

Școala Națională de Studii Politice și Administrative
Facultatea de Administrație Publică

Digitalizarea turismului în sistemul public local: efecte economice și demografice

- lucrare de licență, Administrație Publică-

Coordonator

Conf. Univ. Dr. Cătălin VRABIE

Absolvent

Scutaru C. Liviu-Georgian

**București
2024**

Instrucțiuni de redactare (A se citi cu atenție!!)

1. Introduceți titlul lucrării în zona aferentă acestuia – nu modificați mărimea sau tipul fontului;
2. Sub titlul lucrării alegeți dacă aceasta este de licență sau de disertație;
3. Introduceți specializarea sau masteratul absolvit în zona aferentă acestuia de pe prima pagină a lucrării;
4. Introduceți numele dvs. complet în zona aferentă acestuia (sub Absolvent (ă));
5. Introduceți anul în care este susținută lucrarea sub București;

NB: Asigurați-vă că ați șters parantezele pătrate din pagina de gardă și cuprins.

6. Trimiteți profesorului coordonator lucrarea doar în format **Microsoft Word** – alte formate nu vor fi procesate;
7. **Nu ștergeți declarația anti-plagiat și nici instrucțiunile** – acestea trebuie să rămână pe lucrare atât în forma tipărită cât și în cea electronică;
8. **Semnați declarația anti-plagiat;**
9. **Cuprinsul este orientativ** – numărul de capitole / subcapitole poate varia de la lucrare la lucrare. **Introducerea, Contextul, Concluziile / Discuțiile și Referințele bibliografice sunt însă obligatorii;**
10. **Este obligatorie folosirea template-ului.** Abaterea de la acesta va cauza întârzieri în depunerea la timp a lucrării.

NB. Lucrările vor fi publicate în extenso pe pagina oficială a hub-ului Smart-EDU, secțiunea Smart Cities and Regional Development: <https://scrd.eu/index.php/spr/index>.

ATENȚIE: Lucrarea trebuie să fie un produs intelectual propriu. Cazurile de plagiat vor fi analizate în conformitate cu legislația în vigoare.

Declarație anti-plagiat

1. Cunosc că plagiatul este o formă de furt intelectual și declar pe proprie răspundere că această lucrare este rezultatul propriului meu efort intelectual și creativ și că am citat corect și complet toate informațiile preluate din alte surse bibliografice (de ex: cărți, articole, clipuri audio-video, secțiuni de text și sau imagini / grafice).

2. Declar că nu am permis și nu voi permite nimănui să preia secțiuni din prezenta lucrare pretinzând că este rezultatul propriei sale creații.

3. Sunt de acord cu publicarea on-line *in extenso* a acestei lucrări și verificarea conținutului său în vederea prevenirii cazurilor de plagiat.

Numele și prenumele: Scutaru C. Liviu-Georgian

Data și semnătura: 04.12.2023

Cuprins

Abstract	[3]
Introducere	[3]
Context	[5]
Capitolul 1. Administrația publică	[6]
1.1. Evoluția administrației publice	[6]
1.2 Administrația publică locală și formele administrației	[9]
Capitolul 2. Turismul în România	[19]
2.1. Turismul și administrația publică	[19]
2.2. Turismul și industria turistică	[26]
Capitolul 3. Digitalizarea	[34]
3.1. Digitalizarea administrației publice	[36]
3.2 Digitalizării turismului – smart cities	[44]
Capitolul 4. Studiu de caz – Digitalizarea turismului în județul Buzău	[47]
Discuții / Concluzii	[55]
Anexe	[58]
Referințe bibliografice	[59]

Abstract

Această lucrare abordează frecvența utilizării internetului și a metodelor de tehnologizare a administrației publice locale, în special axată pe zona turismului urban și rural. Scopul lucrării este de a vedea cât de frecvente sunt utilizate cele mai recente metode tehnologice, precum cloud, AI, mobile pentru a facilita turismul, nu doar din punct de vedere administrativ ci și demografic, dar mai ales cât de mult s-a infiltrat digitalizarea la nivel local în sfera turismului. De asemenea se vor prezenta și date economice reprezentând nota de dezvoltare sau depreciere asupra turismului urban – rural. Metoda folosită în abordarea tezei este cea descriptiv empirică, care pune în lumină explicații asupra unor date statistice despre turism urban – rural, turism European vs. turism național și analiză de chestionar pentru a aduce cât mai multe date despre cât de des este folosit internetul pentru a deprinde informații despre turism și alegerea mai facilă a destinațiilor turistice. Pe parcursul lucrării se vor folosi indici de turism național, dar și câteva mențiuni despre indici Eurostat. Tema abordează ca și studiu de caz dezvoltarea prin care trece recent județul Buzău din punct de vedere turistic și cât de mult este afectat de către această latură administrativă, precum și efectele turismului asupra cetățenilor. Rezultatele oferite de către analiza comparativă, dar și cele pe baza chestionarului vor prezenta date fixe despre cât de bine s-a implementat digitalizarea în sistemul administrativ local, cât de eficient este acest sistem și cât de mult se poate îmbunătăți pe viitor.

Cuvinte cheie: dezvoltare, eficiență, evoluție

Introducere

Asemenea legii lui Moore și avansului societății odată cu timpul, putem asuma că există două aspecte cu care oamenii interacționează și care se înmulțesc la fiecare doi ani, însă în cazul societății ele se răspândesc în mod extrem de alert și au ajuns să fie nelipsite din viața oamenilor. Un concept foarte vechi cu care și în ziua de astăzi interacționăm, fie că uneori, poate îl ignorăm, și nu ne dorim să facem parte din el, sau suntem abstenenți în privința lui, este conceptul politic, apărut încă din antichitate. De la faraoni care aveau o putere politică impusă mai mult prin cultul religios, până la precursorii gândirii politice moderne, Platon și Aristotel, politica ne-a influențat modul de a trăi.

Cu toate că mulți dintre noi nu suntem adepți sau afiliați politic, mijloacele politice și a ceea ce reprezintă ea prin metodele ei de aplicare, sau mai bine spus prin aparatele care o pun în aplicare, întotdeauna am fost parte și încă suntem parte a tranzacțiilor politice prin mijloacele și metodele de practică ale administrației publice.

Un alt aspect care s-a înrădăcinat extrem de bine la nivel global, nelipsit din viețile oamenilor din emisfera mai ales nordică a globului, este tehnologia, prin internet. Termenul de „**Internet**” provine din limba engleză prin combinarea a două cuvinte extrem de definitorii a ceea ce reprezintă tehnologia în ziua de astăzi, și anume: „**interconnected**”¹ și „**network**”², o conectare de rețea care aduce împreună idei, voci, oameni, și nu numai. Acest aspect îl putem defini ca fiind o eră digitală, care reflectă cu exactitate realitatea din secolul XXI.

Ce reprezintă era digitală a politicului, administrației publice? Prin ce elemente se caracterizează această eră digitală în domeniul turismului din administrația publică? Cât de bine s-a implementat această temă în aria turismului și cât de mult contează cetățeanul în crearea unui turism de durată? Care sunt metodele cele mai facile din punct de vedere economic pentru a vorbi despre digitalizarea turismului într-un mod rapid, sigur și care să producă efecte economice pozitive? Sunt câteva dintre întrebările la care lucrarea încearcă să aducă un răspuns cât mai aproape de realitatea actuală asupra politicului, a ariei turismului din administrația publică, dar și a tehnologizării acestui aspect din administrația publică locală.

Digitalul, dar mai ales transformarea tehnologică, digitalizarea, este cel mai abordat subiect și cel mai folosit din ultimele două decenii. Odată cu apariția acesteia, societatea, fie publică sau privată, a încercat să introducă conceptul de tehnologizare, digitalizare în toate domeniile de actualitate

¹ Tr. interconectare

² Tr. Rețea, conexiuni de rețele

pentru a facilita cât mai mult sistemele greoaie sau lente și să aducă o rapiditate, un confort sau chiar o siguranță în mijlocul oamenilor.

De la sisteme digitale de inovații precum AI, VR, MR, AR, IoT, Blockchain, Cloud, Mobile, nu există domenii pe care această revoluție să nu le fi afectat în mod direct sau indirect. Aceste inovații digitale sunt atrase de dezvoltarea din ce în ce mai rapidă a societății, pentru o îmbunătățire mai rapidă a tuturor marilor întreprinderi, dar și a administrațiilor locale. De la vechiul și neuitatul calculator, tehnologia a ajuns să se dezvolte atât de mult încât și ceasurile au devenit mai cumpărate de către oameni datorită digitalizării și transformării lor în niște instrumente cu comenzi vocale care îți pot oferi informații relativ precise, sau chiar exacte în câteva secunde.

„În cele mai multe țări, construcția elementelor de infrastructură este o activitate centralizată, manageriată de guvern și care are ca obiective rezolvarea secvențială a problemelor” [1] – cum ar fi construirea unei rețele de apă potabilă sau de canalizare. Proiectelor de infrastructură viitoare trebuie să li se adauge și componente de anticipare a fenomenelor globale pe termen mediu și lung. Infrastructura orășenească trebuie să reziste presiunilor date atât de evoluția tehnică tot mai accelerată – de exemplu, rețele de electricitate trebuie să ia în calcul numărul în creștere de utilizatori care își montează propriile panouri electrice - fenomen ce duce, pe termen lung, la diminuarea consumului, cât și de schimbările climatice care și acestea, datorită diferențelor tot mai mari de temperatură între sezoane și a precipitațiilor tot mai abundente, au tendința de a produce pagube mari în infrastructura de transport electric [2].

De asemenea există studii efectuate de către prov. Univ. Dr. Raluca Radu, directorul departamentului de jurnalism al Facultății de jurnalism și Științele Comunicării, care confirmă că există un trend general pentru o lume a știrilor mai digitalizată, dominată de platforme informative, având în centru dispozitivele mobile, mai ales prin recenta situație pandemică care a crescut exponențial numărul oamenilor care vizionează și accesează site-uri de știri de pe diferite platforme informative.

Digitalizarea nu și-a făcut simțită prezența doar prin anumite sectoare ale societății, ci și în aria politică, ceea ce pentru oamenii moderni a fost o bucurie, deoarece vizionarea știrilor pe platformele digitale este o facilitate, un subiect de interes pentru persoanele acaparate de aria subiectelor politice, dar care oferă și un concept limitat sau nemărginit de posibilități. Există o serie de proiecte propuse de Autoritatea pentru Digitalizarea României cum ar fi: Sistemul informatic pentru evidența clinică a secțiilor A.T.I, Sistemul informatic pentru registrele de sănătate –RegIntermed, Sistemul informatic național pentru adopție, Îmbunătățirea normelor, procedurilor și mecanismelor necesare Autorității pentru Digitalizarea României în vederea continuării dezvoltării sectorului de comerț electronic (ECOM), Sistem de interoperabilitate tehnologică cu statele membre UE – SITUE.

Administrația publică, nu doar că a acceptat adoptarea acestui termen de tehnologizare a tuturor ariilor ei, dar a impus chiar și o serie de proiecte, politici publice pentru ca digitalizarea să atingă toate domeniile administrației publice astfel încât, avantajul să fie de partea cetățeanului și satisfacerea nevoilor lui să primeze în societate.

Un domeniu al administrației publice de care digitalizarea nu s-a dezlipit și continuă să facă progrese din ce în ce mai mari, nu doar la nivel local sau statal ci internațional, este aria turismului. Turismul este văzut ca un motor al dezvoltării economice, un efect pozitiv asupra demografiei, un subiect de anvergură națională care, prin metodele implementate de Ministerul Turismului, aduce beneficii extraordinare anumitor clase de funcționari publici și ajută la dezvoltarea comunităților, a orașelor mici, sau care poate da naștere unor impresii pozitive străinilor, dar poate și negative asupra statului Român, căci nu trebuie privită doar partea de aparență a aparatului, ci și sufletul.

Metodele date de revoluția digitalizării, nu doar că au ajutat, odată cu apariția acestei revoluții din 1969 în care a dat conceptele de electronică, producție automatizată, IT până la sistemele cibernetice, ci au făcut în așa fel încât aceste concepte să se poată integra în toate ariile unei societăți.

Mai târziu, în secolul XXI apare conceptul de *Smart City*, așa-numitul Oraș Inteligent, care aduce cu el, inovații, o tehnologizare, digitalizare a tuturor sistemelor localității, începând cu infrastructură, turism, administrație publică și toate ariile ei, turism, poliție, școală, inclusiv cetățenii care pot abuza de aceste sisteme IT pentru a le face viața mai ușoară, nu doar pentru ei, ci și pentru cei din jurul lor.

*Smart cities** este un concept folosit pentru a descrie utilizarea tehnologiilor inteligente ca unelte în vederea creșterii sustenabilității orașelor [3].

Orașele sunt entități foarte complexe, adesea sunt prezentate în literatura de specialitate, metaforic, ca organisme vii. [4] Ele implică existența multor sisteme interconectate, printre care amintim: sistemul energetic, cel de distribuție a apei potabile și de canalizare, sănătate, hrană, sistemul economic, de transport, sistemul educațional, cultural și multe altele. Această rețea de sisteme și fluxurile de produse, servicii și oameni pot fi descrise ca un sistem de sisteme [3].

Cuvântul *smart*³ este asociat acum din ce în ce mai mult cu termenii de IT, tehnologizare, digitalizare, digitizare și ariile în care acestea dezvoltă continuu și îmbunătățesc performanțele. Infrastructura *smart* este rezultatul combinării elementelor de infrastructură fizice cu cele digitale cu scopul de a furniza informații valoroase care să ajute la luarea deciziilor mai repede și cu costuri mai mici.

Aria turismului privește digitalizarea ca pe o oportunitate de continuă dezvoltare, care, cu ajutorul unor sisteme sau programe tehnologice ce ar trebui să fie bine implementate, de feedback, comunitățile administrative locale, pot adapta o mai bună viziune politică de turism pentru a aduce și mai multe beneficii și efecte asupra locațiilor turistice.

Turismul reprezintă un factor istoric de o importanță majoră prin intermediul unui punct geografic bine determinat. Digitizarea turismului este vocea care dă ascultare gândurilor cetățenilor, este vocea care împlinește, dezvoltă, facilitează aria aceasta a politicului.

Pentru a face ca tehnologizarea să fie din ce în ce mai implicată în administrația publică, elemente și metode cheie cum ar fi chestionarele sunt foarte eficiente pentru a accentua vocea cetățenilor asupra inovației de tehnologizare a turismului, de digitalizare a ariei turistice. Datele statistice de chestionar pot oferi o marjă importantă de prelucrare, care pot aduce modificări de amploare asupra conceperii unor lucrări, idei care ulterior pot fi puse în practică într-un mod convențional, facil și de ce nu și economicos.

Metodele prin care digitalizarea și-a făcut simțită prezența în toate domeniile sunt vaste, mai ales că acest domeniu este în continuă dezvoltare. Din punctul de vedere al evoluției această tehnologizare a ajuns până în punctul în care a putut fi creată inteligența artificială, care poate fi o metodă extrem de bună de a implementa metodele cele mai bune de dezvoltare a turismului. De asemenea metoda VR, a realității virtuale poate fi un punct destul de bun de plecare pentru o îmbunătățire a turismului, dar și a digitalizării acestuia.

Succesul implementării digitalizării depinde în foarte mare parte de cât de bine sunt gestionate proiectele de interes public, de un plan extrem de minuțios care, dacă aduce în plan o satisfacție

³ Prima definiție a inteligentului (smart) în dicționar este înțeleaptă, ca și în afaceri; inteligent sau luminos. O altă definiție a inteligentului este rapidă, spirituală și adesea impertinentă în vorbire. Smart este de asemenea la modă; șic.

și o facilitate a sistemelor de utilitate publică, integrarea tehnologizării se va face cu ușurință pe toate planurile.

„Succesul oricărei guvernări depinde de calitatea sistemului public administrativ.” [5]

Context

Cadrul analizei studiului prezentat în lucrare este dat de recente transformări prin care trece județul Buzău. Cu toate că acest personaj nu are o notă mare pe scara turismului în România și nu există destul de multe atracții turistice, are o însemnătate aparte în istoria țării, care îl pot plasa pe un loc mult mai înalt în dorința de a crește turistic. Totuși el se remarcă prin câteva aspecte importante care, deși nu sunt atracții naționale destul de importante, este pus pe harta internațională printr-un element cheie, care, cu ajutorul tehnologizării turismului poate da o mai mare importanță acestui județ pe plan internațional. Se remarcă locul I acordat orașului Buzău la conferința organizată de revista „The Diplomat - Bucharest”⁴ la categoria „Innovation in Business” cu un proiect pentru tranziția la economia circulară, dar și locul I pentru cel mai bun brand de oraș din Europa, surclasând Parisul, în cadrul galei „Transform Awards” de la Londra din 23 iunie 2021.

Lucrarea abordează gradul de implementare și tehnologizare a județului din punct de vedere turistic pentru a pune în evidență frumusețea locală, dar și efectele care le poate produce turismul asupra acestui județ prin digitalizare.

Punând în valoare una dintre metodele de dezvoltare tehnologică, și anume subcategoria din partea metodei Cloud, Blogul, prin care se prezintă recenzii, orașul Buzău nu se alină nici printre primele 10 cele mai vizitate orașe din România, însă potențialul de dezvoltare turistic este destul de mare prin digitalizarea și promovarea acestuia cu ajutorul tehnologiei și metodele pe care revoluția tehnologică le-a adus de-a lungul anilor.

Se vor pune accente pe zonele dezvoltate din punct de vedere turistic din județul Buzău cu ajutorul tehnologiilor, dar și celor cu potențial de dezvoltare prin digitalizare. Cât de mult este afectat județul și localitățile care îl pun pe harta lumii datorită chihlimbarului negru, găsit doar în localitate, fiind și cea mai valoroasă dintre pietrele semiprețioase și rolul digitalizării acestor istorii pentru a ajuta turismul să dezvolte acest personaj, numit Buzău, crescându-i succesul cât mai mult în rândul turismului național, dar și internațional.

De asemenea se vor vedea care sunt metodele cele mai bune din aria digitalizării pentru a performa cât mai bine în domeniul turismului, avantajele aduse de aceste metode tehnologice, dar și efectele produse de IT în cadrul administrației publice locale, mai ales a turismului dar și în cadrul societății locale.

Capitolul 1. Administrația publică

1.1 Evoluția administrației publice

Administrația publică este forma cea mai importantă prin care cetățenii vorbesc, iar statul prin instituțiile lui ascultă, crează și execută sau pune în executare. *Administrația* este un concept foarte vechi folosit încă din antichitate.

⁴ The Diplomat – București, este o revistă internațională ce se concentrează pe furnizarea unei ținte de corporații internaționale, companii și instituții locale și persoane cheie, a analizei de cea mai înaltă calitate a evenimentelor de afaceri și politice din România. Este o revistă cu o agendă de analize corecte și echilibrate cu o acoperire cuprinzătoare a scenei politice și de afaceri din România.

Administrația publică reprezintă forma inițială prin care vechile formațiuni antice erau organizate: de la triburi la așezări precum sate, iar mai târziu, începând cu sec IX, primele formațiuni mai solidificate, așa numitele castre și orașe, ce aveau o componență mai bine dezvoltată, unde administrația cădea și se accentua în mileniul I, doar asupra taxelor, tributurilor prin agricultură, fierărie, minerit, crescătorii de animale [6].

În antichitate, administrarea publică avea caracteristici distincte în diferitele civilizații care au existat în acea perioadă. Trei dintre cele mai importante și influente culturi antice au fost: Mesopotamia, Egiptul Antic și Roma.

În regiunea dintre râurile Tigru și Eufrat, administrația publică era centralizată și organizată în jurul orașelor stat cunoscute sub numele de *polis*⁵. În orașele sumeriene, babiloniene și asiriene, existau funcționari numiți *ensi* sau *lugal*⁶, care îndeplineau roluri administrative și judiciare. Legile erau scrise în tăblițe de lut și aplicarea acestora era riguroasă. Sistemul administrativ mesopotamian a influențat ulterior alte civilizații din Orientul Mijlociu.

Administrarea publică în Egiptul Antic era strâns legată de sistemul monarhic. Faraonul era considerat conducătorul de drept divin și avea funcționari numiți viziri care îl ajutau în administrarea țării. Fiecare provincie avea un guvernator și o administrație locală. Egiptul Antic este remarcabil pentru sistemul său avansat de impozite, recensăminte și inginerie hidraulică, utilizate pentru gestionarea resurselor și proiecte de construcții majore [7].

Sistemul administrativ roman a evoluat de la o monarhie la o republică și apoi la un imperiu. În perioada republicană, senatul și magistrații erau implicați în administrarea publică. În timpul imperiului, administrația centrală a devenit tot mai complexă, iar împăratul a dobândit puteri extinse. Roma era împărțită în provincii, fiecare condusă de un guvernator. De asemenea, există un sistem legal dezvoltat, cu influențe asupra multor sisteme juridice moderne [8].

Aceste exemple ilustrează diversitatea modurilor în care societățile antice au abordat administrarea publică, cu o concentrare pe centralizare, ierarhizare și aplicarea legii. Sistemele dezvoltate în această perioadă au influențat ulterior evoluția administrației publice în lumea occidentală și au lăsat un impact durabil în organizarea societății.

Pe teritoriul Carpato-Danubiano-Pontic, administrația se poate observa din ce în ce mai mult după atestarea istoricilor și descoperirea primelor triburi de barbari, daci, traci, geto-daci care locuiau în acel spațiu delimitat. Istoria administrației publice în acest spațiu care mai târziu cuprindea forma de România, este relatată prin scrierile lui Herodot, Strabon, care menționează prima formațiune mare din această zonă, iar liderul acesteia, printre primii „regi” sau mai bine spus unul dintre primii conducători ai acestor triburi, Burebista, care nu era rege în sensul clasic al cuvântului ci mai bine spus un lider tribal sau un șef militar [9].

Izvoarele istorice ne furnizează date cu privire la organizarea locală a Daciei: „unii erau puși mai mari peste triburile agricole, iar alții, în jurul regelui, erau împărțiți la paza cetăților” [10]. De asemenea, „există un sistem de legi care viza apărarea statului și a proprietății private, precum și organizarea și judecarea proceselor”.

După cucerirea dacilor de către romani (în urma războaielor daco-romane purtate între anii 101-102, 105-106) multe din aspectele civilizației romane le vom regăsi în Dacia, transformată în provincie a Imperiului Roman [11].

⁵ Polis- din limba greacă, desemnează orașele-stat,primele așezări complexe. Ex. Apulum, Sarmisegetusa Regia, Porolissum

⁶ Lugal – cuvând de origine sumeriană, tradus în ziua de astăzi prin rege, lider sau conducător

Timp de 165 ani (106-271 d H.) de stăpânire efectivă romană în Dacia și alte câteva sute de ani după retragerea aureliană procesul de romanizare a avut o continuitate invariabilă. Populația daco-romană rezultată din această sinteză a reprezentat factorul de bază în formarea poporului român. Deși populația băștinașă dacică era masificată la sate, membrii clasei conducătoare a societății dacă s-au romanizat primii și s-au raliat clasei dominante, primind nume romane odată cu cetățenia. Colonizarea masivă și organizată, caracteristică Daciei, „era determinată de interesele economice, politice și militare ale imperiului roman. Ea urmărea punerea în valoare a imenselor bogății naturale ale Daciei [...] Pământul noii provincii Dacia a intrat în proprietatea statului roman[...]. După anexarea Daciei s-au întemeiat numeroase comunități de cetățeni romani în localități ca Sarmisegetusa, Apulum, Potaissa, Napoca, Drobeta etc. Limba latină fiind limba oficială a administrației, armatei, justiției, limba orașului, era o necesitate a vieții sociale și economice în relațiile dintre locuitorii Daciei, fie coloniști, fie băștinași. Rolul cel mai activ în procesul de romanizare l-au avut orașele. În zonele muntoase, locuite mai mult de băștinași și în care predomina viața sătească, agricolă și păstoraască, romanizarea s-a făcut mai lent, dar s-a păstrat și s-a extins treptat, cuprinzând cu timpul și zonele de margine ale Daciei, de pildă Moldova și Maramureșul” [12].

Magistrații trimiși pentru administrarea Daciei au fost de mai multe categorii: *praesides* erau guvernatorii sau administratorii, *rectores* erau șefii militari, iar *judices*, desemnau subalternii acestora. Guvernatorul delega locotenenții, *legatus proconsulis*, care-și exercitau autoritatea în virtutea mandatului primit, iar aceștia împuterniceau, la rândul lor, pe *judices pedanei*. Acești *judices* executau un mandat personal dat de către guvernator [13]. Dreptul lor se rezuma la pronunțarea unor sentințe printr-o formulare scrisă, care se numea *judicium*, într-o anumită circumscripție teritorială, adică într-un sat. Ofițerul *judex militum*, însărcinat cu rechizițiile fiscale de către procurator într-o localitate, a fost numit *judex fiscalis*. În felul acesta, *dava* sau *holda*, devenind un *judicium* sau *districtus judicis*, locuit de zece familii cu o sută de suflete în care centenarul *judex* își exercita jurisdicția ca *judex militum* și *judex fiscalis* prin *jus gladii* a intrat în uzul vorbirii în evul mediu ca *judicie*, *feudum* sau *beneficium*.

Organizarea provinciei Dacia a fost realizată prin *lex provinciae*. Ca provincie imperială, Dacia traiană „era guvernată de un *legatus Augusti pro praetore* din *ordo amplissimus*, demnitar cu largi atribuții administrative, judecătorești și militare”. [14] De asemenea, Dacia a fost împărțită în Dacia Inferior (Oltenia), Dacia Superior (Banatul, Transilvania), și Dacia Porolissensis (cursul de jos al Arieșului și bazinul Someșului mijlociu). În ceea ce privește reforma administrativă, în urma deplasării legiunii V. Macedonica de la Troemis în Moesia Inferior, la Potasia în Dacia Porolissensis are loc a patra și ultima reformă administrativă, prin care Dacia Superior devine Dacia Apulensis, iar Dacia Inferior ia numele de Dacia Malvensis, după municipiul Romula-Malva din câmpia românățeană, metropola districtului provincial, guvernat de un *procurator centenarius*. Începând cu această perioadă, unitatea administrativă a celor trei Dacii era asigurată de către un *legatus Augusti trium Daciarum*, demnitar de rang consular cu *imperium* asupra districtelor provinciale și asupra armatei. La unitatea celor trei Dacii a contribuit substanțial și acel *concilium Daciarum trium*. Adunarea interprovincială întrunea delegații municipiilor și coloniilor (legati) în *aedes Augustalium* din capitala de drept a provinciei, colonia Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Conciliul era condus de *sacerdos arae Augusti* și *coronatus Daciarum trium*, ales pe termen de doi ani dintre delegați și delibera în materie de litigii interne, în unele probleme administrative de interes local, principalul său scop fiind însă întreținerea vie a cultului Romei și cârmuitorilor ei între daco-romani. Armata avea rolul de a stăpâni și apăra provincia de atacurile inamice. Unitățile erau dispuse într-un puternic sistem defensiv de caste, amplificat cu posturi intermediare (burgi, praesidia) și câteva linii de fortificații la frontiere (*limes Daciae*), legate între ele și de marele centru de la Apulum, sediul legatului și garnizoana legiunii XIII Gemina, printr-o amplă rețea rutieră, pietruită, bine întreținută și supravegheată.

Dreptul roman amintește de *res publicae*, bunuri care aparțineau poporului roman [15], în componența cărora intră *res publicae in pecunia populi*, bunuri care constituiau un izvor de

venituri și *res publicae in usu publico*, bunuri afectate uzului public. Acestea din urmă cuprindeau *res comunis* – țărmurile mării, *res universitatis* – teatrele, drumurile piețele publice etc. Și *res divini juris* în care erau incluse templele, mormintele și zidurile orașelor [16].

După cum putem vedea din relatările istoricilor Alexandru I. Gonța, Gheroghe Ștefan, Nicolae Branga, dar și a istoricilor politici, istoricilor administrației publice, cei care se au studiat administrația publică cu amănunțire, Ilie Mândreanu, Emil Bălan, se distinge clar că administrația era un factor important, mai ales în gestionarea Imperiului pentru prosperitate. Nu lipsește din peisaj nici demografia, și romanizarea Daciei, ceea ce a avut un efect pozitiv asupra administrației. Putem vedea că relatările accentuează faptul că administrația nu era doar o disciplină de studiu, ci și o practică extrem de folosită încă din timpurile antice. De la o singură persoană care avea puterea de administrare, nu doar din punct de vedere militar, ci și fiscal, agricol sau judiciar, atribuțiile în ziua de astăzi sunt mult mai largi, și nu sunt deținute doar de o singură entitate, mai ales la nivel statal. La nivel județean, municipal, local putem observa că atribuțiile s-au schimbat și acolo, însă denumirile celor care conduc aceste forme delimitate geografic nu s-au schimbat extrem de mult. Putem cataloga magistrații din antichitate ca fiind prefectii din ziua de astăzi, numai că aceștia nu mai sunt numiți pe 2 ani cum era în vechiul Imperiu Roman.

Acești magistrați aleși special pentru o perioadă de doi ani, nu numai că serveau funcția efectivă cu care au fost investiți, ci ajutau la dezvoltarea și prosperitatea regiunilor Imperiului. Putem spune că deserveau serviciilor publice, pentru dezvoltarea nu doar a teritoriilor anexate ale imperiului, ci la dezvoltarea și acumularea experiențelor pentru o mai bună gestionare a locațiilor, pentru o mai bună dezvoltare a zonelor geografice specifice unde au fost staționați [17].

De asemenea putem observa din scrierile istoricilor că, administrația publică era necesară, ca și în ziua de astăzi, pentru a menține sub control regiunile, județele, dar mai ales pentru specifice fiscale, de strângere a taxelor, ceea ce astăzi nu se mai execută de către un singur personaj, ci de o ramură specifică a administrației locale, ramura de Taxe și Impozite locale. Putem adăuga în atribuțiile administrației locale, faptul de a mulțumi cetățenii, rol care și astăzi descrie administrația publică, care se face simțit prin serviciile publice, care aparțin administrației locale, sau care sunt servicii deconcentrate, delegate prin acte administrative către anumite firme specifice să execute servicii de utilitate publică.

Cu toate că specificul administrației publice este amintit încă din antichitate, acesta a evoluat extrem de mult, în ziua de astăzi fiind definită ca cea ramură ce ajută la implementarea politicii guvernamentale, din punct de vedere practic, iar ca disciplină academică, studiază și pregătește angajații publici pentru a lucra în serviciul public [18].

Administrația publică este strâns legată și derivă din dreptul roman, drept care de-a lungul anilor, odată cu apariția statelor și Constituțiilor a fost nevoit să împartă puterile în stat pentru a da un echilibru, pentru a da o dezvoltare mai accentuată, și pentru a face ca locuitorii statului, cetățenii, să poată participa și ei la binefacerea și dezvoltarea țării. Dreptul a împărțit puterea în stat în categoriile de legislativ, executiv și judecătoresc. Fără ca aceste ramuri să comunice între ele, și fără un echilibru, un stat nu se va putea dezvolta și nu va putea evolua eficient.

Administrația amintește încă din antichitate de *judice*, cea persoană care era înzestrată să se pronunțe din punct de vedere juridic în scris asupra litigiilor și conflictelor care apăreau în sate. Începând cu epoca modernă, administrația centrală a fost nevoită, datorită necesității de dezvoltare, dar și datorită creșterii populației, să delege atribuții de la nivel central, statal, către teritorii, denumite județe, iar cele județene către comunale, locale.

Analizând administrația publică, ca și domeniu de activitate, aceasta are o sferă destul de largă, al cărui scop fundamental este de a dezvolta politicile și managementul astfel încât guvernul să poată funcționa.

1.2 Administrația publică locală și formele administrației

Ideea de administrație reiese din faptul că fiecare sferă a vieții sociale, economice și chiar politice trebuie guvernată, sau condusă corespunzător pentru ca aceasta să dea o bună funcționare instituțiilor în care este integrată.

Teoria administrării publice a evoluat de-a lungul timpului, reflectând schimbările în societate și înțelegerea rolului statului. În secolul al XIX-lea, teorii precum cea a administrației științifice, dezvoltată de Frederick Taylor, au pus accentul pe eficiența operațională și standardele clare. În secolul al XX-lea, teoria relațiilor umane a introdus dimensiunea socială a organizațiilor, evidențind importanța comunicării și motivației angajaților.

O altă fază importantă a teoriei administrării publice a fost apariția perspectivei neoclase, care a evidențiat importanța structurilor și procedurilor formale. Mai târziu, teoriile contemporane, cum ar fi cele privind guvernarea rețelilor și abordările post-birocratice, au căutat să adapteze conceptele de administrare publică la provocările din secolul XXI.

Printre conceptele cheie care stau la baza administrației publice amintim birocrăția și post-birocrăția, guvernarea rețelilor și leadershipul în administrația publică.

Birocrăția, așa cum a fost definită de Max Weber, a reprezentat o etapă importantă în dezvoltarea teoriei administrării publice. Cu toate acestea, în era contemporană, se observă o tranziție către modele post-birocratice, care pun accentul pe flexibilitate, inovație și participare [19].

Weber a fost cunoscut pentru conceptualizarea birocrăției ca un tip ideal-tip al organizației [19]. El a descris birocrăția ca având caracteristici precum diviziunea muncii, ierarhie clară de autoritate, reguli și proceduri stabilite, impunerea impersoanării și specializarea în funcții. Potrivit lui Weber, birocrăția prezintă o formă eficientă și rațională de organizare.

O altă contribuție importantă a lui Weber în domeniul administrației publice este teoria autorității. El a identificat trei tipuri de autoritate: tradițională, carismatică și rațional-legală. Weber a susținut că autoritatea rațional-legală, bazată pe reguli și legi stabilite în mod formal, este cea mai eficientă pentru gestionarea organizațiilor, inclusiv a instituțiilor publice.

Potrivit lui Weber, birocrăția ar trebui să promoveze specializarea și competența tehnică. Funcționarii publici ar trebui să fie selectați și promovați pe baza abilităților lor tehnice și cunoștințelor specializate, asigurând astfel eficiența și competența în gestionarea afacerilor publice [19].

O altă caracteristică importantă a birocrăției weberiene este neutralitatea politică. El a susținut că funcționarii publici ar trebui să își desfășoare activitatea într-un mod neutru și imparțial, bazat pe reguli și legi, fără a implica preferințe politice sau personale. În ciuda aprecierii pentru birocrăție, Weber a fost conștient de riscul birocratismului excesiv [19]. El a atras atenția asupra posibilității ca regulile și procedurile să devină atât de rigide încât să împiedice eficiența și flexibilitatea în administrare. Astfel, a subliniat necesitatea unei birocrății eficiente și adaptabile.

Prin aceste idei, Weber a contribuit semnificativ la înțelegerea administrației publice și la dezvoltarea teoriilor care au influențat practica și cercetarea în acest domeniu [19]. Conceptele sale au rămas relevante în analiza și îmbunătățirea sistemelor administrative în diverse contexte.

Teoria guvernării rețelilor explorează colaborarea între entități publice și private în atingerea obiectivelor comune. Aceasta subliniază importanța parteneriatelor și cooperării între actorii din diverse sectoare. Abordările de leadership în administrarea publică au evoluat de la un accent

strict pe autoritatea formală la recunoașterea calităților de lider, inclusiv capacitatea de a motiva și inspira echipa [20].

În concluzie, teoria administrației publice reprezintă un domeniu în continuă evoluție, adaptându-se la schimbările din societate și la noile provocări ale guvernării. Înțelegerea evoluției teoriilor și a conceptelor cheie în acest domeniu este esențială pentru formularea și implementarea politicilor publice eficiente în lumea contemporană [19].

Administrația publică, reprezintă, în viziunea cetățenilor un instrument de îndrumare, sau mai bine spus de colaborare prin care aceștia integrează în viața lor comunicarea cu autoritățile locale ale județului pentru satisfacerea intereselor publice, în special, dar și a celor private. Administrația prin formele ei, nu doar ajută la îmbunătățirea vieții sociale, economice și politice, ci încurajează cetățenii să participe activ la programele de politică administrativă impuse de instituțiile administrației publice.

Deși administrația publică trece prin mâinile a sute de oameni, aceasta a suferit de-a lungul timpului foarte multe modificări, și a fost lăudată, sau poate, de cele mai multe ori criticată. În viziunea poporului o administrație publică eficientă este cea prin care serviciile publice se fac extrem de facil, cea care nu necesită extrem de multă papetărie, sau cea care ajută cetățenii prin punerea în executare a dorințelor, cerințelor acestora.

Administrația publică, prin departamentul economic, nu doar că ajută oamenii să dezvolte propriile firme, ci la rândul lor ajută economia locală să prospere din ce în ce mai mult prin obligativitatea de a plăti taxe și impozite către bugetele locale.

Cu toate că formele ei diferă și în trecut administrația publică doar reprezenta forme de conducere prin liderii antici, aceasta a fost amănunțit studiată ca și disciplină, încă din Grecia și Roma antică, prin studiile, disciplinele de drept care formau conducători, magistrați, juriști. De la o singură entitate, administrația publică s-a dezvoltat în timpurile moderne, începutul secolului XIX, și a devenit o personalitate cu caracter juridic, administrativ, executiv care are rolul de a servi cetățenilor, interesului cetățenilor, dar și interesului public al statului, pe plan internațional reprezentată, astăzi prin formațiuni politice, partide politice, și instituții de drept administrativ ce joacă un rol important în regionalizare, dezvoltare și evoluția statului și a teritoriilor unde aceste instituții se găsesc [21].

Administrația publică contemporană reprezintă un domeniu dinamic, supus unor schimbări semnificative în contextul evoluțiilor sociale, tehnologice și politice din secolul XXI. Această lucrare explorează și evidențiază principalele caracteristici, provocări și direcții în administrația publică contemporană, evidențiind aspecte relevante pentru gestionarea eficientă a resurselor publice și pentru îndeplinirea obiectivelor comunitare.

În era globalizării, administrația publică trebuie să se adapteze la schimbările în dinamica relațiilor internaționale. Creșterea interconectivității economice, sociale și culturale impune o abordare cooperativă și o gestionare eficientă a resurselor.

Principiile guvernării deschise pun accentul pe transparență, participare și responsabilitate. Aceasta implică implicarea cetățenilor în procesele decizionale și accesul la informații publice. Administrația publică contemporană își propune să fie eficientă și rezilientă în fața provocărilor. Modelul de guvernare bazat pe rezultate și abordările de gestionare a riscurilor devin tot mai importante în asigurarea unei funcționări optime [21]. Evaluarea performanței în administrația publică contemporană se axează pe obiective măsurabile, monitorizarea rezultatelor și ajustarea politicilor în funcție de impactul real.

În ciuda progreselor, corupția rămâne o provocare majoră în administrația publică. Implementarea unor standarde etice ridicate și consolidarea mecanismelor de control sunt esențiale pentru combaterea acestui fenomen. Administrația publică contemporană trebuie să abordeze problemele legate de schimbările climatice și să dezvolte politici durabile pentru a asigura protejarea mediului și gestionarea resurselor naturale.

Administrația publică contemporană își îndreaptă atenția către inovarea în furnizarea de servicii publice. Utilizarea tehnologiilor emergente, precum inteligența artificială, poate îmbunătăți eficiența și calitatea serviciilor oferite. Colaborarea între sectorul public și cel privat devine din ce în ce mai importantă. Parteneriatele și guvernarea rețelelor oferă oportunități de eficientizare a resurselor și de abordare a provocărilor complexe [22].

Administrația publică contemporană reprezintă un domeniu în continuă transformare, adaptându-se la noile realități și cerințe ale societății actuale. Înțelegerea evoluției, principiilor și provocărilor din acest domeniu este esențială pentru a dezvolta politici și practici administrative eficiente, în beneficiul cetățenilor și al comunității în ansamblu.

Pentru a vorbi și amănunți subiectul de administrație publică, trebuie mai întâi să definim conceptul de autoritatea publică. Conform legii în vigoare, Legea 554/2004 art. 2, alin.2 lit b, „noțiunea de autoritate publică reprezintă orice organ al statului sau al unităților administrativ-teritoriale care acționează în regim de putere publică pentru satisfacerea unui interes public”. Lucrând cu termenul de administrație publică, îl vom asocia desori unei instituții publice, o structură funcțională care acționează în regim de putere publică și/sau prestează servicii publice și este finanțată din venituri bugetare sau proprii.

Administrația publică acționează în regim de putere publică prin instituțiile, departamentele ei care au o reglementare specifică, menționată prin lege, dar și prin instituții private care desfășoară activități de utilitate publică.

Așadar, pentru a identifica autoritățile publice, trebuie să analizăm legătura dintre administrația publică și cele trei puteri ale statului. Administrația publică este strâns legată de puterea legislativă, care prin activitatea sa de legiferare, conturează și definește direcția și obiectivele acțiunilor administrative. De asemenea, administrația publică este conectată cu puterea judecătorească, deoarece deciziile acesteia sunt implementate și executate în cadrul administrației. În esență, administrația publică este un concept legal, dar nu se confundă complet cu puterea executivă, având o sferă de acțiune mai largă.

Între executiv și administrația publică există o relație de la întreg la parte: Executivul este format din două componente principale: Președintele și Guvernul; având două dimensiuni: guvernarea și administrarea. Guvernarea implică luarea deciziilor esențiale pentru viitorul națiunii, în timp ce administrarea se referă la îndeplinirea sarcinilor cotidiene.

Autoritățile publice care desfășoară activitatea administrației publice în România sunt organizate pe două niveluri. La nivel central, acestea includ: cei doi lideri ai Executivului (Președintele și Guvernul); ministerele și alte organisme centrale subordonate Guvernului; autorități administrative centrale autonome (organisme centrale de specialitate care nu sunt subordonate Guvernului); instituții bugetare, regii autonome, societăți comerciale subordonate ministerelor; instituții bugetare, regii autonome, societăți comerciale subordonate organismelor centrale autonome. La nivel local, acestea includ: prefectul; organisme locale de specialitate subordonate ministerelor și coordonate de prefect; organisme autonome locale (consiliul județean, președintele consiliului județean, consiliul local, primarul); instituții bugetare, regii autonome, societăți comerciale subordonate consiliului județean sau consiliului local [23].

Administrația publică în România este împărțită azi pe trei niveluri de guvernare aleasă direct de cetățeni, deci având deplină legitimitate politică: central, județean și local.

Descentralizarea este definită în diverse acte normative (cel mai recent fiind Codul Administrativ din 2019) ca un transfer de competențe administrative și de decizie de la nivel central către nivelul local, transfer care trebuie însoțit și de resursele financiare necesare. Acestea provin fie din încasări locale, fie dintr-o cotă parte din impozitele stabilite la nivel central, fie prin transferuri între bugete, fie din împrumuturi sau granturi primite de municipalități.

Altfel spus, scopul descentralizării este ca deciziile politice și sociale să fie luate la nivelul cel mai apropiat de cetățean (urmând așa-numitul principiu al subsidiarității), teoria fiind că o comunitate își internalizează cel mai bine problemele și găsește cele mai eficiente rezolvări tot la nivelul comunității.

Pentru descentralizare intervine opțiunea politică ce are în vedere atât costurile descentralizării, cât și eficiența socială a acesteia. Interesul este unul singur, anume ca aceste servicii publice să răspundă cât mai bine necesităților locuitorilor, indiferent la ce nivel funcționează.

Teoretic, toate serviciile publice, cu excepția apărării naționale, ar putea fi furnizate de administrația publică locală, cu condiția să aibă resurse suficiente. Aceasta ar fi o situație ideală deoarece, din păcate, autoritățile locale, în general, duc lipsă de resurse financiare pentru realizarea serviciilor publice [24].

De aceea, administrația centrală trebuie să joace un rol important în finanțarea și furnizarea de servicii publice. Guvernele dețin încă un rol major în managementul local, în multe țări, prin responsabilitățile lor funcționale, prin controlul asupra accesului, într-o măsură mai mare, la finanțe pentru investiții, prin puterile legale asupra activității autorităților locale.

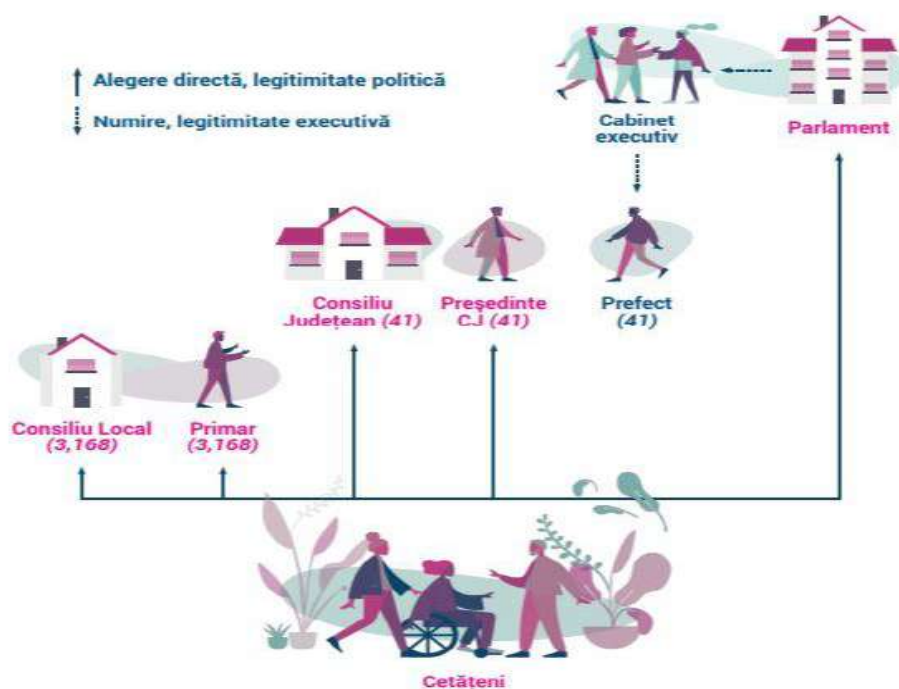
Pentru a face administrația publică locală puternică și un furnizor de servicii publice eficient, pot fi identificate patru funcții ale autorităților locale: să creeze infrastructura necesară unei eficiente organizări a executării legii; să asigure resurse umane pentru servicii publice de o calitate superioară, să crească productivitatea și nivelul de trai al cetățenilor rezidenți; să regleze serviciile private ce contribuie la bunăstarea, sănătatea și siguranța populației; să furnizeze servicii și facilități pentru sprijinirea activităților productive și să permită întreprinzătorilor particulari să-și desfășoare activitatea eficient [25].

Pentru a-și putea îndeplini aceste funcții, autoritățile locale în relațiile cu cele centrale, trebuie să definească trei lucruri: pentru fiecare nivel de organizare a administrației publice să se cunoască foarte bine competența și responsabilitățile; sursele de venit să corespundă competenței și responsabilităților (să fie suficiente); autoritățile centrale să conceapă un sistem de evidență a finanțelor publice la toate nivelurile și să ofere stimulente pentru autoritățile locale în cazul unei activități corespunzătoare a acestora [25].

Administrația publică, conform viziunii tradiționale a serviciului public, reprezintă un ansamblu de autorități, agenții și organisme care, sub influența puterilor politice, are rolul de a asigura numeroasele intervenții ale statului modern în viața cetățenilor, fie prin intermediul puterii centrale, fie al autorităților locale. De asemenea, administrația implică o activitate desfășurată de toate entitățile menționate, care le conectează prin diverse și multiple relații administrative [26].

Istoria serviciilor publice locale trebuie analizată prin prisma existenței unor autorități locale, a unor poli de putere care realizează activități în beneficiul și cu participarea colectivității, indiferent dacă aceste autorități sunt dependente de puterea centrală, în cazul unui regim centralizat, sau sunt alese, ca în sistemul descentralizat.

Administrația publică există pentru a gestiona toate domeniile dintr-un teritoriu, pentru a da ascultare cetățenilor, pentru a rezolva problemele colective ale oamenilor, pentru a ajuta la îmbunătățirea și satisfacerea nevoilor cetățenilor [21]. Pentru ca aceasta să ducă la eficientizare maximă și să dezvolte comunitatea, să ducă la evoluție progresivă, toate domeniile administrației publice trebuie să colaboreze între ele și să aducă în prim plan idei și planuri de dezvoltare durabilă, nu doar pe o perioadă minimă de 4 ani, perioada mandatelor aleșilor locali.

Figură 1. Administrația publică locală din România

Sursa: ExpertForum

- ▶ Alegere directă din partea cetățenilor, legitimitate politică
-▶ Numire directă din partea administrației centrale, legitimitate executivă

Pentru a soluționa aceste probleme colective, este necesar să avem resurse adecvate care să corespundă responsabilităților, să oferim autonomie și să responsabilizăm decidenții locali, să avem o previzibilitate în ceea ce privește responsabilitățile și sursele de finanțare la nivelul comunității și să asigurăm accesul tuturor cetățenilor, indiferent de locul în care locuiesc, la servicii publice comparabile în ceea ce privește calitatea și costurile [27].

În România, procesul de descentralizare desfășurat în ultimii 30 de ani a fost orientat „de sus în jos”, constând în transferul anumitor responsabilități ale statului central (cum ar fi ministerele etc.) către autoritățile publice locale sau județene. Înainte de a fi transferate noi atribuții, aceste autorități locale sau județene trebuie consultate, iar impactul acestui transfer asupra finanțelor și asigurarea calității serviciilor furnizate la nivel local trebuie să fie bine analizat.

Comparativ cu multe țări din UE, România rămâne destul de „centralizată”: doar 24% din totalul cheltuielilor publice ale statului român sunt realizate la nivel local sau județean. În comparație, acest procent este de 50% sau chiar mai mare în țări nordice precum Suedia sau Danemarca; în

Franța, procentul este ceva mai ridicat decât în România, situându-se în jurul valorii de 28%. Cu toate acestea, există și state mai centralizate decât România, unde procentul este sub 10%, precum Malta sau Cipru; acestea sunt în general state mici, în care majoritatea competențelor și resurselor sunt păstrate la nivel central.

În ultimele trei decenii, s-au delegat către autoritățile locale diverse atribuții, precum gestionarea utilităților cum ar fi încălzirea sau transportul public, servicii de sănătate publică, educație, diverse forme de asistență socială și dezvoltarea infrastructurii de transport. De obicei, pentru astfel de servicii delegate la nivel local, guvernul central își menține unele responsabilități, mai ales în ceea ce privește asigurarea standardelor de calitate și cost [21].

Apa trebuie să fie potabilă, indiferent de locație, fie că vorbim despre București, Craiova, Botoșani sau Galați, iar costurile asociate nu ar trebui să difere semnificativ între diferitele localități. La fel, sistemul educațional trebuie să ofere un nivel similar de calitate în întreaga țară. Există instituții de reglementare la nivel central specializate în fiecare domeniu sau autorități independente, precum și direcții prin ministere, care monitorizează aceste standarde și au puteri variabile de a le impune, inclusiv prin condiționarea finanțărilor sau aplicarea sancțiunilor pentru nerespectarea lor.

Situația devine mai complexă atunci când vine vorba de repartizarea eficientă a resurselor și responsabilităților între cele trei niveluri de guvernare, deoarece există adesea suprapuneri între interesele locale, județene și naționale. Județele și autoritățile locale pot avea competențe exclusive - servicii care sunt de strict interes local sau județean. De exemplu, transportul, salubritatea, emiterea de certificate de urbanism la nivelul orașelor, comunelor și municipiilor sau gestionarea aeroporturilor locale, spitalelor județene, a rețelelor de apă și canalizare, servicii care pot fi mai bine gestionate la nivelul județelor [28].

Pot exista și competențe împărțite între guvernul central, județe și nivelul local, cum ar fi furnizarea de încălzire, gestionarea situațiilor de urgență, întreținerea drumurilor etc. De asemenea, există competențe delegate, în care autoritățile locale acționează ca executori pentru serviciile finanțate integral și prescrise de guvernul național, precum acordarea de alocații și indemnizații pentru copii și adulți cu dizabilități.

În teritoriu, există diverse instituții subordonate ministerelor, care nu fac parte din administrația locală aleasă, ci sunt plasate în afara capitalei țării. Acestea sunt numite „instituții deconcentrate” și sunt ramuri ale guvernului distribuite geografic pe teritoriul țării. Cu toate că se numesc „județene”, acest lucru se datorează faptului că fiecare instituție deconcentrată este plasată într-un județ, însă ele nu sunt subordonate consiliilor județene. Între aceste instituții deconcentrate și autoritățile locale alese nu există relații de subordonare în niciun sens. Prefectul, reprezentantul guvernului la nivelul fiecărui județ, este responsabil în primul rând cu supervizarea din punct de vedere legal a deciziilor luate de consiliile locale și județene, pentru a se asigura că acestea sunt conforme cu legislația națională.

În ceea ce privește descentralizarea, transferurile de competențe către nivelurile locale nu au fost întotdeauna însoțite de resurse financiare adecvate, ceea ce a creat dificultăți. De exemplu, transferul centralelor termo-electrice (CET) de la compania națională Termoelectrica la autoritățile locale, operat în 2002, a avut ca rezultat falimentul multora dintre acestea din lipsă de resurse pentru modernizare. Aceasta a dus la abandonarea serviciului de încălzire centralizată în unele zone și la presiuni financiare serioase asupra bugetelor locale acolo unde serviciul a continuat.

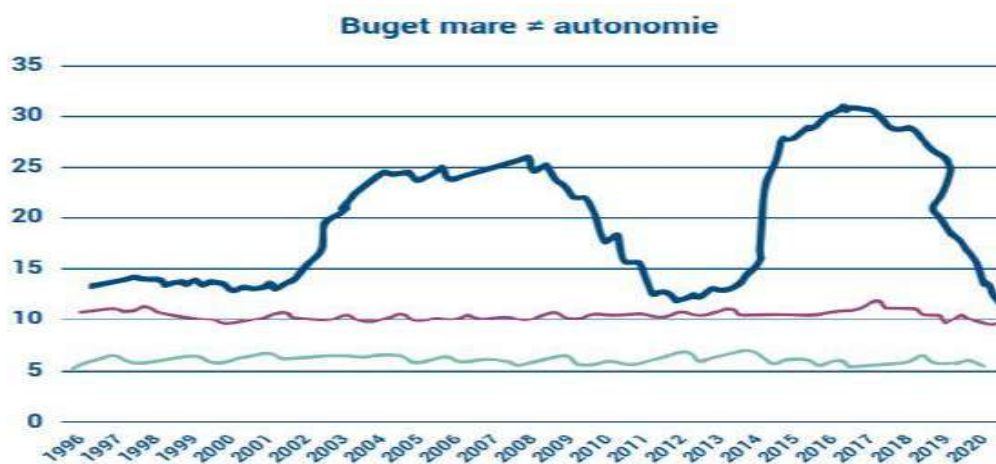
Așadar putem observa că descentralizarea administrației publice aduce în prim plan o accentuare pe care instituțiile locale trebuie să o pună în practică prin elaborarea unor planuri bine întemeiate de utilitate publică care să deservească interesului cetățenilor.

Reprezentarea administrației publice se face de la central până la local, dar și în aria întreprinderilor deconcentrate. Deși aria administrației publice este vastă, există atribuții care denotă deconcentrarea administrației publice către instituții care prestează servicii de utilitate publică. Acest fenomen este foarte des întâlnit în toate județele țării și ajută la satisfacerea nevoilor cetățenilor. Deși am explicat mai sus despre funcția economică, și anume împărțirea resurselor bănești, aceasta pare să fie destul de criticată de populație, dar și de arii ale administrației publice, și de instituții care prestează servicii de utilitate publică, sau servicii care aduc un plus la bugetele de stat. Cu toate că oamenii au argumente pro și contra atribuirii de fonduri bugetare asupra ariilor viticole, agricole, nu se exclud domenii precum sănătatea, educația, transportul și turismul.

Cel mai important lucru pentru a face administrația să funcționeze cât mai bine, pe lângă participarea la dezvoltarea planurilor de îmbunătățire, redresare sau evoluție a zonei administrate, este economia, care se poate dezvolta doar prin planuri de autosusținere, colectarea taxelor și impozitelor, sau planuri de introducere a noi taxe și impozite prin proiecte legislative noi, sau prin exploatare proprie a unor industrii ce nu pot fi privatizate. Sursele de venit și atribuirea surselor de venit îndodeauna a fost o problemă, nu din punctul de vedere a atribuirii surselor financiare către o ramură anume a administrației, fie ea educațională, turistică, agricolă, ci prin planuri care pe o foaie par a fi plauzibile, dar în practică dau greș și resursele se pierd din ambiția planurilor electorale sau lipsa unor experți în domenii specializate pentru a înmulți veniturile [28].

Autonomia efectivă a autorității publice locale are multiple aspecte: alegerea directă a liderilor locali (primari, consilii locale), controlul asupra propriului buget, libertatea de a lua decizii, cum ar fi instituirea unui nou serviciu local atunci când este necesar sau stabilirea de noi taxe.

Este important să înțelegem că un buget generos nu înseamnă întotdeauna o autonomie locală extinsă. În bugetul unei autorități locale, se regăsesc în principal trei tipuri de venituri: venituri proprii, cum ar fi impozitele și taxele locale (dar nu numai), care sunt colectate și utilizate direct de către autoritatea locală; transferuri necondiționate, care sunt sume de bani provenite de la centru și care pot fi cheltuite fără restricții (de exemplu, fonduri pentru echilibrarea disparităților între municipalități sau între județe, pentru a compensa diferențele de putere economică și a promova coeziunea teritorială, un principiu important în Europa); și transferuri condiționate, care sunt fonduri primite și care pot fi utilizate doar în scopurile prescrise de către autoritatea centrală care le acordă. [27].

Figură 2. Tendințe în bugetele locale
Sursa:ExpertForum

Coloana 0-35 - bugetele locale însumate în zeci mii euro
1996 - 2020 - bugetele locale din perioada

- ▶ veniturile bugetare din taxe și impozite
- ▶ venituri bugetare din activități de export și alte activități ale administrației publice
- ▶ împrumuturi bugetare

În general, tendința în ultimele decenii a fost de creștere a bugetelor locale în valoare absolută, cât și ca procent din totalul cheltuielilor publice în România, reflectând descentralizarea, dar și creșterea generală a bugetelor pe măsura dezvoltării economice din acești ani și aderării la UE (Fig. 2). Pe de altă parte, a crescut proporția transferurilor condiționate, ceea ce limitează autonomia reală a primăriilor față de centru. Pentru împrumuturi, care nu sunt de fapt un câștig net pentru comunitate pentru că trebuie rambursate în viitor, existând însă plafoane stabilite la nivel central pentru gradul de îndatorare. Figura 2 prin linia albastră reprezintă gradul de îndatorare la care administrația publică locală a fost supusă, către administrația publică centrală, putem observa că bugetele locale, cu toate că nu sunt liniare, dar sunt echilibrate (linia verde), la fel cum se poate observa și din veniturile private ale administrației locale, prin serviciile prestate, sau prin vânzarea de produse, export. Datorită nevoii de dezvoltare mai accentuată a unor zone specifice a teritoriului, tendința de împrumutare a fondurilor de la alte unități administrative teritoriale, sau de la administrația publică centrală, se poate observa foarte clar începând cu anul 1996 și până în anul 2020. Conform graficului din figura 2, putem observa că bugetul, indiferent de mare sau mic, nu reprezintă întotdeauna o autonomie locală, ci este un factor care nu poate fi controlat, iar această cauză face ca autonomia locală să se îndatoreze administrației publice centrale prin cerere de fonduri de dezvoltare.

În cadrul unităților administrative teritoriale, atribuțiile se împart diferit. Primăria reprezintă executivul, consiliul local reprezintă partea legislativă. Primăria, partea executivă, este compusă din primar, viceprimar, consilieri, cabinetul primarului, aparatul de specialitate al primarului, dar și de administratorul public [29].

Până la adoptarea noului Cod Administrativ din 2019, administratorul public era selectat prin concurs, conform criteriilor stabilite de consiliul local. În prezent, numirea acestuia este la discreția primarului. Administratorul public, care funcționează ca un manager al localității, coordonează diverse departamente de specialitate sau servicii publice în baza unui contract de management. În cadrul aparatului de specialitate al primăriei, se regăsesc atât funcționari publici, cât și personal contractual. Consiliul local votează legislația sub formă de hotărâri, care sunt apoi implementate de executiv.

Primăria poate avea numeroase instituții subordonate, de la servicii esențiale precum colectarea taxelor sau evidența persoanelor, până la diverse servicii sau utilități, cum ar fi teatrele sau cluburile sportive. Deosebit de importante sunt companiile municipale și regiile autonome. Este important de menționat că, în ultimă instanță, consiliul local deține autoritatea supremă asupra funcționării acestora: ele sunt înființate, desființate și bugetate prin hotărâri de consiliu local.

Este importantă să înțelegem corect modul în care administrația publică locală furnizează serviciile publice comunității. Există o diversitate de situații care implică de multe ori cunoștințe și colaborarea cu numeroase alte instituții sau alți actori. Mai ales în domeniile în care aspectele tehnice sunt importante, trebuie să existe acces la un corp de experți tehnici din interiorul partidului [30].

De pildă, unele servicii publice pot fi gestionate direct de primărie sau pot fi delegate unor operatori. În cazul utilităților, există regulamente cadru pentru furnizarea serviciilor cu indicatori de performanță, contracte de delegare a operării, relația cu un reglementator la nivel național (ANRSC), un departament al primăriei responsabil cu coordonarea serviciului, eventual și alte entități, cum e cazul unui reglementator local specializat în monitorizarea serviciilor locale, care

funcționează autonom de primărie (precum AMRSP în București, o entitate cu rol de monitorizare care are statut de organizație nonprofit) [29].

Există situații în care un serviciu public local este gestionat în comun de mai multe UAT-uri, cum ar fi cele de apă și canalizare sau gestiunea deșeurilor. Acestea fac obiectul unor Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) care sunt o formă de asociere inter-municipală ce deține contractul cu operatorul serviciului și monitorizează furnizarea acestuia [29].

Nu în ultimul rând, există situații în care un serviciu public (de pildă, unele servicii sociale) se pot realiza în colaborare cu alți actori, ca organizații din societatea civilă.

Există în România și alte forme de cooperare intermunicipală, precum Zonele Metropolitane, adică asocieri contractuale între UAT-uri de nivel unu grupate în jurul unei aglomerații urbane mai mari. Ele sunt în număr de 13-14, plus încă vreo 10-11 în proces de constituire. Datorită caracterului pur voluntar și lipsei de tradiție, ele sunt și mai slabe în practică decât aranjamentele de tip ADI menționate anterior, deci nu au mare impact în practică, dincolo de aspectele ceremoniale și semnele rutiere la intrare și ieșire. Construirea unor zone metropolitane cu atribuții tari, în sens european, reprezintă încă o temă de viitor în România [29].

Cu toate că administrația publică încearcă să opereze la nivel satisfăcător, nu orice personaj, cetățean este mulțumit de rolul ei, iar criticile sunt extinse și vaste, iar aceste critici pot varia în funcție de contextul cultural, politic și social al unei societăți.

Una dintre cele mai frecvente critici este legată de birocrație. Procesele birocratice extinse pot duce la ineficiență, întâzieri în luarea deciziilor și costuri administrative ridicate. Administrația publică poate fi criticată pentru nivelul de corupție prezent în unele organizații. Corupția poate eroda încrederea cetățenilor în instituțiile guvernamentale și poate distorsiona procesele decizionale. Critici pot fi aduse atunci când administrația publică este percepută ca fiind nedreaptă sau discriminatorie în furnizarea serviciilor și luarea deciziilor. Acest lucru poate să apară din lipsa diversității în cadrul instituțiilor sau din politici care favorizează anumite grupuri. Alte critici vizează ineficiența și cheltuielile excesive. Unele organizații guvernamentale pot fi percepute ca fiind ineficiente în gestionarea resurselor și în oferirea serviciilor publice. Dacă administrația publică nu este percepută ca fiind transparentă în procesele sale, poate genera suspiciuni cu privire la deciziile și acțiunile sale. Transparența este crucială pentru construirea încrederii publice. Unele critici vizează respingerea responsabilității. Cetățenii ar putea considera că guvernarea nu sunt suficient de responsabili în fața lor sau că evită asumarea răspunderii pentru deciziile greșite. Unele sisteme de administrare publică pot fi criticate pentru lipsa de inovație și adaptabilitate. Un exces de rigiditate poate împiedica schimbările necesare în cadrul administrației publice [31].

Este important de subliniat că aceste critici nu sunt aplicabile în mod universal și că multe guverne depun eforturi constante pentru a îmbunătăți funcționarea administrației publice și pentru a răspunde nevoilor și așteptărilor cetățenilor.

Deși administrația nu împiedică pe nimeni să își spună punctul de vedere cu privire la anumite subiecte sau ramuri ale ei, toate departamentele sunt importante fie că unii dăm valoare mai multă sistemului educațional, sau sistemului de transport sau sistemului agricol, forestier și ne abatem mai puțin asupra turismului, ecologiei sau a altor domenii și arii ale administrației.

Guvernele și administrația publică trebuie să dezvolte politici clare și coerente care să stabilească obiectivele, direcțiile și prioritățile nu doar în domeniile pe care ei le favorizează, ci această dezvoltare trebuie să acopere întreaga sferă a administrației. Aceste politici ar trebui să aibă în vedere stimularea dezvoltării durabile și promovarea inclusivității sociale. Administrația publică

ar trebui să investească în dezvoltarea infrastructurii, cum ar fi drumurile, aeroporturile, facilitățile de cazare și alte servicii publice necesare pentru susținerea unei dezvoltări rapide a ariei locale.

Pentru a gestiona și a se dezvolta cât mai mult în toate planurile, administrația publică nu trebuie să uite și de ramura turismului, care se poate implementa la fel de bine ca orice alt serviciu public, dar care poate să aducă un succes imens sau o imagine inedită administrației locale, fie ea urbană sau rurală.

Capitolul 2. Turismul

2.1 Turismul și administrația publică

De la servicii medicale, educație, transport, cultură, poliție, serviciul de evidențiere a populației și alte servicii de utilitate publică, putem considera că turismul este la fel de important ca și celelalte ramuri ale administrației publice, însă acesta suferă foarte multe diformități. Politicile publice locale impuse de către consiliile județene sau locale nu se abat foarte mult asupra domeniului turismului, iar statisticile naționale nu pun accent pe zona turistică internă, ci acestea specifică doar procentajul populației care părăsește țara pentru vacanțe turistice.

Turismul poate fi considerat un fenomen complex cu implicații multiple în sectoarele economiei naționale, asupra culturii, educației și relațiilor internaționale, fiind una dintre caracteristicile civilizației contemporane. Acesta a apărut și a evoluat ca o consecință a schimbărilor de ordin politic, economic, social, cultural, tehnologic și înregistrează, în ultimele decenii, o dinamică deosebită în cadrul economiei mondiale [32].

Din punct de vedere etimologic, cuvântul turism derivă din verbul englezesc to tour, în limba franceză tourisme este considerat un anglicism, deși termenul tour - cu sensul de voiaj, periplu, tur, este mai vechi și provine din latinescul turnus. Conceptul de turism este definit în mai multe moduri de către diverși teoreticieni. El este considerat în primul rând o formă de recreere alături de alte activități și formule de petrecere a timpului liber; el presupune mișcarea temporară a oamenilor spre destinații situate în afara reședinței obișnuite și activitățile desfășurate în timpul petrecut la acele destinații; de asemenea, în cele mai multe situații, el implică efectuarea unor cheltuieli cu impact asupra economiilor zonelor vizitate.

În cadrul Deciziei Comisiei Europene (9 decembrie 1998) pentru implementarea Directivei Consiliului Europei cu privire la colectarea datelor statistice din turism, apare următoarea definiție a turismului: activitatea persoanelor de a călători în afara mediului obișnuit pentru mai puțin de un an consecutiv în scop de loisir⁷, afaceri etc [33].

Conform aceluiași document, excursionistul este definit ca orice persoană care călătorește între două sau mai multe țări sau între două sau mai multe locuri aflate în interiorul țării de reședință. Vizitatorul este reprezentat de orice persoană care călătorește în alte locuri decât mediul său obișnuit pentru o perioadă mai mică de 12 luni consecutive și al cărui scop principal al călătoriei este altul decât cel de a exercita o activitate remunerată. Turistul este reprezentat de vizitatorii care petrec cel puțin o noapte într-o formă de cazare privată sau publică în locul vizitat [33].

Primele activități care se aseamănă cu actualul sens al turismului s-au manifestat pe la începutul secolului al XVII-lea în Europa. Cu toate acestea cuvântul turist este utilizat de abia la 1800. Consacrarea turismului ca activitate și evidențierea ca atare sunt localizate spre sfârșitul secolului al XIX-lea, odată cu exploatarea apelor termale în țările europene.

⁷ Fr. Loisir – folosirea optimă a timpului potrivit dorințelor și înclinațiilor individului

În antichitate, turismul se observa prin anumite specificități care au fost preluate și în ziua de astăzi. Conceptul de călătorii erau adesea asociate cu motivul religios sau comercial. Grecii antici, de exemplu, călătoreau la locurile sfinte sau la competițiile sportive, iar romanii efectuau călătorii pentru a extinde imperiul și pentru comerț. Comerțul a fost o influență importantă la, împreună cu schimburile culturale care au contribuit la mișcarea populației, fie temporară sau permanentă. Cu trecerea timpului, interesul pentru noile inovații, artă, cultură, cunoaștere au crescut, iar pentru a explora aceste noi concepte, nobilii și aristocrații făceau călătorii pentru completarea educației lor [34].

Primul document oficial care face referiri la activitatea hotelieră a apărut în Elveția în 1883 - Contribuții la o statistică a turismului scrisă de E. Guyer Freuler. Turismul este definit ca un fenomen al timpurilor moderne, bazat pe creșterea necesității de refacere a sănătății și schimbare a mediului, de cultivare a sentimentului de receptivitate față de frumusețile naturii, rezultat al dezvoltării comerțului, industriei și perfecționării mijloacelor de transport.

Simultan sau ceva mai târziu, în țări precum Austria, Germania, Belgia, Spania, Franța și Italia, au început să apară lucrări dedicate cercetării turismului ca fenomen, definirii și evaluării acestuia, precum și analizei impactului său asupra economiei. Printre acestea, se remarcă lucrarea profesorului belgian Ed. Picard, intitulată „Industria călătorului”, în care turismul este descris ca ansamblul organismelor și funcțiilor acestora, privite atât din perspectiva celui care călătorește, cât și din cea a celor care beneficiază de pe urma cheltuielilor acestuia. O lucrare de referință este cea a profesorului englez F.W. Ogilvie, care oferă o demonstrație amplă a mecanismului de formare a cererii și introduce primele elemente ale unei teorii a consumului turistic, teorie care a fost ulterior reluată și dezvoltată de K. Krapf. Odată cu creșterea numărului de călătorii de-a lungul anilor, abordările asupra fenomenului turistic s-au înmulțit, iar conceptul de turism s-a extins pentru a reflecta mai bine complexitatea acestei activități. Unul dintre specialiștii renumiți în cercetarea fenomenului turistic, ale cărui opinii au fost adoptate de mulți teoreticieni, este profesorul elvețian W. Hunziker.

El definește turismul ca ansamblul relațiilor și fenomenelor care rezultă din deplasarea și șederea persoanelor în afara locului de reședință, atâta timp cât șederea și deplasarea nu sunt motivate de o stabilire permanentă sau de o activitate lucrativă. K. Krapf împărtășește o perspectivă similară, ceea ce a condus la formularea unui punct de vedere comun și mai elaborat de către cei doi autori, păstrând însă aceleași elemente esențiale [35].

În prezent, turismul este adesea definit ca fiind segmentat și personalizat în funcție de nevoile și dorințele turistului. La nivel internațional, ideea că serviciile sunt neinovative este înlocuită recent cu teoriile conform cărora inovarea joacă un rol la fel de important în sectorul serviciilor ca și în cel al producției industria prelucrătoare. Utilizarea noilor tehnologii și schimbările organizaționale și structurale care generează noi servicii și noi modalități de distribuție capătă o importanță mai mare. În conformitate cu clusteretele teoria clusterelor, există o legătură între competitivitate și capacitatea întreprinderilor de a îmbunătăți ofertele de produse și de a inova în mod constant. Pe de altă parte, există o corelație între creșterea turismului și gradul de inovare.

În ultimii ani, accentul pe tema inovării în turism a crescut. Mai mulți autori au clasificat tipurile de inovare în: inovare de produs - produse noi, inovare de proces - metodă nouă de producție, piață inovare - exploatarea de noi piețe, inovare organizațională sau de management - noi modalități de organizare a afaceri, și inovare instituțională - un cadru în care interacționează oamenii.

Ancheta comunitară Innovation Survey (CIS) este un sondaj realizat o dată la 4 ani de către statele membre ale UE pentru a măsura progresul în domeniul inovării. În cazul Sondajului comunitar privind inovarea (Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, Oficiul de Statistică al

Comunității Europene 2005). Inovarea unui produs turistic înseamnă introducerea pe piață a unui produs nou sau a unui produs îmbunătățit în mod semnificativ. Produsul turistic (nou sau îmbunătățit) trebuie să fie nou pentru întreprindere, dar nu este necesar să fie nou pentru sectorul turismului.

- Inovarea unui proces înseamnă introducerea unui proces, a unei metode de distribuție noi sau semnificativ îmbunătățite. sau o activitate de sprijin pentru produsele turistice. Inovația (nouă sau îmbunătățită) trebuie să fie nouă pentru întreprindere dar nu este necesar să fie nouă pentru sectorul turismului.

- Inovația organizațională reprezintă implementarea unor schimbări noi sau semnificative în structura companiei sau a metodelor de management, care ar trebui să fie utilizate pentru a îmbunătăți eficiența companiei.

- Inovația de marketing înseamnă implementarea unui design nou sau semnificativ îmbunătățit al produsului, plasare sau promovare. Un alt obiectiv este acela de a crește atractivitatea produselor turistice sau de a intra pe noi piețe.

Un domeniu principal de schimbare și inovare în turism se referă la utilizarea informațiilor și a comunicațiilor și de comunicare (TIC). Producția și comercializarea produselor turistice sunt diferite în comparație cu cele de cele ale produselor industriale. Produsul turistic este un complex de componente tangibile și intangibile: cazare; transport; alimente și băuturi; recreere și divertisment. În opinia lui Middleton și Clarke produsul turistic este experiența completă a unui turist începând cu plecarea de acasă până la momentul întoarcerii acasă. Având în vedere caracterul intangibil al produselor turistice, Weiermair a afirmat că turistul se poate simți nesigur în ceea ce privește calitatea serviciilor. Din cauza acestei intangibilități, produsele turistice pot fi îmbunătățite prin adăugarea, de asemenea, de senzații (design, parfum, lumină, culoare, atașament emoțional etc.). Ca rezultat al unor astfel de modificări ale produsului, valoarea emoțională a experienței turistice va fi sporită. Pentru a supraviețui într-un mediu din ce în ce mai competitiv și mai global, companiile implicate în sectorul turismului, în special cele mici, trebuie să se diferențieze de concurenți folosind instrumente de inovare. Acesta poate afirma că în viitor va fi important să se creeze o experiență turistică satisfăcătoare prin inovare și dezvoltarea de produse, în loc să se ofere elemente turistice unice. Bartaletti a declarat că noile forme de vacanță, care oferă experiențe, vor fi principalul motiv pentru decizia de vacanță. Inovația în turism trebuie să fie privită ca un proces permanent, global și dinamic.

Turismul ca ramură a administrației publice implică gestionarea și reglementarea activităților turistice pentru a maximiza beneficiile economice, sociale și culturale pentru o comunitate sau o țară. Aceasta include diferite aspecte, cum ar fi dezvoltarea infrastructurii turistice, promovarea destinațiilor, gestionarea resurselor naturale și culturale, precum și asigurarea bunăstării locale.

Pentru a discuta de turism, trebuie să implicăm și să aducem în ecuație alte ramuri ale administrației publice, fără de care turismul nu ar exista, pe deoparte, dar și alte domenii specifice care fac ca turismul să existe și să aducă un plus de valoare unui teritoriu. De la reperi geografice până la activitatea în sine de turism, lucrurile au un parcurs extrem de vast, care au dat o naștere acestui concept sau mai bine spus acestei forme a administrației publice, care aduce în prim plan o recunoaștere națională a României.

Revizuirea literaturii de specialitate indică, de asemenea, că capacitatea inovatoare crește odată cu dimensiunea unei companii. Majoritatea companiilor de turism rural sunt mici. Industria turismului din România, în special industria turismului rural, este dominată în mare măsură de întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) și este adesea considerată a fi mai puțin inovatoare decât industria prelucrătoare. Punctul de plecare al acestei investigații a fost situația turismului rural din

România. În anul 2011 în România existau 1210 pensiuni agroturistice, reprezentând 24% din totalul unităților de cazare din România. În ceea ce privește capacitatea de cazare, pensiunile agroturistice aveau 20.683 locuri de cazare reprezentând 7,42% din total (Turismul României, Breviar Statistic 2012). Studiul a luat în considerare pentru analiză una dintre cele mai active regiuni din turismul rural românesc – Maramureșul istoric. Turismul rural a avut o dezvoltare de succes în această zonă, datorită existenței valorilor spirituale tradiționale, care s-au păstrat de-a lungul anilor. Această lucrare analizează produsul și inovația de marketing utilizată în turismul rural românesc.

Fiind o activitate economico-socială din ce în ce mai importantă, turismul amplifică și, totodată, crește impactul negativ asupra mediului. Simpla citire a definiției juridice economice, cu caracteristici complexe, care reunește un set de bunuri și servicii oferite călătorilor, persoanelor care călătoresc în afara mediului lor obișnuit mai puțin de un an și al căror motiv principal este altul decât o activitate 8/1998 privind organizarea și performanța turismului în România) relevă legături suficiente între cele două zone. Mai mult, potrivit aceleiași legi, resursele turismului fac parte din mediul natural și uman, care prin calitățile și specificul lor sunt recunoscute, înregistrate și recuperate prin turism, în măsura în care sunt supuse unui sistem integrat de protecție. Resursele turistice pot fi: elemente naturale, geologice, elemente geomorfologice, climatice, floră și faună, zăcăminte de minerale, precum și alți factori antropici: monumente arheologice, situri arheologice, monumente, ansambluri memoriale, monumente tehnice și/sau artistice, muzee, piese de folclor și artă populară [36]. Toate acestea constituie patrimoniul turistic.

Turismul global Tendințele și percepțiile generale ale turismului, atât la nivel internațional, cât și național, sunt evidente. Astfel, ca o reflectare a calității crescute a vieții, turiștii devin din ce în ce mai conștienți de importanța unui mediu curat, iar în timpul vacanței și-ar dori să se întoarcă în natură, să se bucure de beneficiile zonelor bine conservate [36].

În 1996 sumele din turismul internațional s-au ridicat la 423 milioane dolari americani și, conform prognozei Organizației Mondiale a Turismului (OMC), acestea vor crește cu o rată de 4% pe an, astfel încât în 2010 vor ajunge la 1500 miliarde dolari SUA. În același timp, s-a înregistrat o creștere a ponderii călătoriilor lungi, în special în țările dezvoltate, unde călătoria face parte din viața de zi cu zi a individului și este un factor important în definirea statutului său social. 2.1. Efectele negative ale turismului Cele mai diverse tipuri de călătorii și vacanțe afectează tot mai multe țări și regiuni naturale [36]. Iar această amplificare și diversificare a activității turistice mondiale se reflectă, nu întotdeauna pozitiv, asupra calității mediului.

Exemplele citate de experți sunt fără echivoc. Astfel, de exemplu, între 1900 și 1990, Europa a pierdut aproximativ 43% din dunele sale de nisip, vizitate de turiști, dintre care 75-80% erau situate în țările mediteraneene. De asemenea, coasta de vest, nu mai puțin de 4400 km² sunt date la sediul și infrastructura pentru turism. În cele din urmă, în Alpi, vizitați anual de peste 50 de milioane de turiști, unele zone naturale valoroase au fost sacrificate pentru ridicarea construcțiilor pentru turiști și pentru implementarea diferitelor proiecte de dezvoltare. Din păcate, exemplul românesc poate fi adăugat cu succes. Diferitele forme de turism promovate haotic, fără perspectiva unei strategii naționale în domeniu, cu obiective bine definite și urmărite cu consecvență, sunt susceptibile de a deveni un factor important în distrugerea mediului. [36] Pe de o parte, deteriorarea plajei Mării Negre și a stâncii sale în ultimii ani prin plasarea la întâmplare și fără grija impactului asupra mediului marin al infrastructurii și construcțiilor pentru turism și, pe de altă parte, sugestiv pentru dimensiunea anti ecologică a turismului.

Impactul evident al activităților turistice asupra mediului a condus la o compatibilitate tot mai riguroasă a preocupărilor între cei doi termeni ai ecuației, și anume atenuarea impactului negativ al turismului și, în același timp, recuperarea și dezvoltarea funcțiilor ecologice ale turismului. Expresia directă a acestui fenomen este apariția și afirmarea, cu unele confuzii și interferențe [36].

Ecoturismul s-a născut, atât ca practică, cât și ca concept, în America de Nord, în jurul anilor 1984-1985, odată cu dezvoltarea turismului pentru naturaliști în zonele ecologice cele mai îndepărtate și fragile. Cea mai larg acceptată definiție este dată de zonele practic neperturbate de oameni și care ar trebui să contribuie la conservarea naturii și a bunăstării. În mod paradoxal, cel puțin la suprafață, după o scurtă perioadă de înflorire, la presiunile organizațiilor de mediu, autoritățile și agențiile de turism au trebuit să ia măsuri suplimentare pentru a reduce impactul acestor vizite asupra mediilor naturale și a comunităților care locuiesc acolo și pentru a se asigura că cel puțin o parte din banii rezultați din ecoturism sunt folosiți pentru a sprijini eforturile de conservare a siturilor și culturilor indigene [33].

Turismul rural a apărut și a existat în proporții semnificative mai ales în ultimele două decenii, la început în țările occidentale, iar după 1990 și în Europa Centrală și de Est, inclusiv în România. Este o zonă naturală neperturbată, locuită de comunități tradiționale. Ar exprima o alegere deliberată (bazată pe dorința de a părăsi, chiar și temporar, stilul de viață urban) de a se conforma limitărilor și cerințelor lumii rurale. Fără a face din protecția mediului obiectivul său determinant, turismul rural prezintă o importanță ecologică importantă, evidențiată mai ales prin acceptarea și respectarea cerințelor unui stil de viață mai bine integrat în cerințele sistemului natural [33].

Turismul verde este un concept mai larg și mai larg decât cele anterioare. Include și timpul petrecut în mediul rural și reprezintă o reală alternativă la turismul tradițional, punând în evidență prezența. Turismul durabil este viitoarea formă de turism, integrată organic în conceptul de dezvoltare durabilă ca tip de dezvoltare capabilă să satisfacă nevoile generației actuale fără a compromite capacitatea de a le satisface pe cele ale generațiilor viitoare. Acest concept de turism durabil a cunoscut deja o serie de recunoașteri legale prin intermediul documentelor internaționale. Astfel, documentele conferinței ONU privind mediul de la Rio de Janeiro (iunie 1992) au asigurat promovarea inițiativelor privind dezvoltarea turismului durabil la nivel mondial. În ultimul deceniu, Uniunea Europeană și Consiliul Europei au întreprins o serie de acțiuni specifice în acest domeniu [33]. În 1995, Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) a publicat, pentru prima dată, o colecție de orientări pentru dezvoltarea turismului mondial, cu semnificații notabile pentru turismul durabil. În cele din urmă, în aprilie 1995, la Lanzarote (Spania), sub auspiciile UNESCO, a avut loc o conferință mondială privind turismul durabil. Cu această ocazie, a fost adoptată o Cartă a turismului durabil în 18 puncte, care acum sunt deja repere importante ale dezvoltării activităților asociate. Dar primul instrument juridic în acest domeniu, chiar dacă numai la scară regională, rămâne Protocolul privind turismul al Convenției pentru protecția Alpilor, care stipulează obligațiile statelor alpine de a promova obiectivele turismului durabil în regiune [33].

Problema a fost preluată și dezvoltată în ceea ce privește implicațiile sale de întâlnirile și textele internaționale care au urmat Conferinței de la Rio de Janeiro. Astfel, cea de-a doua Conferință a părților la Convenția privind biodiversitatea, care a avut loc în noiembrie 1995 la Jakarta, a propus ca documentul să fie utilizat ca bază pentru dezvoltarea principiilor și reglementărilor internaționale referitoare la compatibilitatea activităților turistice cu cerințele de mediu. Deși prevederile Convenției nu se referă direct la turism, semnificația lor privind conservarea plantelor și animalelor este legată de turism, având implicații asupra activităților desfășurate de turiști [37].

În legislația română, Guvernul turismului în care obiectivul principal este conștientizarea și conștientizarea valorii naturii și a tradițiilor locale și care trebuie să îndeplinească următoarele condiții: să contribuie la conservarea și protecția naturii; să utilizeze resursele umane locale; să aibă un caracter educativ, respectul pentru natură, conștientizarea turiștilor și a comunităților locale; să aibă un impact negativ cât mai redus asupra mediului natural și socio-cultural. Autoritatea publică centrală pentru turism are obligația de a urmări protejarea patrimoniului natural, inclusiv măsurile impuse entităților active în acest domeniu și încurajează aplicarea principiilor ecoturismului [38].

Un alt instrument legal de promovare a cerințelor ecologice în activitatea turistică este autorizarea de mediu și răspunderea specificată în domeniu. În viitor, însă, rolul preponderent se îndreaptă către facilitățile și măsurile economice și fiscale și promovarea unor forme active, cum ar fi turismul durabil [38]. Conform cadrului normativ în domeniu, patrimoniul este reprezentat de resursele turistice și structurile realizate în vederea valorificării acestora prin turism - art. 2c din Ordonanța Guvernului nr. 238. Științe sociale și comportamentale 81 (2013) 235 – 240 58/1998 privind organizarea activității turistice în România, cu amendamente. Se compune din bunuri publice și bunuri private, supuse unui sistem de exploatare și protecție. Se bazează pe următoarele principii: turismul este un domeniu prioritar al economiei naționale; Protecția turistică face parte din elementele definitorii ale zonei turistice; recuperarea și dezvoltarea patrimoniului numai pe baza programului anual de dezvoltare a turismului; declarate arii protejate prin lege în vederea protejării și recuperării resurselor turistice conținute în zonele și stațiunile turistice; patrimoniu.

În aceste cazuri, autorizarea/licențierea necesită un studiu de impact. Zona rurală are încă o mare consistență în România; în prezent există aproximativ 3.100 de comune (cu 13.100 de sate), având o populație de aproximativ 10,3 milioane de oameni (mai mult de 46% din populație) reprezentând aproximativ două treimi din stat. Habitatul rural rămâne unul dintre cele mai reprezentative, satul reprezentând cea mai veche formă de așezare umană și cel mai bine ancorat în cadrul său natural. Terenurile agricole (terenuri agricole, respectiv terenuri arabile, vii, livezi, hamei și duzi, pășuni, fânețe, sere, camere de creștere și altele asemenea, cele cu vegetație forestieră, dacă nu fac parte din amenajarea silvică, pășunile forestiere, cele ocupate cu construcții agricole și zoologice, pescăriile, drumurile tehnologice și exploatarea agricolă, platformele și spațiile de depozitare care deservește producția agricolă și terenurile neproductive care pot fi utilizate pentru agricultură producție) este o parte importantă a terenului [38]. Prin urmare, organizarea terenurilor agricole este un element important al dezvoltării rurale. Acestea sunt responsabile de crearea condițiilor pentru o mai bună utilizare a terenurilor în scopul producției agricole și se bazează pe studii și proiecte la cererea proprietarilor (art. 104 din Legea nr. 18/1991).

Conform legii, acestea trebuie să rezolve următoarele probleme: corelarea dezvoltării agricole din zonă cu alte activități economice și sociale, stabilirea unor măsuri care să conducă la creșterea producției agricole și la exploatarea globală a teritoriului; gruparea prin comasare a terenurilor după proprietari și destinațiile acestora în concordanță cu structurile de proprietate și cu formele de cultivare a terenurilor rezultate din asocieri, stabilirea perimetrelor pentru fiecare proprietate, comasarea terenurilor dispersate și rectificarea hotarelor plasate irațional; realizarea de studii și proiecte de organizare a exploatațiilor agricole; stabilirea rețelei de drumuri agricole ca completare a rețelei rutiere de interes general integrată în planificarea și organizarea generală a teritoriului, în vederea transportului producției și accesului la bunurile agricole necesare producției. Legea nr. 18/1991 prevede reguli importante de urbanism și amenajare a teritoriului. Astfel, potrivit art. 92, amplasarea construcțiilor noi se poate face în cadrul localităților, de la această regulă fiind câteva excepții: construcțiile, care, prin natura lor, pot genera poluare astfel încât pot fi amplasate în afara orașului, pe baza unor studii prealabile de impact ecologic, aprobate de autoritățile competente pentru protecția mediului, și construcțiile care, prin natura lor, nu pot fi plasate în oraș, cum ar fi adăposturi pentru animale.

Dar chiar și aceste excepții sunt supuse unor reguli restrictive, legea prevăzând că nu trebuie ridicată nicio construcție pe terenuri agricole din afara limitelor orașelor de clasă I și II de calitate, terenurile echipate anterior și cele plantate cu vii și livezi, parcuri naționale, rezervații, monumente, ansambluri arheologice și istorice. Potrivit legii funciare, construcțiile civile și industriale, inclusiv cele destinate susținerii uneltelor și echipamentelor tehnologice sau agricole, pot fi construite numai cu respectarea autorizației de construire emise în conformitate cu legea și reglementările privind proiectarea și execuția construcțiilor [38]. Pentru a nu distorsiona prin saturație un spațiu natural, echipamentul trebuie să fie proporțional cu capacitatea de absorbție a peisajului. Pentru menținerea integrității mediului și protejarea patrimoniului, autorizarea

construirii pe terenuri agricole este permisă pentru toate construcțiile specifice acelor locuri, în condițiile impuse de lege. Autorizația de construire conferă proprietarului dreptul de a scoate, temporar sau definitiv, terenul din circuitul agricol, potrivit legii.

Legea interzice autorizarea executării construcțiilor și amenajărilor pe terenuri forestiere. În mod excepțional, organele administrației publice de specialitate pot autoriza numai construcții destinate întreținerii pădurilor, silviculturii și culturilor forestiere, amplasarea acestora fiind într-o zonă restrânsă; autorizarea construcțiilor definitive, altele decât cele industriale, necesare prin minerit și prin prelucrarea resurselor în zonele desemnate prin lege care conțin resurse pedologice identificate; autorizarea construcțiilor în albiile minore ale râurilor și bazinelor lacurilor; autorizarea executării construcțiilor în zone expuse hazardelor naturale, cu excepția celor proiectate pentru limitarea efectelor acestora; autorizarea execuției construcțiilor în spații supuse riscurilor tehnologice.

Dacă viitorul pare atât de incert și dezvoltarea durabilă este confuză și globalizarea, în primul rând economică, este mai puternică, dezvoltarea ulterioară a legislației de mediu va avea loc și se va adapta la un astfel de context. Legislația română, cel puțin pentru viitorul apropiat, aspectele legale privind protecția mediului vor fi integrate în mecanismul economic, ca în cazul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) sau CE [33], iar obiectivul lor este restrâns pentru a asigura calitatea mediului, raportată la calitatea vieții, nivelul de trai. Strict legal, putem trasa câteva tendințe evidente: extinderea și generalizarea legislației de mediu prin recunoașterea și consacarea dreptului fundamental la mediu (sănătos și echilibrat din punct de vedere ecologic) și a unor principii (cum ar fi precauția), consolidarea garanțiilor procedurale pentru promovarea legalității acestuia, diversificarea instrumentelor economice și fiscale și intensificarea utilizării acestora în protecția mediului, creșterea rolului societății civile și al publicului în elaborarea reglementărilor legale în domeniu, stabilirea unui sistem adecvat de responsabilitate, inclusiv sancțiuni specifice ale legislației de mediu. În același timp, globalizarea accelerată a problemelor ecologice și agravarea unora dintre ele, cum ar fi schimbările climatice, necesită o nouă abordare cu scopul final conservarea și asigurarea supraviețuirii speciilor și o tendință de globalizare a legislației de mediu, cel puțin sub un triplu aspect: formularea și adoptarea normelor, obiectivele urmărite și aplicarea acestora [37].

Ordinea eco-climatică actuală s-a cristalizat în urmă cu 8.000-10.000 de ani, iar fluctuațiile sale relativ modeste și acelea mai ales în sensul unor perioade de răcire au permis afirmarea civilizației umane și expansiunea acesteia pe întreaga planetă [37]. De la câteva zeci, poate sute de mii de indivizi, plasați în mai multe zone geografice astăzi. După iluzia perioadei de eliberare a naturii, în timpul revoluției industriale, problemele s-au acumulat treptat, ajungând la impasul încălzirii globale, care, prin evidentele tulburări climatice, poate anunța, în acest secol, haosul urmat de relocarea unei noi ordini eco-climatice. Nu știm dacă oamenii vor mai face parte din această ecuație [37].

De la mijlocul secolului al XIX-lea, problemele ecologice au devenit globale și au devenit în ultimul timp chiar o problemă de supraviețuire, abordarea sa fiind asumată de ONU în cele trei Conferințe Mondiale: în 1972 (Stockholm), în 1992 (Rio de Janeiro) și în 2002 (Johannesburg). Aprofundarea imperativului ecologic și diferențele majore apărute în legătură cu Protocolul de la Kyoto (1997) privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) au blocat acțiunile oricărei organizații internaționale existente, în ceea ce privește însușirea unor astfel de preocupări și soluționarea problemelor [33].

Existența a două mari eco-climatice australiene (lideri: SUA și Australia), care respinge teza contribuției umane decisive la schimbările climatice și refuză soluția reducerii emisiilor de GES, iar a doua este restul lumii (circa 161 de țări, cu UE ca lider), susținând Proiectul Kyoto, a creat un blocaj cvasi insurmontabil. Depășirea acesteia și dialogul constructiv au devenit o necesitate. Compromisul eco-climatic, atât în plan științific, cât și politic, devine din ce în ce mai previzibil

și necesar. În același timp, apariția unei guvernante ecologice globale se conturează în contextul internațional actual. Un prim pas în această direcție ar fi inițiativa franceză, relansată la începutul lunii februarie: Social and Behavioral Sciences, mediul pentru a gestiona problemele ecologice majore ale planetei, conduse de climă [33].

Acceptată oficial și oficial de aproximativ 50 de state, ideea întâmpină rezistență din partea unor țări precum Brazilia, care necesită o reformă mai profundă a situației prin măsuri precum introducerea unor criterii ecologice obligatorii în viitoarele obligații semnificative privind reducerea poluării. Mergând mai departe, am putea spune că, în realitate, trebuie să stabilim o nouă ordine mondială ecologică, care presupune identificarea și acceptarea adevăratelor imperative în domeniu, declanșarea dialogului creativ, deținerea unui cadru instituțional adecvat și adoptarea urgentă a măsurilor care se impun. Există obiective față de care dreptul mediului nu poate rămâne indiferent; trebuie să și le asume pe deplin, marcând astfel viitorul său [37].

2.2 Turismul și industria turistică

Echilibrul dintre creșterea economică și durabilitate contribuie la faptul că durabilitatea și competitivitatea reprezintă cele două concepte majore ale politicii turismului dintr-o perspectivă modernă. Importanța politicilor privind turismul durabil a devenit evidentă în timpul crizei prelungite provocate de pandemia de COVID-19 [39]. Kuscer și colab. a arătat că sunt necesare politici active în domeniul turismului pentru redresarea în urma crizei și a indicat că, deși creșterea economică a determinat politicile în mijlocul crizei provocate de pandemia de COVID-19, politicile privind turismul durabil sunt necesare pentru perioada post-criză. Astfel, turismul trebuie să se transforme pentru a fi mai durabil [40], ceea ce impune organizațiilor de turism să abordeze aceste provocări. Transformarea necesită adoptarea unor politici durabile ca răspuns la criză [41].

Conform Oian et al [42], durabilitatea reprezintă un instrument major al cadrului de politică, turismul durabil fiind recunoscut în politicile din domeniul turismului. Însă Xu și Sofield susțin că, în timp ce durabilitatea este reprezentată în strategiile de dezvoltare a turismului, politicile oferă puține îndrumări cu privire la modul de aderare la principiile durabilității. [43] Deși mediul politic este considerat un catalizator al turismului durabil [44]. Ruhanen critică politicile din domeniul turismului care tind să interpreteze greșit turismul durabil. Deși includ durabilitatea ca principiu director în planurile turistice, acestea acordă prioritate obiectivelor pe termen scurt (și anume, creșterea numărului de sosiri), precum și măsurilor care promovează creșterea în continuare [45]. În încercarea de a răspunde schimbărilor inițiate de criza provocată de pandemia de COVID-19, sunt esențiale politici adecvate în domeniul turismului durabil [46]. Conform lui Mihalic, punerea în aplicare a durabilității se bazează pe (i) conștientizarea durabilității, (ii) includerea durabilității pe ordinea de zi la nivel strategic și (iii) punerea în aplicare a măsurilor durabile [44].

Mediul sociopolitic în contextul turismului durabil necesită o examinare a eficacității gestionării durabile [44]. Dodds și Butler au descris cerințele politicilor în domeniul turismului, precizând în același timp că lipsesc studiile privind politicile existente și raționamentul care stă la baza acestora, iar studiile care abordează punerea în aplicare a politicilor în domeniul turismului durabil sunt limitate [47]. Având în vedere în special criza provocată de pandemia de COVID-19, cercetarea trebuie să se concentreze asupra politicilor, practicilor și strategiilor în domeniul turismului durabil în era post-criză [48]. Conform Kuscer, sunt necesare cercetări pentru a explora politicile în domeniul turismului care să conducă la un viitor post-pandemie mai durabil [39]. Deși literatura de specialitate privind gestionarea crizelor din turism ilustrează faptul că crizele urmează unor reacții divergente [49], se cunosc puține despre reacțiile factorilor de decizie din domeniul turismului cu privire la dezvoltarea durabilă a turismului. Dodds și Butler ilustrează necesitatea studierii punerii în aplicare a politicilor turistice în ceea ce privește realizarea turismului durabil. În încercarea de a înțelege gradul de conștientizare al organizațiilor de turism

cu privire la turismul durabil și punerea sa în aplicare în urma crizei, este elaborat un studiu de cercetare calitativă care implică factorii de decizie din domeniul turismului din întreaga lume [47].

Conform Vanhove, scopul politicilor în domeniul turismului este de a maximiza beneficiile generate de turism, încercând în același timp să reducă la minimum impactul negativ [50]. Procesul de elaborare a politicilor este considerat complex din cauza numărului divers de probleme și organizații implicate [43]. Becherel susține că, într-o fază inițială de dezvoltare a turismului, politicile în domeniul turismului se concentrează pe promovarea atractivității prin publicitate, în timp ce se fac și investiții în servicii și infrastructură [51]. Ca urmare a creșterii concurenței, politicile din domeniul turismului evoluează pentru a crea cadre de control, monitorizare și îmbunătățire a industriei, protejând în același timp resursele [51]. Cercetările anterioare s-au axat pe conceptul de guvernanta pentru a explora și a stabili mecanisme și norme pentru politici prin implicarea tuturor persoanelor și instituțiilor [52]. Guvernanta pune accentul pe rețele, colaborări, alianțe și cooperare între părțile interesate și grupurile de interese pentru a obține rezultate reciproc avantajoase [53]. Conform Vloger și Pechlaner, Managementul destinației Organizații (DMO) sunt însărcinați cu gestionarea acestor rețele, în cadrul cărora colaborările pot conduce la un sistem regional inovator [54].

Diverse studii au identificat necesitatea unui turism durabil, presupunând că politicile trebuie să răspundă acestei cereri [47]. Becherel definește cei doi parametri-cheie ai politicilor turistice – durabilitatea și competitivitatea – care se susțin reciproc și constituie principalele sarcini ale gestionării destinației. În acest sens, durabilitatea se referă la conservarea resurselor de mediu, sociale, culturale și fizice, în timp ce concurența efectivă și profitabilă reprezintă punctul central al competitivității [51]. Mediul socio-politic servește ca un facilitator al turismului durabil. În acest scop, sunt discutate conștientizarea durabilității, agendele și măsurile, evidențiind guvernanta, conducerea turismului și inițiativele civile, precum și agendele politice [44]. Aceste etape se bazează pe: modelul de penetrare a conștientizării mediului, care subliniază – după o etapă în care societatea nu este conștientă de daunele aduse mediului – o etapă de conștientizare, urmată de discuții despre Politica de mediu și, în cele din urmă, punerea în aplicare a politicilor de mediu. Punerea în aplicare implică elaborarea unor măsuri adecvate și adoptarea unor rezultate adecvate [55].

Aplicarea politicilor de durabilitate încearcă să aducă beneficii economice și de mediu, echilibrând în același timp aspectele fizice și umane negative impactul asupra mediului [47]. Deși utilitatea conceptului de turism durabil a fost pusă sub semnul întrebării în cercetările anterioare, criticând în special accentul pus pe scările temporale și spațiale [42], în conformitate cu Dodds, turismul durabil reprezintă o soluție pentru dezvoltarea turismului de masă, elaborarea politicilor fiind considerată mijlocul de atingere a acestui obiectiv [47]. Însă Xu și Sofield susțin că încorporarea durabilității în politicile turistice este adesea confuză din cauza dominației predominante a dezvoltării turismului pro-business [43].

În ceea ce privește punerea în aplicare a unei politici durabile în domeniul turismului, Dodds definește instrumente de mediu, economice, voluntare, socio-culturale, precum și instrumente de planificare și regenerare. În acest context, se are în vedere introducerea unei taxe ecologice ca parte a politicii economice, măsuri de prevenire a degradării mediului prin măsuri de protecție sau prin gestionarea apei și a deșeurilor, precum și programe de abordare a problemelor sociale [47]. Durabilitatea vizează gestionarea capacității de mediu prin gestionarea patrimoniului cultural, a calității apei, a vizitatorilor, a parcurilor și a facilităților, a rezidenților / comunităților, a planificării cuprinzătoare și a aerului Managementul calității [51]. Conform Xu și Sofield, politicile în domeniul turismului care vizează turismul durabil se referă la gestionarea energiei, a apei și a terenurilor, vizând protejarea resurselor, controlul impactului turismului și să reducă consumul de energie [43]. Oian și colab, între timp, consideră că instrumentele economice vizează gestionarea constrângerilor de capacitate, concentrându-se pe structurarea comportamentului

vizitatorilor pentru a reduce supraaglomerarea. Instrumentele fiscale compensează impactul negativ al turismului, în timp ce gestionarea veniturilor se axează pe generarea de venituri din vânzarea de servicii și taxe de intrare pentru a contribui la situația financiară a gestionării destinației și a gestionării capacității [42]. În continuare, sunt discutate abordările de gestionare a vizitatorilor care se concentrează asupra restricțiilor și a normelor formale prin intermediul sistemelor de plată, gardurilor și porților și care pun accentul pe promovarea învățării, a educației și a interpretării vizitatorilor pentru a-și schimba comportamentul [56].

După cum s-a demonstrat în secțiunea anterioară, cercetarea în domeniul turismului s-a concentrat deja asupra politicilor în domeniul turismului durabil [57]. Într-o mai mică măsură, acest lucru este valabil și pentru politicile în domeniul turismului legate de crize [39]. Politicile privind turismul durabil puse în aplicare în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19, fie pentru a promova dezvoltarea durabilă a turismului, fie pentru a profita de oportunitatea de a transforma turismul pentru a-l face mai rezilient, nu au fost suficient cercetate. Întrucât criza provocată de pandemia de COVID-19 reprezintă un impuls pentru o schimbare de paradigmă în dezvoltarea turismului durabil [40], explorarea politicilor în domeniul turismului durabil este extrem de relevantă în acest context.

Politicile adoptate ca răspuns la criză ar trebui să conducă la un viitor post-criză durabil [58]; Hall și colab, iar turismul ar trebui transformat pentru a realiza acest lucru [40]. Ioannides solicită politici orientate către dezvoltarea turismului durabil, având în vedere schimbările din turism în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19 [46]. Astfel, dezvoltarea turismului bazată pe piloni de durabilitate este necesară pentru răspunsul, redresarea și relansarea turismului după criză [59]. Fără durabilitate, reziliența și o mai bună pregătire pentru șocurile viitoare nu vor fi posibile [41].

Conform Person-Fisher și Liu, unele măsuri privind turismul durabil luate de guverne au protejat mediul de afaceri și au inclus sprijin financiar pentru sectorul turismului, promovarea turismului intern, eforturi sporite de marketing și o cooperare interguvernamentală sporită. Voucherele turistice, la care au recurs unele țări, reprezintă una dintre politicile socioeconomice în domeniul turismului care au ajutat industria și rezidenții [60].

În timpul crizei, guvernele au jucat un rol crucial în politica în domeniul turismului, în special în ceea ce privește restricțiile legate de oprirea activităților turistice [39]. Cu toate acestea, politicile ar trebui să se concentreze asupra mediului natural și social pentru a realiza redresarea [61]. Reducerea turismului a devenit o problemă în timpul crizei [58]; pe de o parte, aceasta a avut un impact mai redus asupra mediului natural și, pe de altă parte, a avut consecințe economice și sociale extrem de negative [62]. Rețineți că criza a avut un impact pozitiv asupra mediului datorită reducerii poluării (de exemplu, scăderea cererii de combustibil și energie datorită călătoriilor mai puține), dar întrebarea este dacă acest lucru va continua în viitor [63].

Cercetările privind punerea în aplicare a politicilor în domeniul turismului durabil sunt destul de limitate [64]. În plus, în special având în vedere criza actuală provocată de pandemia de COVID-19, sunt necesare studii care să demonstreze impactul unei crize prelungite asupra dezvoltării unor politici în domeniul turismului durabil [65]. Prin urmare, sunt necesare descrieri cuprinzătoare și explorarea politicilor de turism durabil, care pot fi obținute prin cercetare calitativă. În scopul acestei lucrări, au fost realizate interviuri aprofundate cu organizațiile de turism care sunt actori centrali ai guvernantei destinației și sunt responsabile pentru dezvoltarea politicilor de turism pentru a obține o perspectivă asupra percepțiilor și punctelor lor de vedere. Aceasta corespunde scopului interviurilor calitative colectarea descrierilor lumii vieții persoanelor intervievate, pe baza interpretării fenomenelor studiate [66]. Conform Sala, organizațiile naționale de turism (OTN) sunt, de obicei, responsabile pentru punerea în aplicare și dezvoltarea politicilor prin unirea politicilor și promovare [39]. În acest scop, OTN-urile pun în aplicare și gestionează responsabilitățile, în timp ce consiliile de turism de la nivel regional sau local, precum și guvernele

și ministerele turismului sunt de obicei implicate în punerea în aplicare și formularea politicilor [47]. Deși, DMO-urile nu sunt întotdeauna implicate în politică, conform Dodds și Butler ele sunt „cele mai populare”.

Implicațiile pentru guvernele naționale, regionale și locale sunt evidente în evaluările intervievaților cu privire la nevoia predominantă de a face turismul mai durabil, la care toți actorii vor trebui să adere pentru a ieși câștigători în aceste vremuri dificile. Dacă lumea revine la turismul greu de dinaintea de criză, schimbările serioase către durabilitate ar putea fi mai greu de realizat, deoarece conștientizarea necesității dezvoltării durabile a turismului se poate diminua odată cu sfârșitul pandemiei. Această cercetare informează factorii de decizie politică cu privire la politica de turism durabil din întreaga lume, implicând factorii de decizie din domeniul turismului din diferite țări și comparând percepțiile acestora cu privire la măsurile politice.

Turismul este una dintre cele mai importante forme de mobilitate contemporană și un sistem care produce, modelează și este modelat de diverse mobilități în cadrul diferitelor relații sociale [67]. Studiul mobilităților turistice acordă atenție interacțiunii dinamice dintre locuri, indivizi, tehnologii și mediul natural, articulată prin diverse spectacole și practici [67]. Cu toate acestea, această interacțiune trece adesea cu vederea rolul crucial al transportului în turism, în ciuda interconectării evidente dintre mobilități, transport și turism [68]. Studiile de transport și geografia transporturilor tind să se concentreze asupra perspectivelor tehnice, ingineresti și economice ale mișcării, în timp ce studiile de turism se concentrează, în general, asupra a ceea ce se întâmplă în destinații. Această deconectare afectează, de asemenea, eforturile de sustenabilitate ale sectorului turismului, deoarece inițiativele de turism durabil nu iau în considerare adesea efectele asupra mediului ale transportului către și de la destinație [68], chiar dacă turismul durabil este posibil numai dacă este conectat la mobilitatea durabilă [69].

Excepții notabile în reducerea decalajului dintre cercetare în domeniul transportului și turismului sunt studiile privind călătoriile lente și turismul lent [70] și cercetarea privind mobilitățile turistice din perspectiva noii paradigme a mobilităților [71]. Cu toate acestea, bursele în acest domeniu examinează adesea un anumit mod de transport în contextul experiențelor turistice și al motivațiilor de a călători. De exemplu, în cartea lor privind mobilitățile de turism lent, Dickinson și Lumsdon să examineze experiențele călătoriilor cu trenul, autocarul, bicicleta și pe apă, precum și mersul pe jos independent unele de altele; alte studii s-au concentrat în mod similar pe un mod de mișcare, fie că este vorba de călătorii cu rulota [72] sau turismul de croazieră [73]. Chiar și atunci când două sau mai multe moduri de transport sunt discutate în același studiu, cum ar fi, de exemplu, croazierele maritime și tururile cu autocarul [74], acest lucru se realizează în scopul comparării diferitelor tipuri de călătorii și nu pentru a studia interconexiunile dintre diferitele mobilități într-un context turistic.

Mai mult, studiile de transport și cercetarea turistică evidențiază dihotomiile structură/agenție, marcând distincții disciplinare la interfața dintre turism și transport despre care susținem că nu sunt utile dacă dorim să integrăm mobilitățile și cercetarea în domeniul transportului în turism și să dezvoltăm o înțelegere mai nuanțată a rolului lor în viața socială. Prin urmare, există o necesitate urgentă de a gândi diferit cu privire la mobilitate și transport în deceniile următoare, astfel cum au susținut și Sheller și Urry [75] care susțin că „este necesară o schimbare de paradigmă [–] pentru a înțelege complexitatea și practicile care determină schimbările de transport”. O astfel de schimbare este, de fapt, oferită de susținătorii teoriilor practice care depășesc diviziunea actor-structură prin analiza practicilor sociale ca sisteme socio-tehnice relaționale complexe care formează „plenul” vieții sociale [76].

Folosim turismul feroviar pentru a ilumina legăturile dintre modurile de transport, diferitele mobilități și practicile turistice și facem acest lucru oferind analize aprofundate ale elementelor legate de actor și context ale practicilor turistice. Această abordare este utilă în dezvoltarea unei înțelegeri mai nuanțate a structurilor și dinamicii care stau la baza unei anumite practici de

mobilitate, a călătoriei cu trenul în cazul nostru și a interconectării sale cu alte practici turistice. S-au făcut deja unele cercetări în această linie de gândire, de exemplu, Kent [77] oferă o analiză amplă a aplicabilității teoriilor practice în cercetarea în domeniul transporturilor, Mock [78], Watson [79], se ocupă de decarbonizarea sistemelor de transport, iar Fuentes și Svingstedt [80] să examineze modalitățile de recrutare a mai multor turiști pentru a încetini practicile mobilităților. Cu toate acestea, mai puțină muncă poate fi găsită pe mobilitățile feroviare, în special în contextul turismului, deși, așa cum vom arăta, turismul feroviar este un prim exemplu de mobilități și practici turistice interconectate. Călătoria cu trenul a evoluat, de asemenea, semnificativ în Marea Britanie, prezentând natura sa dinamică de la început până în zilele moderne. Cu toate acestea, unele cercetări au început pe trenuri folosind lentila teoriilor practicii, inclusiv Mertena, Kaaristo și Edensor [81], studiul comparativ al competențelor necesare pentru practicarea mobilităților de turism cu trenul și cu barca pe canal, studiul comunităților de practicieni ai căilor ferate chineze, precum și studiul Cass și Faulconbridge [82] lucrează la diverse mobilități cotidiene, inclusiv călătoriile cu trenul.

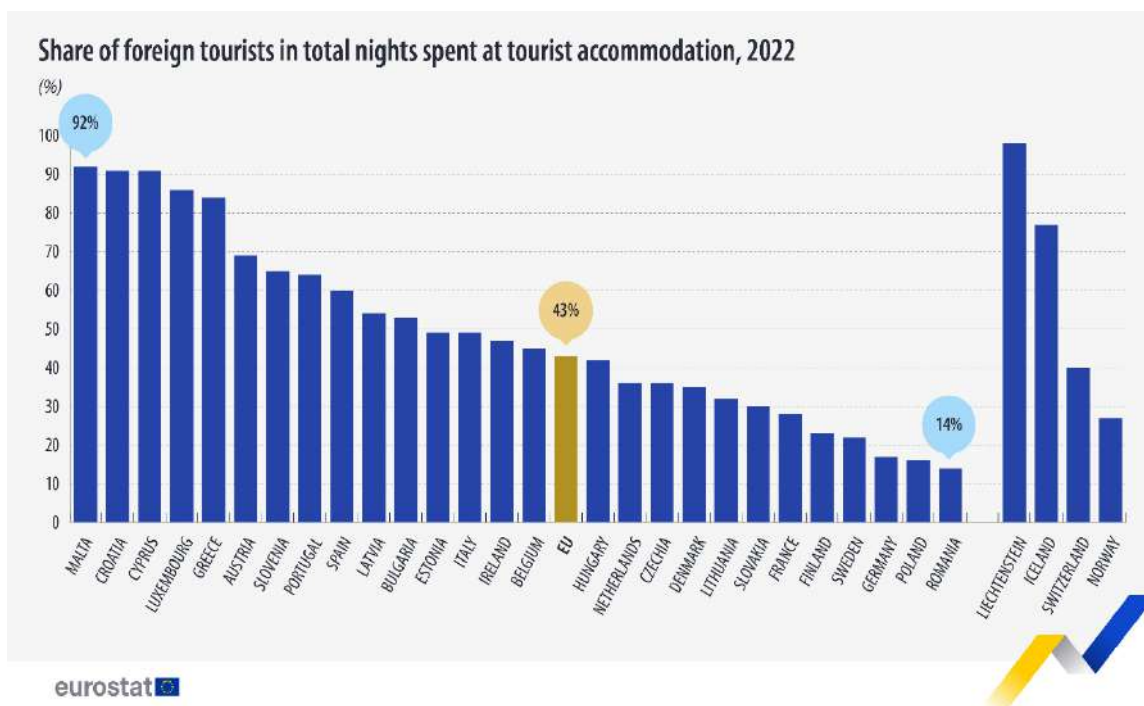
Astăzi, practica călătoriei cu trenul poartă semnificația beneficiilor de mediu, sociale și economice [83]. În turism, călătoria pe căile ferate regulate poate fi înțeleasă în contextul „turismului lent”, promovând un ritm mai relaxat de călătorie, subliniind călătoria ca parte integrantă a experienței și luând timp pentru a se angaja în viața locală [70]. Acest tip de turism feroviar, definit ca „fuziunea dintre călătoria către o destinație feroviară și tren ca destinație”, poate fi, prin urmare, înțeleasă ca parte a fenomenului mai amplu al „turismului de transport”, definit ca „un mod de activitate recreativă în care mobilitatea este partea centrală a produsului și experienței turistice și, prin urmare, poate fi considerată o atracție turistică în sine” [84].

În secolul 21, practica călătoriei cu trenul a suferit două transformări majore. Primul este creșterea remarcabilă a utilizării internetului și a tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC), cum ar fi telefoanele inteligente. Acest lucru a condus la mai multe progrese digitale în sectorul feroviar, de exemplu, introducerea biletelor electronice de către unele companii feroviare, aplicații de planificare a călătoriilor și facilități la bord, cum ar fi Wi-Fi, puncte de încărcare la rețea și USB. În consecință, activitățile pasagerilor la bord s-au schimbat, de asemenea, mai multe persoane, inclusiv călătorii de agrement, folosind dispozitive TIC pentru a depăși timpul de călătorie [85]. A doua transformare a fost cauzată de pandemia COVID-19. Aceasta a dus la o creștere a muncii la domiciliu și a cumpărăturilor online, ceea ce a schimbat echilibrul între navetă, afaceri (principalele piețe de pasageri înainte de pandemie) și călătorii de agrement (o piață în creștere post-COVID). Acest lucru a dus la schimbări structurale profunde și potențial permanente în sectorul feroviar, necesitând un nou model comercial pentru a se adapta la schimbări.

Primele 10 destinații turistice din lume au inclus șase membri ai UE: Franța, Spania, Italia, Germania, Grecia și Austria. Conform datelor Eurostat, turiștii străini din UE și din țările non-UE au constituit 43,0% din totalul nopților petrecute în unitățile de cazare turistice din UE în 2022. În 11 din cele 27 de țări ale UE, majoritatea turiștilor au fost străini.

În trei țări din UE, turiștii internaționali, atât din UE, cât și din afara UE, au reprezentat peste 90% din nopțile de cazare: Malta (92%), Croația și Cipru (ambele 91%). De asemenea, în Luxemburg și Grecia, turiștii străini au contribuit cu 86% și, respectiv, 84% din nopțile de cazare. În Austria, Slovenia, Portugalia și Spania, proporția a variat între 60% și 70%.

Ca și statistică europeană, România nu se situează într-o zonă favorabilă a turismului pe continent, aflându-se pe locul 15, fiind un stat nu foarte dezvoltat din punct de vedere al infrastructurii, ceea ce face ca doar 1.2% din populația europeană să viziteze România. Conform site-ului web despre turism și locuri de vizitat din România, iturist.ro, printre cele mai vizitate locuri din țară se află Delta Dunării, Cazanele Dunării, Brașov, Transfăgărașan, Viscri, Castelul Bran, Castelul Corvinilor, Castelul Peleş, Cascada Cailor, Valea Vaserului.

Figură 3: Țările cu cea mai mare pondere de vizitare din Europa 2022
Sursă: *tour_occ_nim, tour_occ_ninat*

În termeni absoluți, cele mai mari nopți turistice internaționale (țări din UE și din afara UE) au fost înregistrate în Spania (270 de milioane de nopți) și Italia (201 milioane de nopți), reprezentând împreună 40 % din totalul nopților turistice internaționale petrecute în unitățile de cazare din UE.

În timp ce o atractivitate puternică pentru turiștii străini stimulează economia unei țări și contribuie la o mai bună înțelegere reciprocă a poporului și culturii țării, o dependență externă ridicată poate face, de asemenea, o destinație mai vulnerabilă în cazul unui șoc extern, cum ar fi dezastrele naturale sau pandemiile care afectează călătoriile internaționale (care călătoresc în propria țară de reședință) au reprezentat 57 % din totalul nopților petrecute în unitățile de cazare turistice din UE în 2022.

Turismul s-a dovedit a fi un mijloc eficient de sprijinire a economiilor regionale, iar dezvoltarea turismului rural a devenit un domeniu de interes proeminent [86]. Odată cu dezvoltarea rapidă a unei noi runde de revoluții științifice și tehnologice care cuprinde domenii precum tehnologia internetului, inteligența artificială, economia digitală și noua energie, oferta tradițională de pe piață continuă să se schimbe, dând naștere unor noi modalități de dezvoltare economică, ajustând modelul structural al fiecărei industrii și aducând schimbări în funcționarea și gestionarea locurilor pitorești turistice, a călătoriilor turistice și a experiențelor de distracție în multe dimensiuni. Investițiile în tehnologia turistică avansată vor necesita modificări ale locurilor frumoase originale și ale infrastructurii publice, perturbând astfel modelul predominant de epuizare a resurselor și maximizând alocarea resurselor prin inovație tehnologică [87]. Apoi, industria turismului ar trebui să treacă la un mod de dezvoltare intensiv din punctul de vedere al resurselor, să reducă consumul de energie al resurselor turistice, să reducă costul operațiunilor de pe piața industrială și să promoveze viguros integrarea industriilor conexe, cum ar fi turismul și sportul, turismul și internetul, turismul și educația etc., pentru a se combina și a se promova reciproc, formând o industrie bogată de inovare în turism și oferind un impuls pentru o dezvoltare de înaltă calitate [87].

În 2022, rezidenții Uniunii Europene au efectuat 1,1 miliarde de călătorii (în scop personal sau profesional) și au petrecut 5,4 miliarde de nopți în timpul acestor călătorii (a se vedea figura 4). Cheltuielile turistice s-au ridicat la 474 de miliarde EUR. Peste patru din cinci călătorii (75,5 %) au fost călătorii interne, și anume, călătorii în țara de reședință a turistului, însă, în ceea ce privește nopțile petrecute și cheltuielile, călătoriile interne au reprezentat 60,3 % și, respectiv, 47,0 % din total, deoarece călătoriile interne sunt, în general, mai scurte și mai ieftine (a se vedea figura 3). Pentru majoritatea țărilor UE, piața internă a fost dominantă; numai pentru Belgia, Luxemburg, Malta, Țările de Jos și Slovenia acest lucru nu s-a întâmplat. Turiștii din Luxemburg au făcut mai multe călătorii străine într-o singură țară străină (Franța) decât cele făcute în propria țară.

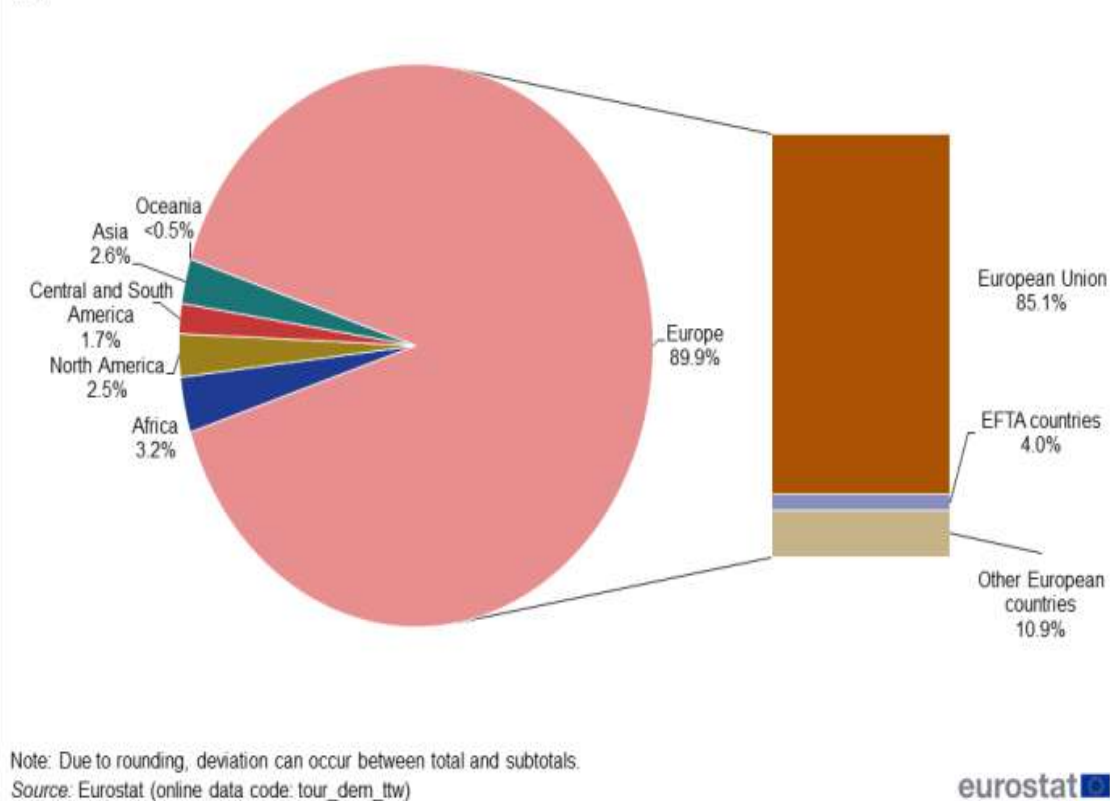
2.3 Tabel. Reprezentarea călătoriilor totale în UE

	Călătorii totale	Călătorii domestice din totalul călătoriilor	Călătorii externe (% din totalul călătoriilor)	Top 5 destinații pentru călătoriile în străinătate
Călătorii	1 075 716	811 738(75.5%)	263 979(24.5%)	Italia 11,3% Spania 11,0% Franța 8,0% Austria 6,7% Germania 6,3%
Nopți	5 435 222	3 279 199 (60.3%)	2 152 223 (39.7%)	Spania 12,1% Italia 10,4% Franța 8,0% Grecia 5,1% Austria 4,8%
Cheltuieli milioane Euro	– 474 371	222 978(47%)	251 393(53%)	Spania 11,9% Italia 11,1% Franța 6,8% Grecia 5,5% Austria 5,2%

În medie, pentru UE, 24,5 % din totalul călătoriilor au fost efectuate într-o țară străină: 18,8 % într-un alt stat membru al UE și 5,8 % în afara UE (a se vedea figura 3). Italia a fost destinația străină numărul unu pentru rezidenții UE, în ceea ce privește numărul de călătorii, cu 11,3 % din totalul călătoriilor externe efectuate de europeni, urmată de Spania cu 11,0 %. În ceea ce privește nopțile petrecute și cheltuielile, Spania s-a clasat pe primul loc, cu 12,1 % și, respectiv, 11,9 %, urmată de Italia cu 10,4 % și, respectiv, 11,1 %. Italia a fost principala destinație pentru mai mult de 40 % din totalul călătoriilor în străinătate ale rezidenților maltezi și pentru cel puțin 13 % din totalul călătoriilor în străinătate ale rezidenților germani, austrieci și suedezi, în timp ce turiștii francezi, italieni și portughezi au petrecut mai multe călătorii în străinătate în Spania (21,7 %, 17,3 % și, respectiv, 36,1 %).

Peste patru din cinci (76,5 %) călătorii în străinătate ale europenilor au fost efectuate în interiorul UE (a se vedea figura 2). În ceea ce privește nopțile petrecute, aceasta reprezintă aproape șapte din zece nopți de turism străin (68,2 %). Principalele trei destinații din UE (Spania, Italia și Franța) au reprezentat 44,8 % din aceste nopți (a se vedea figura 3). Aceste călătorii sunt tratate mai detaliat în articolul "Fluxurile turistice intra-UE", care privește aceste date din perspectiva țării vizitate (în timp ce în acest articol, analiza este din perspectiva țării de reședință a turistului).

Share of world destinations for foreign trips of EU residents, 2022 (%)

Figură 4: Ponderea destinațiilor mondiale pentru călătoriile externe ale rezidenților UE, 2022 (%)
Sursa: Eurostat (tour_dem_ttw)

Oamenii ar trebui să profite din plin de rolul de sprijin al inovației tehnologice, să coordoneze tehnologii precum „Internet +”, 5G și noua infrastructură cu sectorul turismului și să promoveze agresiv dezvoltarea de noi tehnologii, bunuri și servicii în industria turismului pentru a ajuta industria turismului să își atingă obiectivul strategic de creștere de înaltă calitate. Efectuarea unui salt strategic de la turismul la scară largă la turismul inteligent nu este doar o provocare practică pe care întreprinderile trebuie să o rezolve, ci și o problemă teoretică care trebuie explorată în studiul schimbării strategice corporative.

În ultimii ani, o nouă generație de tehnologii digitale și o serie de tehnologii avansate au accelerat integrarea acestora în industriile culturale și turistice, transformându-le într-o nouă energie dinamică care propulsează industriile și bunurile către capetele medii și superioare ale lanțului valoric [88]. Procesul de digitalizare și infuzia de inteligență în domeniul turismului au obținut o recunoaștere semnificativă.

Capitolul 3. Digitalizarea

Digitalizarea a fost identificată ca fiind una dintre tendințele majore care schimbă societatea și afacerile. Digitalizarea determină schimbări pentru companii datorită adoptării tehnologiilor digitale în organizație sau în mediul operațional. Deși situațiile companiilor variază, acești pași vor ajuta la abordarea sistematică a digitalizării și la luarea măsurilor necesare pentru a beneficia de aceasta.

Digitalizarea a revoluționat comportamentul uman. În ultimii ani, am asistat la o schimbare a interacțiunilor sociale către dimensiunea digitală. Acest mediu în schimbare exercită în mod inevitabil un impact profund asupra organizațiilor care trebuie să facă față amenințărilor și oportunităților din această revoluție bazată pe tehnologie [89]. Prin urmare, organizațiile întreprind schimbări profunde în structurile, procesele și ofertele lor nu numai pentru a supraviețui, ci și pentru a prospera în acest nou cadru. În conformitate cu aceasta, cercetările indică în mod constant că capacitățile IT afectează pozitiv performanța firmei [89]. Cu toate acestea, eforturile de a explica mecanismul care conduce astfel de capacități către performanțe sporite au dat rezultate neconcludente. Prin urmare, aceste subiecte relevante legate de managementul organizațional al tehnologiei sunt încă necunoscute [89].

În acest sens, transformarea digitală a revoluționat întreprinderile, după cum demonstrează importanța sa pentru industrie, astfel cum a fost evidențiată în sondajele de gestiune [89]. În consecință, transformarea digitală a atras un interes substanțial pentru cercetare. Acest concept din ce în ce mai studiat este recunoscut ca un factor esențial pentru competitivitate. Cercetarea, care asociază în mod obișnuit acest concept cu investiții ferme în IT, afirmă în mod constant efectul pozitiv al transformării digitale asupra performanței firmei. Acest efect este subliniat în special ca un catalizator în relația dintre capacitățile IT și performanța firmei [89].

În prezent, factorii de decizie politică se confruntă cu un mediu diferit pentru tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) decât cel pentru care au conceput politici. Tehnologiile TIC sunt mult mai răspândite decât erau înainte: mai mulți oameni au astăzi acces la un telefon mobil decât la electricitate, alimentând creșterea exponențială a generării globale de date. Având în vedere că accesul la TIC se apropie de omniprezență, următoarea provocare a factorilor de decizie politică este să se asigure că persoanele fizice, întreprinderile și guvernele utilizează în mod optim rețelele și aplicațiile. Țările care au atins niveluri înalte de digitalizare, adoptarea în masă a tehnologiilor digitale conectate și a aplicațiilor de către consumatori, întreprinderi și guverne au obținut beneficii semnificative în economiile lor, în societățile lor și în funcționarea sectoarelor lor publice [90].

Cu toate acestea, nu toate cercetările existente sunt de acord cu privire la efectul pozitiv al transformării digitale asupra rezultatelor [91] [92] și sunt necesare cercetări suplimentare pentru a înțelege mai bine modul în care funcționează transformarea digitală [93] [94].

Membrii organizației sunt deținătorii capabilităților IT, care permit gestionarea resurselor IT organizaționale și alinierea individuală la soluții digitale pentru sarcinile zilnice. Cavalcanti et al. definesc adoptarea individuală a transformării digitale „ca gradul în care tehnologiile disruptive și transformatoare sunt adoptate și / sau acceptate de indivizi, fie angajați, consumatori, clienți sau cetățeni, după un eveniment de îmbunătățire sau dezvoltare a unui nou produs, proces sau inovație”. La nivel organizațional, acest lucru se reflectă în adaptarea structurilor și strategiilor pentru a valorifica oportunitățile pe care le oferă tehnologiile digitale [95].

În acest sens, orientarea digitală a organizației, ca un construct social care reflectă filozofia organizației de a pune bazele activităților sale pe potențialul tehnologiilor digitale [95], își asumă un rol esențial în direcționarea eficientă a capacităților informatice organizaționale către o transformare digitală eficace și, în consecință, către o performanță îmbunătățită. Acest concept surprinde modul în care capacitățile, valorile și credințele membrilor organizației modelează filozofia firmei, ducând în cele din urmă la îmbunătățirea performanței [96]. Aceasta implică crearea sau adaptarea capacităților digitale, coordonarea ecosistemelor digitale și remodelarea arhitecturilor digitale [95]. Ca orientare strategică, dovezile arată un efect pozitiv asupra performanței. Cu toate acestea, întrucât Cavalcanti et al. concluzionează, sunt necesare cercetări suplimentare pentru a înțelege modul în care orientarea digitală duce la câștiguri de performanță [97].

Accentul limitat pus pe interacțiunea dintre factorii sociali și tehnici în analiza efectelor capacităților IT asupra organizațiilor reprezintă o provocare pentru a înțelege pe deplin modul în care aceste capacități ajută organizațiile în aspecte la fel de importante ca o transformare digitală de succes sau îmbunătățirea rezultatelor organizaționale. Prin urmare, se adoptă un accent nou, introducând orientarea digitală ca un concept de natură socială în studiul legăturilor dintre capacitățile IT și performanța firmei și rolul transformării digitale pentru a explica mecanismele care permit firmelor să valorifice beneficiile capacităților IT.

Digitalizarea, tehnologizarea cât mai mare a firmelor nu a adus doar beneficii, ci aceste concepte în sine au adus o confruntare cu un viitor posibil, probabil, previzibil și preferabil. Datorită apariției digitalizării, tot mai multe întreprinderi, nu doar private, ci și de stat doresc implementarea acestui concept într-un plan bine pus la punct pentru a vedea cât de mult poate ajuta sau facilita anumite aspecte, pentru a da un contur, a adăuga o imagine identității acestor instituții sau pentru a aduce beneficii economice și alt fel de beneficii favorabile lor, dar și introducând concepte noi tehnologice, precum capacitatea IT, sau capacitatea de tehnologizare, digitalizare.

Capacitatea IT se referă la capacitatea de a achiziționa, implementa, combina și reconfigura resurse IT pentru a sprijini și îmbunătăți strategiile de afaceri și procesele de lucru [98]. Această capacitate se referă la capacitatea organizațională de a spori eficacitatea gestionării informațiilor pentru a-și îmbunătăți poziția concurențială [99].

Acest concept a fost supus unor cercetări ample de peste două decenii. În această perioadă, autori precum Bharadwaj și Dale Stoel și Muhanna au subliniat complexitatea sa. Capacitatea implică combinarea adecvată a resurselor, abilităților și cunoștințelor legate de IT cu resurse și activități de natură diferită pentru a obține rezultatele dorite [93]. În consecință, cercetările au evidențiat faptul că simplele investiții în tehnologia informației sunt insuficiente pentru ca întreprinderile să își atingă obiectivele [100]. Aceste investiții trebuie să se traducă în dezvoltarea capacităților informatice în cadrul organizației pentru a gestiona eficient resursele și tehnologiile IT [101]. Aceasta include inteligența artificială, analiza volumelor mari de date și platformele sociale, pentru a genera îmbunătățiri pozitive pentru firme [93].

Atunci când este dezvoltată cu succes, capacitatea IT oferă beneficii remarcabile pentru firme sub forma îmbunătățirii agilității organizaționale, a managementului lanțului de aprovizionare, a inovării și a transmiterii informațiilor esențiale pentru luarea deciziilor sincrone și a colaborării - atât interne, cât și externe [101]. În plus, în contextul crizelor economice și al mediilor extrem de competitive, impactul benefic al tehnologiei informației asupra performanței afacerilor pare să fie și mai pronunțat [102].

Încercările anterioare de măsurare a impactului TIC s-au axat în primul rând pe evaluarea efectelor economice ale accesului pe scară largă la tehnologiile fără fir sau în bandă largă. Dar, în dezvoltarea unei metodologii cuprinzătoare pentru măsurarea impactului digitalizării, Booz Company a găsit beneficii mai mari legate de utilizarea tot mai mare a tehnologiilor și aplicațiilor digitale, mai degrabă decât accesul singur. Curtea a constatat, de asemenea, că beneficiile nu sunt doar economice, ci cuprind și sfere sociale și politice [90].

Digitalizarea oferă o creștere economică incrementală. Țările aflate în cel mai avansat stadiu de digitalizare obțin cu 20% mai multe beneficii economice decât cele aflate în stadiul inițial. Digitalizarea are un impact dovedit asupra reducerii șomajului, îmbunătățirii calității vieții, și stimularea accesului cetățenilor la serviciile publice [90]. În cele din urmă, digitalizarea permite guvernelor să funcționeze cu o mai mare transparență și eficiență.

3.1 Digitalizarea Administrației Publice

Factorii de decizie politică au un rol important de jucat în asigurarea faptului că țările lor progresa către etapele avansate ale digitalizării. Ei trebuie să recunoască unde se află în prezent și să recunoască beneficiile de digitalizare. În cele din urmă, trebuie să mute atenția de la acces și să pună în mișcare programe și planuri care se concentrează pe adoptarea și utilizarea pe scară largă a tehnologiei [90]. Aceasta include ridicarea digitalizării pe agenda națională, inclusiv planificarea sistematică și urmărirea eforturilor lor, evoluția structurii de guvernare sectorială, adoptarea unei perspective ecologiste, facilitarea concurenței și stimularea cererii.

Proliferarea tehnologiilor digitale în ultimele două decenii a fost substanțială, marcând una dintre cele mai rapide rate de adoptare a noilor tehnologii din istorie. Numărul calculatoarelor personale, așa numite PC-uri, utilizate la nivel mondial a crescut de la 100 de milioane în 1990 la 1,4 miliarde până în 2010. În 1990 existau 10 milioane de utilizatori de telefoane mobile în lume, astăzi numărul extinzându-se la mai mult de 5 miliarde. Numărul utilizatorilor de internet a crescut de asemenea într-un ritm și mai rapid în aceleași decenii, de la 3 milioane la 2 miliarde. Creșterea utilizării TIC nu s-a limitat la țările dezvoltate [90]. În Africa, mai mult de jumătate de miliard de oameni se conectează astăzi la rețelele mobile.

Creșterea explozivă a serviciilor TIC prezintă factorilor de decizie politică trei provocări cheie. Prima provocare este stabilirea unor indicatori standard de performanță pentru a măsura felul în care TIC este asimilat în societăți. În cea mai mare parte a dezvoltării sectorului, părțile interesate din domeniul TIC s-au concentrat în primul rând pe acces, construind rețele care conectează astăzi o mare parte din planetă [89]. Într-o lume aproape omniprezentă în ceea ce privește accesul, factorii de decizie politică au nevoie de un nou mod de a privi sectorul tehnologiei informației.

A doua provocare se referă la lipsa instrumentelor care pot determina impactul pe care adaptarea în masă a tehnologiilor și aplicațiilor digitale conectate îl are asupra societăților și economiilor. Cu instrumente practice și fiabile pentru a măsura beneficiile digitalizării, guvernele ar putea fi mai ambițioase în dezvoltarea și investițiile în sectorul TIC [89].

Cea de-a treia provocare este ca factorii de decizie politică să adopte noi instrumente de politică pentru a accelera digitalizarea și pentru a profita de beneficiile aferente. În ultimele două decenii, factorii de decizie politică au stabilit reguli pentru a îmbunătăți accesul la serviciile de comunicații, stabilind politici care introduc concurența și promovează utilizarea în comun a infrastructurii [89]. Acum trebuie să dobândească o înțelegere similară a căilor în care acestea pot încuraja adoptarea și stimula utilizarea aplicațiilor digitale de către consumatori, întreprinderi și instituții publice.

Gradul de digitalizare al unei țări poate fi măsurat în funcție de șase atribute cheie: ubicuitatea, reprezentând măsura în care consumatorii și întreprinderile au acces universal la servicii și aplicații digitale, accesibilitatea – măsura în care prețurile serviciilor digitale se stabilesc într-un interval care le face disponibile pentru cât mai multe persoane posibil, fiabilitatea – calitatea serviciilor digitale disponibile, viteza – măsura în care serviciile digitale pot fi accesate în timp real, utilizabilitatea – ușurința utilizării serviciilor digitale și capacitatea ecosistemelor locale de a stimula adaptarea acestor servicii și în final îndemânarea – capacitatea utilizatorilor de a încorpora servicii digitale în viața și afacerile lor [90].

Internetul este esențial pentru lumea modernă, facilitând diverse activități, de la vizionarea clipurilor video cu animale și cumpărăturile online, până la cercetările academice și munca la distanță. Viteza internetului de astăzi este mai mare ca niciodată. În special în țările dezvoltate, aceasta ne permite să urmărim emisiuni TV și filme pe telefoanele noastre, să descărcăm fișiere mari în câteva minute și să colaborăm în timp real cu colegii prin întâlniri video. Totuși, unii ar

putea fi surprinși să afle că alte țări din lume beneficiază de viteze și mai mari. Chiar și plătind un preț premium pentru un serviciu de top, cele mai rapide viteze de internet nu sunt disponibile pretutindeni.

Conform specialiștilor de la Ookla, în septembrie 2021, viteza medie globală de descărcare pe bandă largă fixă a fost de 113,25 Mbps, iar pe mobil de 63,15 Mbps. Aceste valori reprezintă îmbunătățiri semnificative față de cele din septembrie 2020, când erau de 85,73 Mbps pe bandă largă și 35,96 Mbps pe mobil. Pe măsură ce tehnologia avansează și rețelele sunt modernizate, se preconizează că aceste cifre vor continua să crească. În 2021, Monaco a deținut recordul pentru cea mai rapidă bandă largă, cu viteze de descărcare de 226,60 Mbps, urmat de Singapore și Hong Kong. În ceea ce privește conectivitatea mobilă, Emiratele Arabe Unite au ocupat primul loc cu 238,06 Mbps, urmate de Coreea de Sud cu 202,61 Mbps și Norvegia cu 177,72 Mbps.

Țările mai mici tind să aibă un avantaj atunci când cresc viteza internetului, deoarece modernizarea infrastructurii necesare este o sarcină mai lentă și mai descurajantă în țările mai mari (deși rețelele mobile din China par să acopere destul de bine suprafața masivă a țării). De exemplu, Statele Unite au doar a 15-a cea mai rapidă viteză mobilă la 110,07 Mbps și a 13-a cea mai rapidă viteză de bandă largă la 203,81 Mbps, deși viteza medie de descărcare pe internet variază substanțial de la stat la stat.

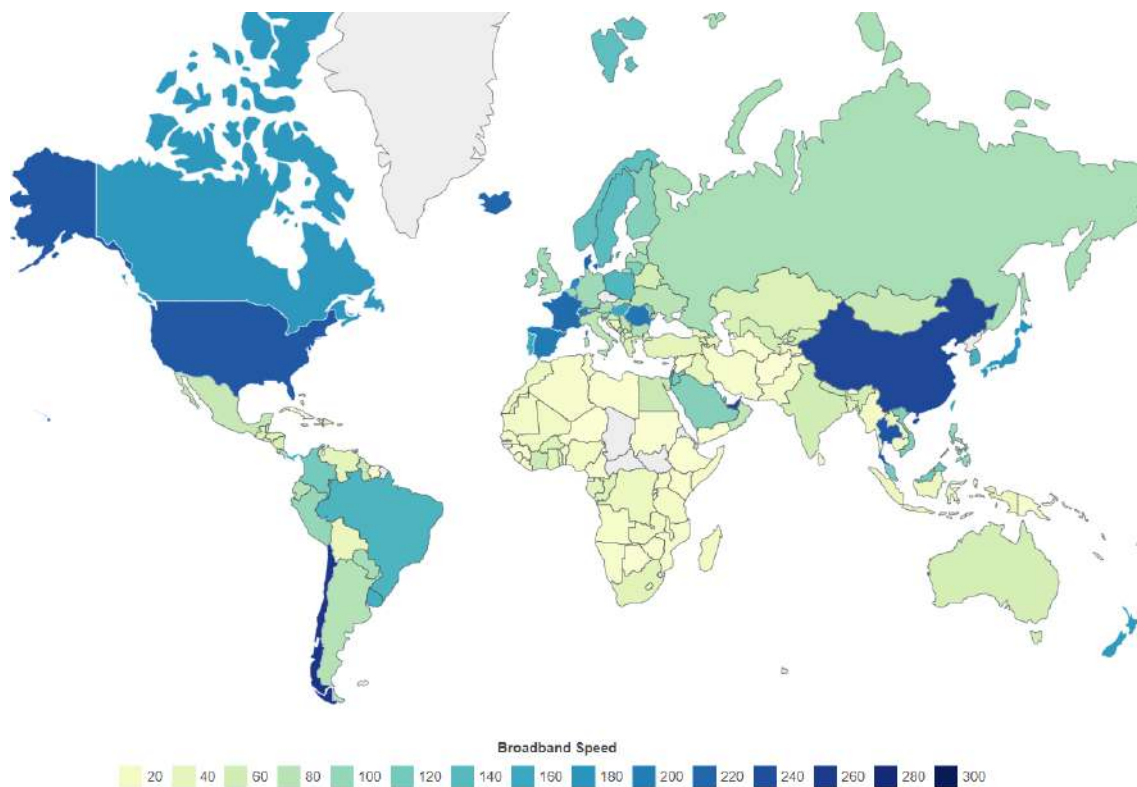

Figura 4. Harta lumii și viteza de bandă largă a internetului
Sursa: World Population Review, Internet Speed by Country

Avansarea rapidă a tehnologiilor AI a extins dramatic posibilitățile tehnologice ale guvernului, iar aplicarea tehnologiilor AI în guvern s-a accelerat în domenii mai substanțiale ale funcțiilor guvernamentale. Adesea inventate ca a patra revoluție industrială, tehnologiile AI sunt gândite pentru a transforma guvernul și pentru a-și îmbunătăți considerabil capacitățile administrative adecvate pentru a face față provocărilor complexe ale societății secolului 21. De fapt, cu algoritmi mai sofisticată și o mai mare disponibilitate a datelor (Biroul de responsabilitate al guvernului Statelor Unite, 2018), IA a devenit un instrument din ce în ce mai important pentru serviciul public

și luarea deciziilor administrative. Guvernul federal al SUA a folosit inteligența artificială pentru a spori capabilități precum detectarea fraudei, luarea deciziilor de reglementare și implicarea civică [103] și o astfel de tendință pare să se accelereze odată cu aplicarea tehnologiilor AI care își extind teritoriile funcționale în domenii mai substanțiale ale guvernului, cum ar fi apărarea (arme autonome), reglementarea („Regu-tech”), analiza predictivă, securitatea cibernetică, detectarea fraudelor și implicarea civică [104].

În timp ce noile tehnologii AI sugerează noi potențiale pentru guvern și își extind sfera posibilităților tehnologice, se așteaptă ca percepțiile și atitudinile angajaților guvernamentali față de noile tehnologii să joace un rol important [105] în realizarea întregului lor potențial. Aceștia sunt actorii-cheie care vor fi implicați direct în planificarea, implementarea și evaluarea utilizării diverselor tehnologii IA, iar percepția lor va influența modul în care noile tehnologii vor fi utilizate și reglementate. Percepția și înțelegerea pozitivă a noilor tehnologii pot facilita integrarea și utilizarea cu succes a noilor tehnologii, în timp ce un nivel ridicat de îndoieli și concepții greșite poate împiedica adoptarea și utilizarea deplină a tehnologiilor IA [104]. Cu toate acestea, se știe puțin despre modul în care tehnologiile AI emergente sunt percepute de cei care lucrează în sectorul public.

Pentru a ajunge la stadiul avansat al digitalizării și pentru a realiza beneficiile ample pe care le oferă, țările au nevoie de sprijin de la cele mai înalte niveluri de guvernare. Liderii naționali trebuie să formuleze și să se angajeze într-o politică națională de digitizare, cu supraveghere la ramura executivă [90]. Guvernele trebuie să joace un rol principal în stabilirea agendei pentru digitalizare, deoarece mulți participanți încearcă să revendice o revendicare în această arenă în creștere rapidă. Ca urmare, fără o strategie coerentă și o supraveghere, sectorul poate degenera într-o „tragedie a bunurilor comune” în care prea multe părți interesate competitiv împiedică progresul [103].

Guvernele trebuie, de asemenea, să recunoască importanța sectorului TIC pentru creșterea economică generală și să o trateze în consecință, mai degrabă decât să concureze asupra veniturilor din impozite directe pe care le poate oferi. Multe țări în curs de dezvoltare încă se luptă să facă tranziția de la a vedea sectorul ca o sursă de venituri fiscale la a-l înțelege ca un facilitator al dezvoltării socioeconomice [93]. Dar țările care au făcut această tranziție au fost recompensate. De exemplu, ca recunoaștere a rolului său facilitator economic vital, Qatar-ul a redus redevențele plătite de sectorul telecomunicațiilor și, ca urmare, a stimulat investițiile, crescând contribuția sectorului TIC la PIB-ul Qatar-ului cu aproximativ 16% în ultimii cinci ani și dublând ponderea statului din totalul activității TIC în regiunea Orientului Mijlociu.

Nevoia la nivel național este de a crea un sistem eficient care să măsoare, să urmărească și să demonstreze în mod concludent impactul semnificativ al fiecărui dolar investit în acesta. În primul rând, factorii de decizie politică trebuie să creeze un plan detaliat de digitalizare la nivel național și sectorial, identificând în mod clar obiectivele, reperele și valorile corespunzătoare. În al doilea rând, factorii de decizie politică trebuie să instituționalizeze sistemele de măsurare și monitorizare a progresului digitalizării în raport cu aceste planuri, creând în același timp responsabilitate pentru obiectivele definite [93].

Indiferent de stadiul lor de dezvoltare a digitalizării, majoritatea economiilor sunt încă în proces de stabilire a indicatorilor relevanți. Unele țări dezvoltate și-au revizuit și rafinat planurile; de exemplu, Statele Unite și-au stabilit Planul Național privind banda largă. Cele șase obiective ale sale: asigrarea internetului de mare viteză în 100 de milioane de case, asigurarea conducerii în inovarea mobilă, dezvoltarea unei rețele de bandă largă omniprezentă și robustă, asigurarea unui serviciu de bandă largă la prețuri accesibile, stabilirea accesului wireless la nivel național pentru primii respondenți și facilitarea unei economii de energie curată, sunt destinate să aducă „puterea și promisiunea benzii largi pentru noi toți” [90].

Guvernanța este un alt aspect critic. Țările trebuie să îndeplinească în mod eficient patru roluri complementare: politică, reglementare, dezvoltare sectorială și e-abilitare. Fiecare rol trebuie însă să mențină o funcție distinctă și dedicată, dar trebuie să fie coordonate cu celelalte. În găsirea acestui echilibru, țările pot alege să înființeze instituții separate sau să creeze roluri clar definite în cadrul unei organizații-umbrelă [90]. Deși modelul instituțional separat permite inițial o mai bună concentrare și permite o consolidare mai eficientă a capacităților, țările ar putea opta pentru o mai bună concentrare toate cele patru funcții de guvernare în cadrul unei singure organizații pentru a asigura sinergii și eficiență, așa cum au făcut Regatul Unit și Qatar [93].

Abordarea țărilor în ceea ce privește guvernarea TIC ar trebui să permită, de asemenea, o colaborare strânsă între sectorul public și cel privat, prin intermediul forumurilor industriale, al consultărilor guvernamentale și a politicilor industriale și al cadrelor pentru parteneriatele public privat (PPP). Dezvoltarea unui model eficient PPP impune țărilor să ofere stimulente pentru investiții mai puțin atractive, permițând în același timp sectorului privat să vizeze investiții cu randament ridicat [105]. De exemplu, guvernele pot decide să finanțeze dezvoltarea benzii largi în zonele îndepărtate, dar să permită sectorului privat să vizeze zonele urbane atractive.

În cele din urmă, o guvernare eficientă va permite o colaborare strânsă între actorii din domeniul telecomunicațiilor, mass-mediei și tehnologiei, precum și integrarea sectorului TIC cu alte verticale industriale [86]. Asociațiile comune, de exemplu, entitățile care iau în considerare guvernarea sectorială, împreună cu actorii din telecomunicații, mass-media și tehnologia informației, pot sprijini o astfel de colaborare [86].

Majoritatea țărilor dezvoltate au stabilit o guvernare sectorială puternică. Singapore, de exemplu, și-a executat cu succes planul de digitalizare și a crescut sectorul TIC cu 13,6% între 2006 și 2008, în parte datorită guvernării sale robuste. Autoritatea de Dezvoltare Infocomm din Singapore (IDA) este o autoritate de reglementare a sectorului și urmărește dezvoltarea sectorului mass-media. Atât IDA, cât și MDA sunt coordonate prin Ministerul Informațiilor, Comunicațiilor și Artelor.

Țările în curs de dezvoltare pot accelera dezvoltarea sectoarelor lor TIC prin stabilirea unei funcții de elaborare a politicilor prin investiții timpurii într-o componentă de dezvoltare sectorială. Arabia Saudită, de exemplu, a avansat rapid prin etapele digitalizării, asigurând îndeplinirea tuturor rolurilor de reglementare și supraveghere la nivel național.

Guvernele trebuie să recunoască domeniul de aplicare și limitele în schimbare ale sectorului și să ia decizii politice pe baza a ceea ce este mai bine pentru ecosistem în ansamblu. Acest lucru necesită ca factorii de decizie politică să recunoască convergența dintre industriile de telecomunicații, mass-media și tehnologie; integrarea diferitelor etape ale lanțului valoric, de la infrastructură la aplicații și utilizare, și necesitatea de a privi dincolo de piețele locale și de a capta potențiale oportunități de export.

În primul rând, convergența dintre sectoarele telecomunicațiilor, mass-mediei și tehnologiei informației necesită ca guvernele să le abordeze pe toate trei atunci când formulează politici TIC [105]. De exemplu, piețele în curs de dezvoltare s-au concentrat până acum în primul rând pe infrastructura de telecomunicații și, prin urmare, acest sector este destul de bine dezvoltat. Cu toate acestea, pe multe piețe în curs de dezvoltare, de exemplu, în Emiratele Arabe Unite, cheltuielile TIC non-telecomunicații reprezintă 21% din totalul cheltuielilor TIC, 24 comparativ cu 37% pe piețele de dezvoltare, cum ar fi Finlanda, aceasta înseamnă că există o oportunitate semnificativă neexploată în domeniul TIC dincolo de telecomunicații [105].

În al doilea rând, factorii de decizie politică trebuie să privească dincolo de infrastructură și să își îndrepte atenția către construirea capacităților locale în crearea de conținut și aplicații. În Estonia, de exemplu, până în 2001, companiile TIC au contribuit cu venituri anuale de peste 500 milioane

de euro și au creat peste 400.000 de locuri de muncă încă din 1999 [89]. Acest lucru a încurajat Estonia să lanseze un Fond de dezvoltare în 2007 și să își dezvolte în continuare economia bazată pe cunoaștere, investind în resurse precum parcurile TIC și centrele de inovare [89].

În cele din urmă, pe lângă dezvoltarea ecosistemului TIC local, țările ar trebui să exploreze capacitatea lor de a profita de oportunitățile de export [90]. Țările care vizează oportunități de export vor trebui să construiască capacități de inovare destul de solide dacă doresc să devină actori internaționali în domeniul TIC. Egiptul, de exemplu, a introdus TIC în sistemul său educațional, a dezvoltat conținut electronic, a creat parcuri tehnologice, a încurajat crearea de întreprinderi mici și mijlocii axa pe pe TIC prin dezvoltarea incubatoarelor tehnologice și a înființat un fond fiduciar TIC care utilizează TIC pentru a promova și îmbunătăți finanțarea acestor întreprinderi. Ca urmare, Egiptul a devenit unul dintre cei mai mari exportatori de TIC din regiunea Orientului Mijlociu și a Africii de Nord, cu o creștere anuală de 27% a exporturilor de servicii TIC din 2005 și până în 2009 [100].

Concurența în sectorul TIC încurajează inovația și stimulează adoptarea, două elemente care permit țărilor să progreseze în eforturile lor de digitalizare. Majoritatea piețelor în curs de dezvoltare văd liberalizarea ca pe un mecanism cheie pentru a stimula concurența. Factorii de decizie politică au organizat licitații pentru a introduce concurența generând în același timp venituri din resurse finite, cum ar fi spectrul. În Arabia Saudită, de exemplu, pregătirile Saudi Telecom, pentru liberalizarea pieței au dus la o rată anuală de creștere a digitalizării de 9% între 2000 și 2004 [94]. Acest lucru a stimulat investiții masive în bandă largă fixă și mobilă din partea celor doi furnizori principali de servicii, care a eliminat o creștere anuală de 17% a digitalizării între 2005 și 2010. În unele cazuri, concurența excesivă se poate întoarce împotriva politicilor adoptate. În India, de exemplu, liberalizarea excesivă a declanșat concurența agresivă și randamente nesustenabile pentru acționari. În cazurile în care concurența intensă și fragmentarea pieței împiedică investițiile și creează un obstacol în calea inovării, factorii de decizie politică ar trebui să aibă în vedere strategii de încurajare a consolidării pentru a restabili echilibrul sectorului [90].

Economiile dezvoltate iau în considerare chiar monopoluri reglementate pentru anumite servicii de telecomunicații, cum ar fi infrastructura pasivă, unde recunosc nevoia de randamente protejate, asemănătoare utilităților. În astfel de circumstanțe, autoritățile de reglementare trebuie să asigure că entitatea monopolistă este bine reglementată și că există o concurență semnificativă la nivelul serviciilor pentru a stimula inovarea [90]. Singapore, de exemplu, a creat un cadru de reglementare pentru generația următoare, care a dat efectiv Opennet un monopol în construirea și operarea rețelelor pasive ale țării. Acest cadru permite randamente reglementate ale investițiilor în infrastructură, asigurând în același timp concurența în domeniul serviciilor. În mod similar, în Regatul Unit, factorii de decizie politică încurajează consolidarea infrastructurii, după cum reiese din fuziunea dintre Orange și T-Mobile, menținând în același timp un mediu competitiv în servicii [104].

Pe măsură ce țările depășesc furnizarea accesului la TIC, acestea trebuie să încurajeze adoptarea aplicațiilor digitale conectate de către persoane fizice, întreprinderi și agenții guvernamentale. Piețele în curs de dezvoltare în stadiile incipiente ale digitalizării ar trebui să se concentreze pe stimularea cererii de servicii de telecomunicații de bază, cum ar fi serviciile fixe, mobile și bandă largă atât în sectorul public, cât și în cel privat [104]. Pe măsură ce țările trec la etape mai mature, guvernele ar trebui să se concentreze pe stimularea adoptării serviciilor. Guvernele pot, de asemenea, stimula cererea, asigurându-se că toate serviciile publice, cum ar fi plata impozitelor, reînnoirea permiselor de conducere și înscrierea la școală pot fi formate folosind rețele în bandă largă [104].

Crearea cererii de servicii TIC necesită un nivel ridicat de alfabetizare în domeniul TIC și un capital uman calificat. Prin urmare, factorii de decizie politică pot investi în digitalizare prin furnizarea de program de formare și stimulente educaționale. În plus, pot educa populația cu

privire la serviciile digitale disponibile. În cele din urmă, ele pot stimula utilizarea prin promovarea serviciilor în bandă largă de mare viteză și prin asigurarea faptului că aceste rețele sunt disponibile pe scară largă și la prețuri accesibile [90].

O serie de țări în stadii avansate de digitalizare oferă lecții pentru stimularea eficienței a cererii. De exemplu, Franța a crescut cheltuielile TIC cu o rată anuală de 5% în ultimii 8 ani printr-un număr mare de inițiative. Prin acestea se numără asociația Villes Internet, care colaborează cu autoritățile locale pentru a dezvolta competențe în domeniul internetului, și Comite Interministeriel pour la société de l'information, care a fost creat în 2003 pentru a încuraja utilizarea internetului, pentru a îmbunătăți serviciile publice prin inovație tehnologică și pentru a consolida competitivitatea companiilor franceze [95].

Digitalizarea serviciilor publice implică nu numai transformarea relației dintre furnizorii de servicii publice și clienți, ci și transformarea activității administrației publice [106]. În timp ce majoritatea studiilor privind digitalizarea sectorului public s-au axat pe rezultatele practice pentru calitatea serviciilor publice și calitatea activității administrației publice, niciunul nu a despachetat sau teoretizat modul în care aceste schimbări se produc efectiv în practică.

Aplicarea pentru beneficii publice a însemnat istoric interacțiunea cu un om profesionist instruit. Cu toate acestea, din ce în ce mai mult, aplicarea pentru beneficii publice înseamnă interacțiunea cu o interfață digitală și un fel de algoritm [106]. Faptul că digitalizarea serviciilor publice remodelează activitatea ofițerilor din prima linie din administrația publică este larg recunoscută, că digitalizarea poate schimba natura, conținutul și calitatea serviciului furnizat. Îmbunătățirea anumitor aspecte, reducând în același timp calitatea în alte părți, este, de asemenea, larg stabilită. Procesele prin care aceste transformări au loc de fapt sunt însă insuficient cercetate. Tehnologiile nu sunt pur și simplu transmise de la furnizori complet formați „ca din cer” [106].

Organizațiile publice pot achiziționa sisteme standard și le pot adapta la nevoile lor, dar tehnologiile sunt adesea adaptate și la nivel intern prin procese în care administratorii publici care sunt responsabili pentru furnizarea serviciului și care vor utiliza ulterior tehnologia sunt direct implicați [91]. Întrucât studiile anterioare privind digitalizarea sectorului public au vizat rezultatele și impactul tehnologiilor puse în aplicare în ceea ce privește calitatea serviciilor, competențele sau calitatea activității administrației publice, ne concentrăm aici asupra proceselor interne insuficient explorate până în prezent prin care se obțin aceste rezultate; etapa în care soluția digitală este încă în curs de proiectare și asamblare [106].

Digitalizarea transformă serviciile publice prin promisiunea de a furniza servicii mai eficiente, mai eficace și, într-adevăr, mai transparente [106]. În consecință, întâlnirile contemporane dintre administrația publică și public sunt mediate din ce în ce mai mult prin intermediul interfețelor digitale și realizate de algoritmi în cadrul serviciilor automatizate. În anumite situații, sistemele automatizate au înlocuit în întregime ceea ce anterior erau puncte de contact umane, ceea ce înseamnă că nu toți funcționarii publici de astăzi sunt umani [94].

Cu toate acestea, digitalizarea implică nu numai transformarea furnizării serviciului, ci și transformarea activității care este încă efectuată de administratorii publici. Deși spațiul pentru profesioniști dau autonomie, iar discreția ofițerilor din prima linie tinde să se micșoreze pe măsură ce algoritmi preiau controlul uman, luarea deciziilor, reducerea puterii discreționare și creșterea transparenței în procesul decizional din prima linie reduc, de asemenea, părtinirea și asigură respectarea valorilor etice în furnizarea de servicii [106]. În plus, digitalizarea poate, de asemenea, să modifice mecanismele de asigurare a răspunderii, întrucât funcțiile birocratice de bază sunt mediate sau îndeplinite de tehnologia digitală.

Cu toate acestea, s-a demonstrat, de asemenea, faptul că, odată cu digitalizarea serviciilor publice, întrucât tehnologia și practicile profesionale sunt atât de profund interconectate, administratorii

publici trebuie să se angajeze în noi sarcini [106]. De exemplu, responsabilii de caz care au interacționat anterior cu publicul pentru a-i ajuta să își proceseze cererile ajută din ce în ce mai mult publicul să navigheze și să interpreteze procese automatizate [89] [106]. În concluzie: algoritmi – în mare parte de tip „cutie neagră” care furnizează, de fapt, serviciile, schimbă modul în care se desfășoară activitatea și modul în care se iau deciziile.

Cu toate acestea, dinamica modului în care aceste schimbări se produc în practică nu este cunoscută și, prin urmare, este necesar să se analizeze mai atent modul în care activitatea administratorilor publici este transformată prin dezvoltarea și punerea în aplicare a tehnologiilor automatizate [106]. În acest sens, trebuie recunoscute două aspecte ale activității administrației publice.

În primul rând, trebuie remarcat faptul că activitatea administrației publice în general, deși pare repetitivă și bazată pe norme, poate fi, de fapt, destul de complexă, implicând o rețea de practici interconectate [98].

După cum se subliniază succint de activitatea multor administratori publici implică: „Sute de judecăți practice, rutinele și practicile de zi cu zi, luate ca atare, cunoștințele explicite și tacite care sunt folosite în situații concrete, mișcarea în mediul juridic-moral al marilor biroură administrative, stăpânirea situațiilor dificile uman-emoționale, negocierea spațiului discreționar și schimbul interactiv cu colegii care, luați împreună, alcătuiesc administrația publică de zi cu zi” [98].

În al doilea rând, practicile care alcătuiesc activitatea administrației publice diferă în diferite setări, culturi și cadre juridice, ceea ce înseamnă că o anumită tehnologie digitală poate avea un grad diferit de afinitate cu practicile locale existente [106]. Tehnologiile digitale sunt însoțite de o logică de standardizare, raționalizare, eficiență, comunicare bazată pe text și raționamente cantitative; O logică care se potrivește muncii care este pur calculată destul de bine [89]. Alte tipuri de activități din sectorul public, de exemplu asistența socială, sunt însoțite de o logică a practicilor specifice situației, a îngrijirii, a creării de cunoștințe, a judecăților calitative și implică interacțiunea atentă și lentă cu cetățenii, care întruchipează și, într-o anumită măsură, negociază normele formale ale birocrăției [89]. Acest lucru face ca activitatea administrației publice desfășurată într-un cadru de servicii de asistență socială să fie un caz deosebit de interesant atunci când vine vorba de o mai bună înțelegere a modului în care se realizează digitalizarea serviciilor publice [106]. De asemenea, aceasta face ca automatizarea digitală, ca formă de digitalizare, să fie deosebit de interesantă, deoarece implică înlocuirea oamenilor cu tehnologia digitală, mai degrabă decât simpla sporire a muncii umane.

Cu toate că România se situează pe un loc destul de avansat pe harta lumii având o viteză medie pe bandă largă a internetului de 191.36 Mbps, digitalizarea nu este întocmai reușită, sau nu este comparabilă cu cea din Singapore, Emiratele Arabe Unite sau Estonia (fiind singura țară din lume în care digitalizarea serviciilor publice au ajuns la cota de 99%, singurele care nu pot fi digitalizate au rămas căsătoria, divorțul și tranzacțiile imobiliare, conform celor de la euronews și declarațiile miniștrilor estonieni). Apariția ADR (Autoritatea pentru Digitalizarea României) a avut loc abia în 2020, deci proiectele care au fost implementate nu sunt multe sau cele mai multe sunt încă în curs de implementare, iar platformele și programele operaționale, de asemenea nu sunt prezente într-un număr destul de mare. Deși există orașe care se auto-depășesc în ceea ce privește implementarea digitalizării, la nivel național rata de digitalizare este destul de mică.

Având ca programe operaționale doar câteva platforme, care nu se bucură de un succes imens, dar care își arată beneficiile extrem de mult, administrația publică din România pare să capate din ce în ce mai mult curaj, iar ADR își ia rolul în serios pentru a pregăti administrația și a o duce cu totul la un alt nivel, datorită inovațiilor tehnologice actuale. Printre platformele operate de către ADR, se numără una dintre cele mai bune aplicații invoatoare care a ajutat extrem de mult cel

puțin din punct de vedere al interfeței aplicației care se accesează cu ușurință și care ajută foarte mult la colectarea taxelor și impozitelor. Platforma <https://www.ghiseul.ro/ghiseul/public/>, ghiseul.ro, este una dintre cele mai inovative facilități, care ar trebui să fie înglobată, nu doar la nivelul orașelor mari, ci în fiecare localitate, pentru a facilita și asigura siguranța plăților. Un alt exemplu de aplicație care este din ce în ce mai folosită, nu doar pentru efectuarea plăților taxelor, impozitelor, amenziilor, dar un avantaj important, este acela al eliberării certificatelor fiscale fără a ne mai deplasa direct la locație, este [conectx.net \(https://www.conectx.net/\)](https://www.conectx.net/).

Cu toate că nu foarte mulți apreciem aceste aplicații, ADR, lucrând împreună cu administrația publică direct, a făcut totuși eforturi pentru a implementa și pentru a facilita unele dintre cele mai importante colaborări pe care oamenii o au cu administrația publică, dar lasă cu totul de dorit, deoarece aplicațiile ar trebui implementate la nivel național și ar trebui ca colaborarea dintre ADR și mass-media să fie una mai intensă și mai strânsă. Având în vedere numărul utilizatorilor de pe platforma ghiseul.ro, nu putem spune decât că aplicația nu este o reușită. Având doar 2 milioane de utilizatori, din întregul spectru al persoanelor cu un venit (salariați, pensionari), mass-media ar putea ajuta din ce în ce mai mult administrația locală prin publicații. Aceasta nu înseamnă că primăriile locale nu pot și ele la rândul lor să ajute, sau să avertizeze asupra acestor facilități pe care ar trebui să ni le însușim cu toții, cu toate că principala atribuție a primăriilor locale este aceea de a ajuta cetățeanul și de a facilita accesul, nu doar la informație ci și asupra acestor datorii anuale pe care fiecare le datorăm către bugetele locale.

De asemenea, ADR a implementat o platformă de licitație, ceea ce face ca toate achizițiile să fie publice, achizițiile făcute nu doar de către UAT-uri, ci tot ceea ce reprezintă o vânzare legală, în urma licitațiilor. De la simple electronice, până la lemn, dar chiar și prestări de servicii, aplicația SEAP (<https://www.e-licitatie.ro/pub/>), înglobează poate interesul mai mult local în detrimentul celui național. Pentru toți cei care sunt sceptici în ceea ce privește cheltuielile locale făcute din bani publici, site-ul SEAP este un exemplu specific pentru a vedea, dar poate și de a participa la procesul de achiziții sau vânzare. Acest site este specific și înglobează mai cu amănunțire specificul autorităților publice cu PFA-urile, ceea ce poate duce la un parteneriat public-privat de bună calitate. Aplicația înglobează interesul în principal al prestatorilor de servicii, care vor atenția administrației publice, sau care caută în mod special contracte pentru a rămâne pe piața competiției delegării serviciilor publice către companiile private prin contracte. Site-ul SEAP înglobează tot ceea ce ține de licitații, de la aplicarea pentru un produs sau serviciu, până la finalizarea contractului de licitație.

3.2 Digitalizarea Turismului – Smart Cities

Transformarea digitală, digitalizarea sau așa cum este văzută, a patra revoluție industrială [2], reprezintă procesele prin care tehnologia a apărut, sau mai bine zis mecanizarea și tehnologizarea industriilor, care cu 60 de ani mai târziu avea să aducă cele mai interesante beneficii, de la sisteme de telecomunicații revoluționare, de la rețele mobile de tip GSM la 4-5G, la smartwatch-uri, laptopuri, calculatoare, tablete, dar și alte inovații care conectează lumea prin așa numitul internet [2]. Aceste concepte nu au fost însă neatrinse, ci ele sunt în continuă dezvoltare, puse în practică și utilizate cât mai bine de către toate industriile.

Cele mai recente inovații aduse de către tehnologizare se concentrează asupra facilității și transformării serviciilor publice birocratice prin digitalizarea lor și punerea acestor servicii la îndemâna cetățenilor pentru ca ei să fie mai bine informați, să comunice mai bine cu instituțiile publice locale, sau după caz, centrale, dar și pentru o mai bună experiență, pentru a rezolva cele mai multe probleme care interpun instituțiile locale și cetățeanul, prin intermediul platformelor digitale.

Cele mai recente transformări digitale, sau printre cele mai recente se numără și apariția primelor orașe inovatoare ale tehnologiei, care au îmbrățișat acest concept și au dus tehnologia la un nivel

în care a fost integrată în infrastructura lor pentru o mai bună utilizare a resurselor, pentru o îmbunătățire reală și promptă a vieții cetățenilor: așa numitele orașe *smart* [3], care își fac apariția pe glob din ce în ce mai mult.

Orașele *smart* sunt cele care utilizează tehnologia pentru a aduce în prim plan o dinamică esențială, dar și o necesitate a cetățenilor, sau pentru a implementa, integra digitalizarea în viața fiecărui cetățean [3]. Orașele de tip *smart* sunt cele care vor să crească sustenabilitatea, să rezolve probleme economice, sociale și de mediu cu care se confruntă, prin implementarea tehnologiilor *smart* care reprezintă în general soluții IT&C, de la senzori de mediu până la echipamente hardware și alte componente, precum centre de control și monitorizare a activităților urbane [3].

Printre orașele mari *smart* ale lumii se numără Seul, capitala Coreei de Sud, fiind un lider în domeniul tehnologiei și al orașelor inteligente, în care infrastructura de transport este gestionată de sisteme inteligente care monitorizează și reglează fluxurile de trafic pentru a minimiza congestiunea. Seul a investit masiv în infrastructura digitală, inclusiv rețele de internet ultra-rapide și accesibilizarea tehnologiei pentru cetățeni, permițând o conectivitate excelentă și oferă baza necesară pentru implementarea soluțiilor smart. De asemenea orașul este renumit pentru sistemele sale de transport inteligent, având un sistem extins de metrou și autobuze, iar acestea sunt gestionate de tehnologie avansată pentru a monitoriza și optimiza fluxurile de pasageri, reducând timpii de așteptare și congestiunea. Seul utilizează tehnologie avansată pentru a gestiona traficul rutier. Sistemele inteligente monitorizează și reglează semafoarele în timp real în funcție de fluxurile de trafic, contribuind la reducerea aglomerării și la îmbunătățirea mobilității. Orașul are sisteme de securitate și supraveghere extinse, inclusiv camere de supraveghere inteligente și sisteme de alertare rapidă contribuind la menținerea siguranței publice și la răspunsul rapid la situații de urgență. Seul oferă o gamă largă de servicii publice prin intermediul platformelor online și a aplicațiilor mobile. Cetățenii pot accesa servicii guvernamentale, plăți și informații în mod eficient și convenabil. Seul promovează soluțiile inteligente pentru energie și mediu. De exemplu, există programe pentru eficiența energetică în clădiri și pentru utilizarea sustenabilă a resurselor, precum și inițiative pentru creșterea parcurilor verzi și a spațiilor publice.

Orașul spaniol, Barcelona a implementat sisteme extinse de tehnologie inteligentă pentru gestionarea eficientă a energiei, apei și deșeurilor, dar nu lipsesc și tehnologiile de transport public inteligent care oferă servicii digitale pentru cetățeni. De exemplu, au fost implementate sisteme inteligente de irigare pentru parcuri și grădini publice, care ajustează automat udarea în funcție de condițiile meteorologice. Orașul are un sistem de transport public bine dezvoltat și inteligent, care include autobuze, metrou și biciclete de închiriat, iar sistemele inteligente de transport monitorizează fluxurile de pasageri, optimizează rutele și informează pasagerii în timp real despre sosiri și plecări. Barcelona a implementat sisteme de iluminat public inteligent, care se adaptează automat la nivelul luminii naturală și la prezența oamenilor, iar aceste sisteme reduc consumul de energie și contribuie la creșterea siguranței în oraș. Orașul utilizează tehnologia pentru a promova cultura și turismul. Barcelona oferă aplicații mobile și soluții digitale pentru a ghida turiștii și pentru a facilita accesul la informații despre obiectivele turistice și evenimente.

Singapore are una dintre cele mai dezvoltate infrastructuri digitale din lume incluzând rețele de internet ultra-rapide și conectivitate extinsă, care permit implementarea tehnologiilor smart în întregul oraș. Singapore este renumit pentru sistemul său de transport public extrem de eficient și bine conectat prin utilizarea de tehnologii precum cardurile inteligente pentru plata călătoriilor, sisteme de informare în timp real și optimizare a rutelor de transport pentru a reduce congestia și timpii de călătorie. Orașul utilizează o rețea extinsă de senzori IoT (Internet of Things) pentru a monitoriza și gestiona diverse aspecte ale vieții urbane, cum ar fi traficul, calitatea aerului, nivelul apei și eficiența energetică în clădiri. Aceste date sunt folosite pentru a lua decizii mai bune și pentru a optimiza resursele. De asemenea orașul se concentrează pe gestionarea eficientă a resurselor precum apa și energia. De exemplu, s-au implementat soluții inteligente pentru

colectarea, stocarea și reciclarea apei, iar clădirile sunt proiectate pentru a fi ecologice și eficiente energetic. Singapore este pionier în guvernarea electronică (e-guvernare), cetățenii beneficiind de acces facil la serviciile guvernamentale online, inclusiv plata taxelor, solicitarea documentelor și accesarea informațiilor.

Copenhaga este un exemplu de oraș smart cu o accentuată orientare către sustenabilitate. Orașul este renumit pentru infrastructura sa prietenoasă cu bicicliștii, aceștia beneficiind de o rețea extinsă de piste pentru biciclete și promovează utilizarea bicicletelor ca mijloc principal de transport. De asemenea, au fost implementate sisteme inteligente de transport public pentru a gestiona fluxurile de pasageri și a reduce ambuteiajele. Copenhaga se angajează să devină neutră din punct de vedere al emisiilor de carbon până în 2025 prin investiția în soluții eficiente din punct de vedere energetic pentru clădiri și infrastructură, cum ar fi centralele electrice cu biomasă, panourile solare și sistemele de încălzire urbană. Copenhaga folosește tehnologia pentru a gestiona eficient infrastructura orașului. Sistemele inteligente de iluminat public se adaptează la condițiile de lumină naturală, iar semafoarele sunt sincronizate pentru a optimiza fluxul de trafic. De asemenea, orașul folosește soluții IoT pentru monitorizarea calității aerului și a nivelului apei. Orașul facilitează accesul cetățenilor la serviciile publice prin intermediul platformelor digitale, de la plăți online până la raportarea problemelor urbane prin aplicații mobile, Copenhaga promovează participarea și interacțiunea activă a cetățenilor.

Orașele din România încă sunt în stadii de dezvoltare în ceea ce privește tehnologizarea, însă acest lucru nu a împiedicat dezvoltarea unor sisteme inteligente în anumite zone ale țării. Cele mai dezvoltate orașe românești, zona centrală a țării, care au avut cele mai multe proiecte implementate și în curs de implementare sunt orașe precum Alba-Iulia [3], Brașov, Cluj.

Alba-Iulia este orașul cu peste 60 de proiecte de tehnologizare care implică parteneriate cu peste 30 de companii locale, dar și internaționale. Printre proiectele inteligente ale orașului se numără sistemul de iluminat stradal inteligent, monitorizarea calității aerului, smart parking, sistemul de monitorizare a traficului, monitorizarea consumului de apă și pierderile din rețea, dar și alte proiecte și inițiative pe care orașul are să le implementeze în viitorul apropiat sau îndepărtat. Sistemul de iluminat inteligent presupune folosirea senzorilor de iluminat, care înseamnă reducerea consumului de electricitate, dar în același timp, acești senzori din rețea asigură un feedback în timp real pentru orice schimbare, ceea ce permite reducerea consumului energetic, oferind totodată și instrumente avansate de optimizare a întreținerii. Sistemul de monitorizare a calității aerului este dat de aplicația *uRADMonitor* care oferă detalii amănunțite despre temperatură, presiune biometrică, umiditate, dioxid de carbon, cormaldehidă, pulberi în suspensie sau radioactivitate Gama. Soluția prin care aceste date sunt măsurate se face prin senzorii montați pe 15 dintre mijloacele de transport în comun, dotate cu conectivitate la internet și alte 10 dispozitive de măsurare a calității aerului în diverse zone publice din oraș unde există acces la rețele Wi-Fi.

Un oraș inteligent integrează tehnologii și sisteme care, administrate în mod eficient și securizat îmbunătățesc calitatea vieții cetățenilor, impulsionează dezvoltarea comunității și promovează o mai bună protecție a mediului înconjurător. Printre cele mai importante aplicații care nu lipsesc din orașele României sunt cele de plăți a impozitelor, facturilor, taxelor, amenzilor, dar și aplicațiile care sunt date de către facilitățile și clădirile unde parcare smart este folosită. Acest proiect pare să fie din ce în ce mai abordat de toate orașele, cel al parcării inteligente, unde fac clădiri etajate pentru parcare automobilelor sedan.

Pentru a reduce din consumul de dioxid de carbon, cele mai multe orașe au început să opereze aplicații de închiriere a bicicletelor. De exemplu, în Arad au fost amenajate mai multe stații de biciclete, acestea putând fi închiriate prin aplicațiile mobile, folosind scanarea codului QR al bicicletei sau al porții de ancorare. Aplicația oferă detalii despre hărțile stațiilor din sistem, precum și numărul bicicletelor disponibile și al porților libere din fiecare stație, dar și cea mai

rapidă rută către o stație amenajată. La închirierea bicicletei, după scanarea codului QR, un cronometru automat pornește pentru a informa în legătură cu timpul rămas de parcurs.

Ceea ce ar putea fi un model destul de abordat este digitalizarea turismului prin acces la aceste aplicații de măsurare a calității aerului, de parcare, bike-sharing dar și alt gen de aplicații care pot da o înfrumusețare unuia dintre cel mai important, dar foarte puțin dezbătut domeniu, și anume, turismul.

Capitolul 4. Studiu de Caz – Digitalizarea turismului în județul Buzău

Turismul fiind una dintre industriile importante de creștere a economiei, nu face abatere a trece prin încercările de a se digitaliza și prinde amploare din ce în ce mai mult prin folosirea aplicațiilor de rezervare a vacanțelor prin folosirea aplicațiilor puse la dispoziție de către agențiile de turism, care ajută și influențează foarte mult la alegerea unei destinații de vacanță.

Pentru lucrearea prezentă, studiul de caz se axează pe recente proiecte de dezvoltare a orașului Buzău, dar și a județului în sine, reprezentând un potențial mare de dezvoltare a ariei turismului, mai ales prin prisma faptului că în această zonă se găsesc obiecte unice nu doar în țară, ci și de pe continentul European. De la atracții turistice locale orășenești la stațiunile balneoclimaterice, la zone de pescuit, alpinism, moto-cross pe crestele montane. dar și alte activități, Buzăul poate avea șansa de a fi în topul celor mai vizitate județe din țară.

Prezentul studiu de caz al acestei lucrări constă într-o analiză comparativă elaborată a gradului de digitalizare al turismului, asupra zonelor și atracțiilor ce au deja un grad de digitalizare, dar și a celor ce se pot dezvolta prin digitalizare, considerând și punând accent pe cele mai frumoase zone turistice din județul Buzău, menționându-se și dezvoltarea sau reamenajarea care ar putea dezvolta digitalizarea turismului local asupra unor zone care au existat, dar au potențial de a se reintroduce în câmpul turismului local, prin referire la județul Buzău și a orașelor care , așa cum apar pe pagina principală a site-ului județului, orașele înfrățite ale acestui județ, și o scurtă analiză de chestionar aplicată unui număr de 50 de persoane din sistemul public dar și privat, în mare parte despre cum se percepe turismul dar și digitalizarea industriei turistice locale din Buzău.

Am ales să vorbesc despre județul Buzău, deoarece este un punct foarte important de tranzit în țară, nu doar prin formele geografice cuprinse, de la lacuri, râuri, podișuri, munți, dar și prin faptul că este un județ de legătură dintre zona sud-estică a țării , legând Muntenia de Moldova și Ardeal. Acest județ, care se dovedește a fi un tranzit amplu în perioadele de vacanță, poate fi considerat un județ frumos, mai ales că recente proiecte de infrastructură vizează și autostrada care trece prin județul Buzău, ceea ce poate mări capacitatea de îmbunătățire a turismului local. Pe plan mondial, faima Buzăului vine din viile și vinul de calitate care provine din această zonă.

Pe lângă industria viticulturii care este foarte bine înrădăcinată, pe plan turistic județul se bucură și de locuri rustice neatînse, mâncare tradițională și alte activități inedite.

Vorbind strict de orașul Buzău, ca și digitalizare, primăria a pus la dispoziția cetățenilor o aplicație, un portal electronic prin care aceștia pot să plătească impozitele și taxele, dar există și o aplicație generală dedicată atât turiștilor cât și localnicilor, ce promovează cele mai atractive puncte de interes din orașul Buzău, la servicii de hotel, pensiune, restaurante, baruri, magazine sau știri locale. De asemenea aplicația înglobează calendarul cu evenimente locale ce pot fi un reper foarte bun pentru planificarea călătoriilor de scurtă sau lungă durată.

Tabelul 1. Capacitatea de Cazare a Județului Buzău 1990 - 2022

Judet/Anii	Capacitate de Cazare		Sosiri (mii)	Înnoptări (mii)	Indicii de utilizare netă a capacității în funcțiune (%)
	Existență (locuri)	În funcțiune (mii locuri- zile)			
Buzău					
1990	2851	608,5	132,7	387,5	67,7
1995	2540	673,4	80,2	213,3	31,7
2000	2750	751,2	48,6	145	19,3
2001	2596	689,5	48,2	130,3	18,9
2002	2538	682,2	50,2	128,6	18,8
2003	2653	631,4	61,3	169,7	26,9
2004	1788	625,7	68,2	163	26
2005	2382	679,4	63,2	159	23,4
2006	2106	754,5	62,3	165,4	21,9
2007	2181	780,3	64,6	182,9	23,4
2008	2360	827,0	71,3	199,4	24,1
2009	2509	908,9	60,9	181,5	20,0
2010	2574	939,3	58,6	148,6	15,8
2011	2748	968,0	48,1	153,9	15,9
2012	3097	1126,0	57,0	166,7	14,8
2013	3158	1150,8	63,6	182,9	15,9
2014	3186	1103,6	68,4	173,5	15,7
2015	3164	1117,9	68,3	169,0	15,1
2016	3112	1119,3	71,8	175,7	15,7
2017	3518	1255,6	91,3	197,6	15,7
2018	3610	1283,2	95,7	201,3	15,7
2019	3610	1292,0	102,7	205,6	15,9

2020	3741	1225,2	36,1	68,1	5,6
2021	4445	1533,7	67,1	136,2	8,9
2022	4517	1608,0	87,6	168,6	10,5

Având în vedere statisticile, putem observa, până în anul în care pandemia a cuprins țara, o creștere gradată, nu doar a numărului de locuri, ce se datorează pensiunilor noi construite, dar și o majorare graduală a cazărilor din județ. Cu un număr ce atinge cazări de 1.376.848 conform statisticilor prezentate de INSSE din anul 2022, Buzăul egalează județe care sunt mai favorabile ca și zone turistice, precum Argeș, Bacău, Hunedoara, Arad, Iași, Alba-Iulia.

Aplicația pe care primăria orașului o pune la dispoziția cetățenilor, este o aplicație foarte prietenoasă, din punct de vedere al navigării, nu necesită un cont pentru a accesa, iar datele turistice sunt extrem de bine ancorate. Cu toate acestea efortul primăriei ar trebui să fie mai mare pentru a pune în prim plan această aplicație și a o face cunoscută aplicația care poate facilita extrem de mult turismul local. Un tur al orașului folosind aplicația și vizitând unele dintre cele mai impunătoare construcții este foarte facil de aranjat.

Buzău City App, este o aplicație modernă ce prezintă taburi de informații, dar și locațiile exacte unde obiectivele turistice pot fi găsite, dar și informații despre obiectivele culturale, cazare, restaurante, baruri, servicii publice, zonele unde se pot face cumpărături – ce cuprinde o gama largă de alegeri și de obiective specifice cum ar fi cumpărături gastronomice, bijuterii, îmbrăcăminte, încălțăminte, sănătate & frumusețe, mobilier & materiale de construcții, farmacie, electrocasnice, florării, optică, cadouri. Aplicația Buzău City App cuprinde și o secțiune denumită de cei care au conceput-o, Buzău City Report, unde cetățenii pot face reclamații, sesizări sau pot posta informații despre categoriile pe care aplicația le pune la dispoziție.

Aplicația oferă date precise despre tot domeniul public al orașului Buzău, despre toate punctele turistice din oraș, incluzând în domeniul turismului, patrimoniul cultural, dar și educațional. În accesarea fiecărei informații, pentru a vedea plasarea pe hartă, aplicația oferă opțiunea de a vedea și alte obiective din apropiere, ceea ce face ca o activitate de turism să se desfășoare eficient și ajută la acordarea de informații precise. În cazul în care aplicația este accesată printr-un cont, utilizatorii pot lăsa recenzii despre obiectivele turistice, pot chiar participa la oferirea de raportare din secțiunea de Buzău City Report, unde ar putea aduce impresii sau chiar adăuga informații utile care ar aduce în balanță o prospețime poate, sau chiar o idee de implementare în aplicație.

Din punct de vedere al digitalizării, secțiunea de transport din aplicația Buzău City App încă nu este complet implementată, o secțiune care este foarte importantă pentru vizitatori. De asemenea lipsesc din aplicație factori decizionali ai turismului, și anume, o secțiune de parcare, unde se pot afișa zonele în care turiștii pot parca mașinile, pentru câteva ore. Un alt punct slab al aplicației este lipsa de informații despre programele de vizită a obiectivelor turistice muzeale, care se pot vedea doar prin alte aplicații precum Google, Google maps, lipsa prețurilor, care este un alt indicator pe care mulți turiști îl au în vizor atunci când își planifică o vacanță. Aplicația oferă date precise despre adresă, dar și numărul de telefon, de exemplu al hotelurilor și informații generale despre ceea ce oferă, parcare, bar, terasă, activități de relaxare, biliard.

Un alt punct slab al aplicației este lipsa de informații prin digitalizarea unora dintre cele mai frumoase evenimente din orașul Buzău, precum Târgul Drăgăiciei, un eveniment ce are loc an de an de pe 10 iunie până pe 24 iunie, cum este numit de localnici și zilele Buzăului. Aceste două evenimente pot contribui substanțial la creșterea economiei prin turism, și pot fi integrate la fel de ușor în aplicația Buzău City App, cu date ce ar trebui să reprezinte, ca și celelalte categorii de

opțiuni din aplicație, locul desfășurării, perioada desfășurării, și alte informații importante despre aceste două evenimente culturale.

Putem spune că turismul pe plan local - orășenesc este într-o foarte mare măsură satisfăcător din punct de vedere al opțiunilor detaliate pe care aplicația implementată Buzău City App le oferă turiștilor, dar mai ales localnicilor, care pot face o reclamă bună prin recenzie, și pot oferi la rândul lor o reclamă bună orașului prin postarea numelui aplicației pe toate rețelele de socializare pentru a o face cunoscută și pentru a atrage mai mulți turiști.

La nivel județean, Buzăul s-ar putea bucura mult mai mult dacă aplicația despre care am menționat în rândurile trecute este inovativă și include și o secțiune care să aducă Buzăului și mai multă atracție din partea turiștilor. Site-ul principal al primăriei orașului Buzău nu face referire la nici-o atracție turistică, ceea ce pentru vizitatorii care sunt atrași mai mult de alte zone decât orașul în sine, cum ar fi Mina de petrol de la Monteoru, unica din Europa, și o raritate în lume operând din 1874, devenită monument istoric, stațiunile balneoclimaterice Sărata-Monteoru, Cramele de vin de la Pietroasele, casa memorială a lui Vasile Voiculescu, sau o altă zonă unică nu doar din România, ci din sud-estul Europei Centrale, muzeul de Chilimbar din comuna Colți, un muzeu unic, care se bucură la rândul lui de o tehnologizare completă, de la senzori de lumină în vitrine, până la ecrane cu conținut informatic cloud, ce cuprinde date despre „Drumul Ambrei”, despre minele de chihlimbar din zonă, dar și despre fiecare obiect pe care muzeul îl deține. De asemenea lipsesc de pe site-ul primăriei orașului orice referință către aceste puncte turistice, acestea fiind puse în atenția turiștilor doar pe site-uri de specialitate de turism, sau cu câteva mențiuni ale site-ului CJ Buzău despre ceea ce ei consideră a fi puncte importante culturale ale județului. Alți turiști ar putea fi angrenați în a observa natura. Acest element este foarte important, deoarece Buzăul dă încă o notă unică în lume prin „Cerule Straniu” din Bozioru, fenomen ce a contrariat până și oamenii de știință. Din păcate aceste minuni ale naturii nu sunt menționate și nu se bucură de o reclamă sau de o valorificare prin introducerea lor într-o aplicație de turism.

Ceea ce face o reclamă bună județului Buzău din punct de vedere al digitalizării turismului sunt platformele de socializare, Facebook, Instagram, YouTube, dar și site-urile de specialitate pe care puțini le cunosc. Unul dintre site-uri este <https://biaf.ro/despre-buzau/> care promovează galerii de artă și evenimente de artă, un alt site de cultură, important, dar de care foarte puțini știu și nu se bucură de o reclamă din partea CJ Buzău, sau din partea ministerului culturii, este <https://www.muzeubuzau.ro/> ce prezintă informații strict despre cele 4 muzee principale ale județului, un site amplu, cu programe de vizită, programe speciale, prețurile intrărilor, care ar putea fi transformat într-o aplicație mobilă foarte ușor de folosit pentru persoanele interesate de artă și de cultura specifică acestor situri.

Un alt pas în tehnologizarea județului Buzău îl oferă un site extrem de amplu, care oferă informații detaliate despre informații turistice și locuri de atracție turistică din întregul județ Buzău este <https://turismbuzau.ro/>. De asemenea mai există site-urile locale ale UAT-urilor care prezintă în mare parte istoria și o secțiune extrem de mică și nu așa de elaborată a atracțiilor turistice din localitate. De exemplu <https://comunabozioru.ro/comuna/obiective-turistice/> nu detaliază o hartă precisă a siturilor arheologice, ci doar o simplă poveste despre ele și o descriere succintă a modului în care vizitatorii pot ajunge acolo. Tehnologia, mai ales digitalizarea ar trebui să fie proprie județului și nu să ne bazăm doar pe aplicații de orientare spațială, google maps, Waze, sau recenzii personale. UAT-urile unde atracția turistică este mare ar trebui să propună și să colaboreze cu CJ Buzău pentru o mai bună reclamă a zonei turistice locale și pentru atragerea într-un număr cât mai mare a vizitatorilor, ceea ce nu aduce doar beneficii pentru localitățile respective, ci pentru întreg județul. În comparație cu site-ul comunei Bozioru, cei de la Sărata Monteoru vin cu o aplicație web mult mai plăcută, mult mai avansată asupra turismului, <https://citmonteoru.ro/>, iar acest lucru se datorează faptului că zona a fost, este și va rămâne o atracție turistică pentru ceea ce oferă, dar mai ales pentru stațiunea balneoclimaterică. De asemenea aplicația web oferă informații cu privire la cazare, prin lista completă a hotelurilor din

localitate, opțiunile, dotările fiecărui loc de cazare, dar și evenimentele ce au loc în comuna Sărata-Monteoru.

Digitalizarea în momentul de față constă doar în aplicațiile web sau mobile pe care oamenii le folosesc pentru a se informa cu privire asupra atracțiilor turistice, precum Booking, infoturist, sau alte aplicații mai facile pe care cetățenii le au la dispoziție.

După cum am menționat, studiul de caz se bazează pe o comparație a orașului Buzău și dezvoltării digitalizării lui, care se face simțit prin aplicația Buzău City App și un oraș înfrățit cu Buzăul, din partea vestică a Europei, orașul Belgian, Oudenaarde.

Față de orașul Buzău, fratele său mai îndepărtat din vest, are o suprafață de 68,02km² și o populație de aproape 4 ori mai mică decât Buzăul, ceea ce face ca Oudenaarde să își păstreze calitatea sa de oraș verde pe care îl promovează cu mândrie și strictețe. Turismul în zona vestică a Belgiei este dată prin acest oraș de cultura lui, dar mai ales de situri istorice, de bucătăria orașului, de muzee, dar și de producția de bere precum Liefmans, Roman, Cnudde și Rolling Hills. Față de orașul Buzău, turismul din Oudenaarde este amplu prezentat prin aplicația web dezvoltată local, specifică pentru turism, evenimentele locale culturale, cazare, tururi ghidate ale regiunii Oudenaarde.

Aplicația web dezvoltată de belgieni, <https://www.oudenaarde.be/en/tourism> este poate cu mult peste ceea ce prezintă cei din Buzău, și anume prin faptul că există o multitudine de puncte care pe site-ul Buzăului, sau aplicația Buzău City App nu le-a abordat încă. De la locuri de parcare, imagini din satelit ale orașului cu locurile de parcare disponibile, parcurile disponibile din regiune, durata maximă a efectuării unei parcuri. De asemenea aplicația web prezintă și informații amănunțite despre ceea ce se poate vizita în Oudenaarde, prezintă informații despre tururile ghidate, sau despre planificarea unei călătorii în avans, într-o perioadă specifică, unde se includ oferte, dar și opțiuni despre ceea ce se poate vizita în perioada aleasă de vizitatori.

Site-ul pune la dispoziția tuturor celor ce îl accesează posibilitatea de a vedea live imagini din oraș, din trei puncte diferite, doar accesând un link simplu care poate face ca oamenii să aleagă destinația <https://www.oudenaarde.be/nl/bestuurbestuur/communicatie/webcams/webcam-slechtvalken>. Un alt aspect facil, dar și o informație utilă este menționarea toaletelor publice din zonă. Experiența culinară pusă în aplicare pe site este și ea foarte bine dezvoltată în comparație cu ce oferă aplicația Buzău City App, menționând nu doar restaurantele cu specific local, ci toate restaurantele cu specific străin de asemenea.

Față de Buzău, Oudenaarde este mult mai avansat în ceea ce privește tehnologizarea, prin infrastructura digitală, implementări ale rețelelor Wi-Fi în toate locațiile de utilitate publică. Orașul este mai ales renumit pentru proiectele sale de a se păstra un oraș verde, dar și smart în măsură mai mică prin implementarea aplicațiilor de detectare a stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice, dar mai ales pentru stațiile de biciclete și aplicațiile bike-sharing, sau sistemul inteligent de monitorizare a traficului.

Tabel 2. Comparație a digitalizării turismului aplicații mobile și web (Buzău vs. Oudenaarde)

	BUZĂU CITY APP	OUDEARNARDE TOURSIM WEB APP
MUZEE	✓	✓
RESTAURANTE	✓	✓
TOALETE	☒	✓

PARCĂRI	☒	✓
BIKE-SHARING	☒	✓
PARCURI	✓	✓
BISERICI	✓	☒
LOCURI PITOREȘTI	☒	✓
FILMĂRI VIDEO	✓	✓
DOCUMENTE AUDIO	✓	☒
EVENIMENTE LOCALE	☒	✓
MAGAZINE	✓	✓
INFRASTRUCTURĂ TURISTICĂ	✓	✓
INFORMAȚII TRANSPORT	✓	✓
TURURI GHIDATE	☒	✓
ACCES LIVE LA CAMERE TRAFIC	☒	✓
STAȚII REÎNCĂRCARE AUTOVEHICULE	☒	☒
HOTELURI	✓	✓
PENSIUNI	✓	☒
HANURI	☒	☒
ÎNCHIRIERI AUTOVEHICULE/VEHICULE	☒	✓
RESTAURANTE CU SPECIFIC LOCAL	☒	✓

După cum putem observa din tabelul 2, fiecare aplicație are punctul ei forte dar și puncte slabe. Aplicația celor din orașul Buzău ar putea veni cu mai multe îmbunătățiri, sau ar putea să facă ajustări aplicației pentru a o racorda la nevoile localnicilor, dar mai ales a turiștilor, de asemenea datele din tabel arată că se pot îmbunătăți, sau pot implementa lipsurile pentru a da cât mai multe informații precise celor ce accesează aceste aplicații.

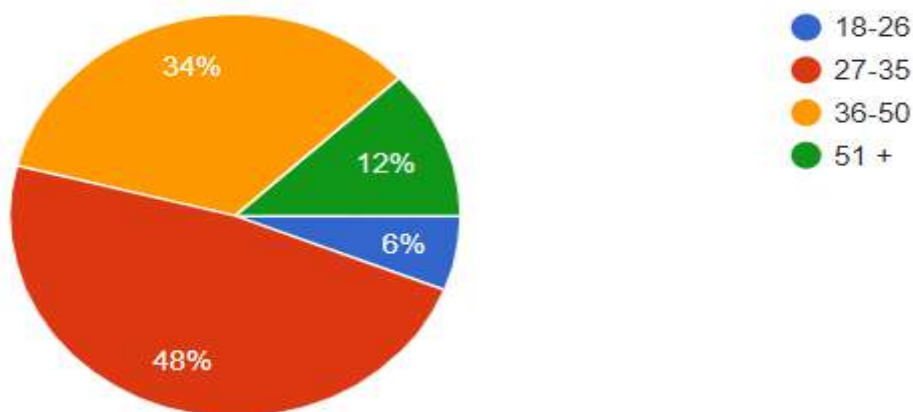
De asemenea pe lângă studiul de caz a fost făcut un formular scurt pentru a vedea ceea ce vor oamenii de la sistemul public în legătură cu industria turismului. De la întrebări generale precum cât de mult călătoresc oamenii, până la întrebări despre digitalizare a turismului, cât de des sunt folosite aplicațiile web, mobile, sau alt gen de aplicații pentru a face o rezervare de vacanță, pentru

a citi recenzii despre locurile mai mult din partea Buzăului, axându-ne pe regiunea întregului județ, dar și cât de mult cunosc oamenii anumite puncte de reper turistic ale județului, ceea ce implică reclamele UAT-urilor, dar și implicarea CJ Buzău în dezvoltarea digitalizării și informării tuturor oamenilor pentru a îmbunătăți aria turismului în zonă.

Mini-chestionarul conține 3 secțiuni. Prima secțiune cea cu întrebări demografice, cea de-a doua secțiune, întrebări despre turism, cu legături asupra turismului și locurilor turistice din județul Buzău, iar cea de-a treia secțiune despre digitalizare și nivelul de familiarizare al oamenilor cu aplicațiile web, mobile, cloud asupra turismului. De asemenea secțiunea a treia conține și întrebări feedback în legătură cu facilitatea aplicațiilor web despre turism.

Chestionarul s-a aplicat unui număr de 50 de participanți din domeniul public, dar și privat, acesta fiind transmis prin email către oameni din companiile private, dar și din MAPN, MAI și instituții publice, primăriile vizate au fost Buzău, Scorțoasa, Sărata-Monteoru, Săhăteni, Colți, Berca, Bozioru, orașul Pătârlagele și Lopătari (fiind singura dintre cele menționate în care angajații au răspuns chestionarului). Variantele de răspuns au fost multiple în ceea ce privește feedbackul pentru digitalizare, dar și în ceea ce reprezintă zonele de interes turistic ale județului Buzău pentru a vedea dacă CJ și local Buzău promovează aria industrială a turismului în mod neutru sau preferențial.

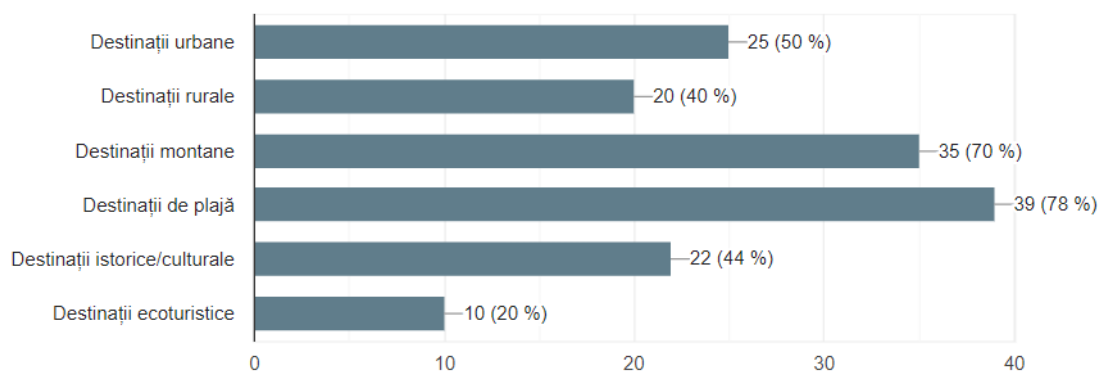
Din cei 50 de participanți 54% sunt persoane de sex feminin iar 46% de sex masculin, predominând categoria de vârstă cuprinsă între 27-35 de ani, iar domeniul de activitate fiind dominat de cel privat cu 52% în detrimentul celui public într-un procent de 48%.

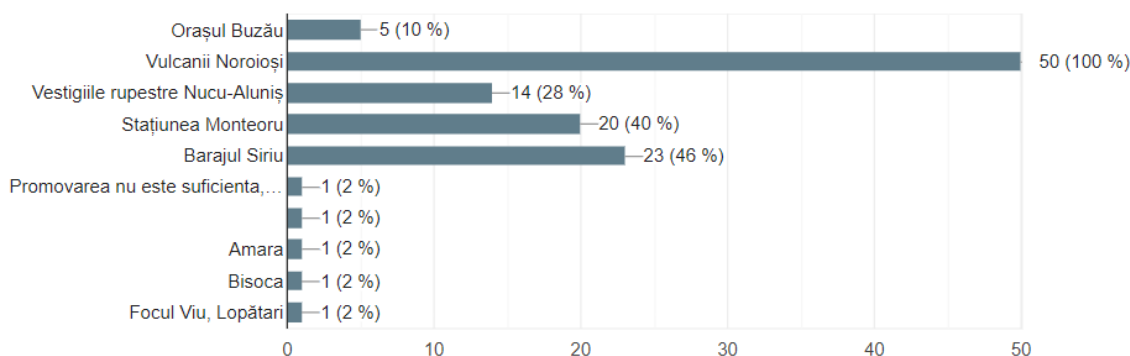
Figură 5: Procentajul categoriilor de vârstă al persoane participante la chestionar

Din secțiunea a doua a mini-chestionarului reiese că oamenii sunt mai înclinați a folosi aplicațiile web, respectiv mobile pentru a rezerva vacanțe, călătorii în special în destinații de plajă, în detrimentul celor ecoturistice, însă cu toate că cei mai mulți au ales destinații de plajă, cel mai vizitat oraș românesc, aparent, în detrimentul celor ce au răspuns rămâne Brașovul, cu un procentaj de 12%, față de alte județe precum Constanța, Cluj, Alba-Iulia, maramureș, Suceava, Iași. De asemenea, Buzăul este considerat, sau văzut ca un potențial loc turistic de către 64% din participanții la interviu. Pentru a afla care sunt locurile cu cel mai mare potențial turistic din județul Buzău, au fost selectate câteva zone, dar s-a dat și liber la interpretare, pentru a vedea

dacă participanții au auzit și de alte zone turistice, pe lângă cele selectate intenționat în varianta de răspuns (Orașul Buzău, Vulcanii Noroioși, Vestigiile Rupestre Aluniș-Nucu, Stațiunea Monteoru și barajul natural Siriu). Din răspunsurile menționate, nu a fost selectat unul dintre muzeul cel mai modern digitalizat din județ și după cum am menționat anterior, singurul din Europa de est, muzeul Chihlimbarului din comuna Colți.

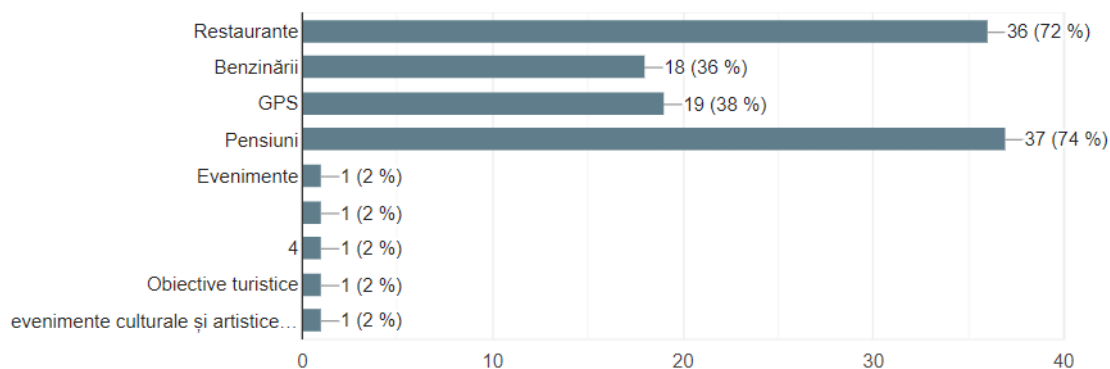

Figură 6: Procentul destinațiilor turistice

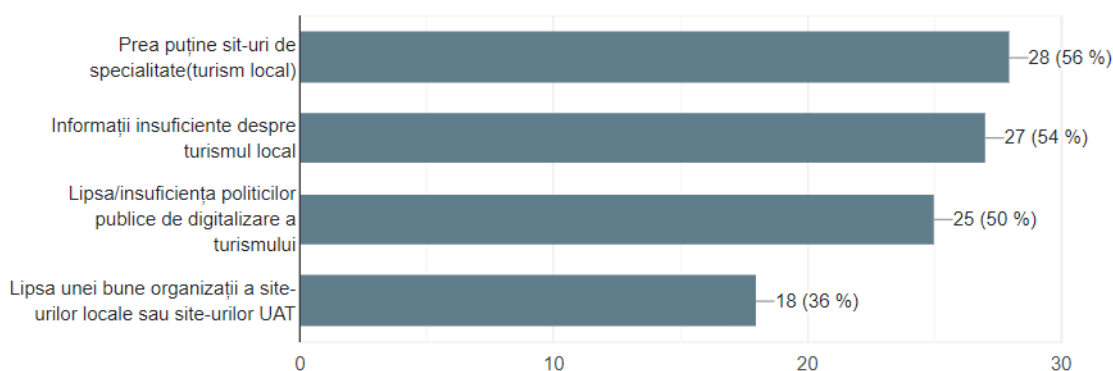

Figură 7: Procentajul destinațiilor turistice din Județul Buzău

Secțiunea a treia a chestionarului aduce în prim plan procentajul utilizării aplicațiilor, al familiarizării oamenilor cu concepte precum digitalizare, cloud, mobile, AI, dar în special avantajele și dezavantajele folosirii aplicațiilor web, mobile, AI pentru rezervarea vacanțelor, sau a sejururilor. Așa cum văd oamenii în mare măsură, cele mai importante repere într-o aplicație de interes turistic sunt punctele de cazare, restaurantele, benzinăriile, serviciile de localizare, dar aparent nu și aspectele culturale legate de evenimente locale. Cu toate că aplicația Buzău City App are lipsurile ei, ea nu se bucură de o reclamă aparentă nici în propriul județ.

Figură 8: Procentajul reperelor necesare unei aplicații turistice

Figură 9: Procentajul lipsei digitalizării turismului

Concluzii

Digitalizarea este un proces care poate facilita sistemul public foarte mult, mai ales că poate aduce un profit, dar poate elibera căi de acces către implementarea unor programe, sisteme, senzori ce influențează viața fiecăruia, ce facilitează conversația dintre cetățean și stat la un cu totul alt nivel. Deși apariția ADR s-a făcut abia din 2020, în România nu au existat orașe sau comune care să nu abordeze subiectele de tehnologizare, digitizare sau digitalizare, și să le aplice astfel încât să ajute comunitatea și să o ducă la un nivel la care fiecare cetățean, în ziua de astăzi poate avea access la cele mai importante resurse, și să îl ajute să depășească anumite limite sau, să le elimine.

Implementarea aplicațiilor de plată a taxelor și impozitelor locale, amenzilor, eliberarea certificatelor fiscale, monitorizarea traficului prin acces la camerele de vedere din punctele în care ambuteiajele sunt dese în fiecare zi și oră, dar și a celor de smart parking, senzori prin care o aplicație poate arăta locurile libere de parcare, limita de încadrare a unei parcări.

Domeniul turismului este un domeniu foarte puțin dezbătut, s-au dezbătut mult mai atent și intens în zonele care sunt favorizate de anumiți factori. Printre cele mai vizitate locuri din România se situează locurile în care infrastructura a dominat clar, mai ales infrastructura rutieră. Dacă Transfăgărășanul și Transalpina nu aveau asfaltul nici până în ziua de astăzi, probabil că ruta era foarte ocolită de către oameni, iar drumul ar fi fost folosit doar pentru activități de escaladare, drumeții ocazionale sau de către sectorul agricol, păscut, vânat, pescuit.

Turismul și digitalizarea acestui domeniu a început să își facă apariția prin toate orașele, dar nu și județele în întregimea teritoriului lor, prin aplicații puse la dispoziția cetățenilor, localnicilor, vizitatorilor care oferă o multitudine de opțiuni prin care oamenii pot să își planifice vacanțele cât mai superficial, pentru cei care sunt pe grabă și vor să vadă cât mai multe, sau mai amplu pentru cei care doresc să vadă cât mai multe atracții dintr-un județ. Însă pentru a realiza aceasta un explorator, vizitator trebuie să consulte mai multe aplicații mobile sau web, prin site-uri de socializare, facebook, instagram, youtube, pentru a descoperi cât mai mult o zonă, pentru a-și face repere cât mai exacte de vizitat și de explorat.

Putem concluda că administrația publică deocamdată nu are un interes general asupra județului, în anumite teritorii, ci se concentrează numai pe localitatea în sine a orașului, celelalte atracții pitorești rămânând la latitudinea UAT-urilor respective. De aici putem vedea prin site-urile menționate în capitoul 3 și 4, că managementul este foarte important în dezvoltarea orașului, la fel de important precum și activitatea și implicarea primăriilor și consiliilor județene pentru a dezvolta economiile locale, pentru a atrage investitori, dar și pentru a avea o satisfacție cât mai mare pentru realizările lor.

În urma studiului de caz și a mini-chestionarului se poate spune că există încă foarte mari lipsuri în ceea ce privește o abordare mult mai amplă, mai riguroasă și mai exactă a ceea ce reprezintă turismul digital, prin faptul că implicarea trebuie să vină mai ales din partea comunităților locale, prin alcătuirea de sondaje care să arate lipsurile, avantajele, ceea ce rămâne de îmbunătățit, de investit și de pus în practică. Oamenii sunt mult mai atrași de aplicațiile mobile decât de aplicațiile web, deoarece vor ca planificarea unei vacanțe să se facă cât mai scurt și cât mai repede, de aceea este nevoie de anumite puncte de repere ce trebuie luate în considerare. În loc să navigăm pe patru, cinci sau șase platforme pentru a afla informații despre un punct turistic, o aplicație mobilă/web ar fi mult mai la îndemână pentru localnici, vizitatori. După implicarea comunităților locale, și efectuarea rapoartelor concludente, aceștia ar trebui să implice Agenția pentru Digitalizarea României cu privire la proiecte, și să ajute să facă reclamă cât mai mare produselor software nu doar din aria turismului ci din toate ariile administrației publice.

Oamenii sunt mult mai atrași de o aplicație simplă care să ofere detalii în special despre cazare, restaurante, toalete, benzinării, stații de reîncărcare a mașinilor electrice, hanuri, pensiuni în principal, și în al doilea rând informații despre ceea ce înseamnă infrastructură, spații de depunere a deșeurilor, detalii despre starea drumului, disponibilitatea punctelor turistice și recenzii sau gânduri proprii din partea comunităților locale, mai exact un răspuns la întrebarea: De ce trebuie să vizităm zona Buzăului?

Cu toate acestea Digitalizarea este la un început de drum foarte bun, având în vedere statisticile privind viteza de bandă largă din România, aproape toate județele se pot bucura de conexiune de rețea Wi-Fi oriunde în țară, și trebuie abuzat cât mai mult de acest lucru pentru a putea să dezvoltăm nu doar economiile locale ci și pentru a atrage cât mai mulți străini și a-i bucura cu tradițiile și cultura românească.

Vorbind strict de numeroasele contribuții pe care digitalizarea turismului le aduce în favoarea demografiei, acestea includ creșterea mobilității și migrației sezoniere, dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor, crearea de locuri de muncă, promovarea culturii locale și a patrimoniului, diversificarea economică, îmbunătățirea calității vieții, dar și îmbunătățirea accesului la informații și la servicii, pe care am descris-o mai sus prin toate platformele pe care administrațiile locale le-au implementat, continuă să implementeze și îmbunătățească.

Platformele de rezervări online, aplicațiile de planificare a călătoriilor permit oamenilor să călătorească mai des, mai ușor, ducând la creșterea migrației sezoniere în regiunile turistice, influnțând temporar distribuția populației. Digitalizarea atrage turiști în noi destinații, determinând investiții în infrastructură și servicii locale, stimulând dezvoltarea economică și

poate atrage o populație stabilă în aceste noi zone, sau zonele alăturate, contribuind la creșterea demografiei.

Industria turismului digitalizat creează de asemenea noi oportunități de muncă, de la managementul platformelor online și marketing digital, până la servicii locale de ghidare și ospitalitate, acest lucru făcând ca regiunile să atragă forță de muncă din alte zone, influențând de asemenea structura demografică locală.

Platformele globale, o inovație a digitalizării și tehnologizării din ziua de astăzi, permit promovarea culturii și a patrimoniului local, atrăgând nu doar turiști interesați de aspectele culturale și istorice ale zonei și poate duce la revitalizarea comunităților locale și la creșterea acesteia.

Regiunile care sunt destinații turistice populare sau sunt în devenire datorită digitalizării pot beneficia de diversificarea economiei locale, reducând dependența sectoarelor tradiționale și creând o economie rezistentă la șocuri economice, o economie robustă. La rândul ei, economia din turism, și nu numai, poate influența investiții mai mari sau intense în infrastructura locală, în educație, servicii medicale, îmbunătățind calitatea vieții pentru rezidenții locali și, implicit, influențând pozitiv indicatorii demografici.

Digitalizarea și tehnologiile digitale pot fi folosite pentru a promova practici turistice sustenabile, minimizând impactul negativ asupra mediului, culturii, reducând depopularea în zonele rurale, ajutând la păstrarea resurselor naturale și culturale pentru viitoarele generații, influențând astfel demografia pe termen lung.

Concluziile tezei aduc argumente prin ceea ce digitalizarea și tehnologizarea poate schimba din perspectiva turismului, cu ajutorul administrației centrale, dar mai ales locale, contribuind la îmbunătățirea indicilor demografici și aducerea unei schimbări de profit economic favorabil din industria turistică.

Anexa 1. Întrebările mini-chestionarului

Partea I - date demografice:

1. Sexul
2. Din ce categorie de vârstă faceți parte?
3. În ce localitate locuiți?
4. În ce domeniu de activitate lucrați?

Partea a II-a – Turism:

1. Considerați că Ministerul Turismului se ocupă eficient de dezvoltarea turismului?
2. Considerați că parlamentarii ar trebui să adopte politici publice în ceea ce privește dezvoltarea turismului inteligent?
3. Considerați că Autoritatea pentru Digitalizarea României ar trebui să implementeze programe pentru digitalizarea turismului?
4. Credeți că administrația publică locală ar trebui să se implice mai mult în dezvoltarea zonelor turistice locale?
5. Cât de des călătoriți în scop turistic pe an?
6. Care sunt destinațiile dumneavoastră preferate?
7. Care credeți că sunt cele mai vizitate orașe din România?
8. Credeți că orașul/județul Buzău este un punct turistic atractiv din România?
9. Care credeți că sunt cele mai vizitate puncte turistice din Județul Buzău?

Partea a III-a – Digitalizarea turismului

1. Cât de mult vă bazați pe tehnologie pentru a planifica călătoriile dumneavoastră?
2. Care sunt sursele principale de informații pe care le folosiți pentru a vă planifica călătoriile?
3. Ați utilizat vreodată aplicații mobile sau site-uri web specializate pentru a rezerva cazare sau transport în timpul călătoriilor?
4. Ce factori vă determină să folosiți aceste platforme digitale pentru rezervări?
5. Cât de familiarizat(ă) sunteți cu conceptul de digitalizare în industria turismului?
6. Care sunt principalele tehnologii digitale pe care le utilizați în timpul călătoriilor dumneavoastră?
7. Care sunt caracteristicile pe care le apreciați cel mai mult la aplicațiile mobile de călătorie?
8. Ați fi interesat(ă) de o aplicație mobilă care să ofere informații în timp real despre evenimentele, obiectivele turistice și alte servicii disponibile în Buzău?
9. Există anumite aspecte ale digitalizării turismului pe care le considerați problematice sau care ar trebui îmbunătățite?
10. Ce funcționalități sau caracteristici ați dori să vedeți implementate în aplicații sau site-uri web pentru a vă ajuta în planificarea și desfășurarea călătoriilor?
11. Ce tipuri de informații ar fi de folos într-o aplicație sau pe un site web dedicat turismului?
12. Care credeți că sunt principalele provocări asociate cu digitalizarea în industria turismului?
13. Ce oportunități credeți că aduce digitalizarea pentru îmbunătățirea experienței de călătorie?
14. Ce sfaturi/sugestii ați avea pentru companiile din industria turismului pentru îmbunătățirea experienței digitale a călătorilor?

Referințe bibliografice

- [1] J. Fulmer, What in the world is infrastructure?, 2009.
- [2] V. Baltac, „Smart cities—A view of societal aspects,” *Smart Cities*, vol. 2, nr. 4, 2019.
- [3] C. Vrabie și E. Dumitrașcu, *Smart Cities. De la idee la implementare sau despre cum tehnologia poate da strălucire mediului urban*, București: Universul Academic Publishing House, 2018.
- [4] A. Magnaghi, *The Urban Village: a charter for Democracy and Self-Sustainable Development*, London, New York: Books, 2000.
- [5] J. F. Kennedy, *Special Message to the Congress on Federal Pay Reform (55)*, 1962.
- [6] L. Mărghită, *Civilizația geto-dacilor*, București: Ion Creangă, 1981.
- [7] Herodot, *Cele mai frumoase*, București: Humanitas S.A., 2018.
- [8] F. Negoită, *Istoria administrației publice*, București: Universul Juridic, 2011.
- [9] Herodot, *Istoriei*, vol I, București: Editura Științifică, 1961.
- [10] C. ș. E. M. Emil, *Istoria statului și dreptului românesc*, București: Casa de editură și presă Șansa S.R.L, 1996.
- [11] C. Tacitus, *Istoriei*, București: Peideia, 2020.
- [12] Ș. Gheorghe, *Momente din istoria poporului român*, București: Ed. Politică, 1966.
- [13] A. I. Gonța, *Satul în Moldova Medievală, Instituțiile*, București: Ed. Științifică și Enciclopedică, 1986.
- [14] N. Branga, *Italicii și veteranii din Dacia*, Timișoara: Ed. Facla, 1986.
- [15] I. Mîndreanu, *Concesiunile asupra domeniului public. Natura lor juridică*, București: Tipografia R. Cioflec, 1943.
- [16] E. Bălan, *Domeniul administrativ*, București: Ed. Lumina Lex, 1998.
- [17] V. Pârvan, *Dacia*, București: Cultura Națională, 1925.
- [18] H. F. W. Dubois și G. Fattore, *Definiții și tipologii în cercetarea administrației publice: cazul descentralizării*, *Jurnalul Internațional de Administrație Publică*, 2009.
- [19] M. Weber, *Economy and society*, Boston: Harvard University press, 2019.
- [20] M. Bădescu, *Fundamente ale administrației publice contemporane*, Vol I, București: Sitech, 2008.

- [21] D. C. Munteanu, *Administrația publică teritorială*, București: Universul Juridic, 2010.
- [22] M. Boulescu, *Administrarea impozitelor și taxelor*, București: Ed. Economică, 2003.
- [23] C. I. Bernard, *The functions of the executive*, Cambridge: Harvard University Press, 1946.
- [24] I. Alexandru, *Structuri, mecanisme și instituții administrative*, București: Sylvi, 1996.
- [25] M. C. Manda Cezar, *Administrația publică locală din România*, București: Lumina Lex, 1999.
- [26] A. de Laubadere, *Manuel de Droit Administratif*, L.G.A.J, 1976.
- [27] N. Hoanță, *Economie și finanțe publice*, București: Polirom, 2000.
- [28] M. Băbeanu, *Economia Contemporană a României. Analize.Cercetări.Studii*, Craiova: Universitaria Craiova, 2006.
- [29] C. Szekely, *Sistemul autorităților publice din România*, București: Pro Universitaria, 2015.
- [30] G. C. Pătrașcu, *Inovarea socială și reforma serviciilor publice în cadrul colectivităților*, București: Pro Universitaria, 2023.
- [31] I. Nedelcu, P. I. Nedelcu și R. M. Bugică, *Președintele României și administrația publică centrală*, București: C.H.Beck, 2018.
- [32] E. Bogdan și T. Simion, *Turism rural*, București: Editura Universitară, 2019.
- [33] M. Duțu, *International Environmental Law*, București: Economic Publishing House, 2004.
- [34] E. Guyer-Freuler, *Das Hotelwesen den Gegenwart*, Zurich: Kessinger Publishing, 1874.
- [35] F. W. Ogilvie, *The Tourist Movement*, London: The Economic Journal, 1933.
- [36] I. Ștefu, *Ecological Tourism and Public Administration in Romania*, Brașov: Elsevier, 2012.
- [37] T. Homer-Dixon, *Environmental Scarcities and Violent Conflict. International Security*, Boston: Princeton University Press, 1994.
- [38] M. Duțu, *Environmental Law*, București: C.H. Beck, 2007.
- [39] K. Kuščer, S. Eichelberger și M. Peters, *Tourism organizations' responses to the COVID-19 pandemic: an investigation of the lockdown period*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2020.
- [40] F. Higgins-Desboilles, *The “war over tourism”: challenges to sustainable tourism in the tourism academy after COVID-19*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2020.

- [41] M. C. Hall, D. Scott și G. Stefan, *Pandemics, transformations and tourism: be careful what you wish for*, Oxford: Taylor & Francois Online, 2020.
- [42] H. Øian, P. Fredman, K. Sandell și A. D. Sæþórsdóttir, *Tourism, nature and sustainability: A review of policy instruments in the Nordic countries*, Copengaha: TemaNord, 2018.
- [43] H. Xu și T. Sofield, *Sustainability in Chinese development tourism policies*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2013.
- [44] T. Mihalic, *Conceptualising overtourism: A sustainability approach*, Ljubljana: SEBLU, 2020.
- [45] L. Ruhanen, *Progressing the Sustainability Debate: A Knowledge Management Approach to Sustainable Tourism Planning*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2008.
- [46] D. Ioannides și S. Gyimóthy, *The COVID-19 crisis as an opportunity for escaping the unsustainable global tourism path*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2020.
- [47] R. Dodds, *Sustainable Tourism and Policy Implementation: Lessons from the Case of Calviá, Spain*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2008.
- [48] M. Sigala, *Tourism and COVID-19: Impacts and implications for advancing and resetting industry and research*, Adelaide: Journal of Business Research, 2020.
- [49] B. W. Ritchie, *Chaos, crises and disasters: A strategic approach to crisis management in the tourism industry*, Brighton: Elsevier Ltd, 2004.
- [50] N. Vanhove, *Tourism policy — between competitiveness and sustainability*, Emerald Insight, 2002.
- [51] L. Becherel, *The WTO tourism policy and strategy course*, Madrid: TedQual, 2001.
- [52] P. Beritelli, T. Bieger și C. Laesser, *Destination Governance: Using Corporate Governance Theories as a Foundation for Effective Destination Management*, London: Sage Journals, 2007.
- [53] H. Zeppel, *Collaborative governance for low-carbon tourism: climate change initiatives by Australian tourism agencies*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2011.
- [54] H. Pechlaner, M. Herntrei, S. Pichler și M. Vlogger, *From destination management towards governance of regional innovation systems – the case of South Tyrol, Italy*, Emerald Insight, 2012.
- [55] B. S. Frey, *Umweltökonomie*, Kleine Vandenhoeck-Reihe Journal, 1985.
- [56] P. Mason, *Visitor Management in Protected Areas: From ‘Hard’ to ‘Soft’ Approaches?*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2008.
- [57] Y. Guo, G. Jiang și S. Li, *A Sustainable Tourism Policy Research Review*, Guangzhou: MDPI Articles, 2019.

- [58] S. Gössling, D. Scott și M. Hall, *Pandemics, tourism and global change: a rapid assessment of COVID-19*, Oxford: Routledge, 2020.
- [59] A. Poulkhina, M. Sheresheva, M. Efremova, O. Suranova, O. Akalakova și A. Antonov-Ovseenko, *The Concept of Sustainable Rural Tourism Development in the Face of COVID-19 Crisis: Evidence from Russia*, Moscow: MDPI Journals, 2020.
- [60] U. Persson-Fischer și S. Liu, *The Impact of a Global Crisis on Areas and Topics of Tourism Research*, Uppsala: MDPI Journals, 2021.
- [61] G. D. Sharma, A. Thomas și P. Justin, *Reviving tourism industry post-COVID-19: A resilience-based framework*, New Delhi: Elsevier, 2021.
- [62] P. Jones și D. Comfort, *The COVID-19 crisis and sustainability in the hospitality industry*, Emerald Insight, 2020.
- [63] S. Muhammad, X. Long și M. Salman, *COVID-19 pandemic and environmental pollution: A blessing in disguise?*, Zenjiang: Elsevier, 2020.
- [64] C. Maxim, *Drivers of success in implementing sustainable tourism policies in urban areas*, București: Taylor & Francis Online, 2014.
- [65] G. Prayag, *Time for reset? Covid-19 and tourism resilience*, Ingenta Connect, 2020.
- [66] S. Kvale, *The qualitative research interview*, Aarhus: Journal of Phenomenological Psychology, 1983.
- [67] M. Sheller, *Advanced Introduction to Mobilities*, Northampton: Edward Elgar Publishing Limited, 2021.
- [68] D. Hopkins, *Sustainable mobility at the interface of transport and tourism*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2021.
- [69] K. Tomej și J. J. Liburd, *Sustainable accessibility in rural destinations: a public transport network approach*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2019.
- [70] J. Dickinson și L. Lumsdon, *Slow Travel and Tourism*, London: Routledge, 2010.
- [71] K. Hannam, G. Butler și C. M. Paris, *Developments and key issues in tourism mobilities*, Leeds: Leeds Metropolitan University, 2013.
- [72] S. Wilson și K. Hannam, *The frictions of slow tourism mobilities: Conceptualising campervan travel*, Edinburgh: Taylor & Francis Online, 2017.
- [73] L. K. Van Bets, M. A. Lamers și J. P. Van Tatenhove, *Governing cruise tourism at Bonaire: a networks and flows approach*, Wageningen: Routledge, 2015.
- [74] S. Rhoden, E. M. Ineson și R. Ralston, *Volunteer motivation in heritage railways: a study of the West Somerset Railway volunteers*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2009.

- [75] M. Sheller și J. Urry, *The New Mobilities Paradigm*, Sage Journals, 2006.
- [76] T. R. Schatzki, *Social Change in a Material World*, London: Routledge, 2019.
- [77] J. L. Kent, *The Use of Practice Theory in Transport Research*, Oxford: Taylor & Francis Online, 2021.
- [78] M. Mock, *Making and breaking links: the transformative potential of shared mobility from a practice theories perspective*, Vienna: Routledge, 2022.
- [79] M. Watson, *How theories of practice can inform transition to a decarbonised transport system*, Sheffield: Elsevier, 2012.
- [80] L. James, C. Ren și H. Halkier, *Theories of Practice in Tourism*, Oxon: Routledge, 2019.
- [81] I. Martena, M. Kaaristo și T. Edensor, *Tourist skills*, Manchester: Elsevier, 2022.
- [82] N. Cass și J. Faulconbridge, *Satisfying Everyday Mobility*, Lancaster: Routledge, 2014.
- [83] E. Mogaji și I. Erkan, *Insight into consumer experience on UK train transportation services*, London: Elsevier, 2018.
- [84] S. Rhoden și M. Kaaristo, *Mobile Landscapes and Transport tourism: The Visual Experience of Mobility During Cruises and Coach Tours*, London: Emerald Insight, 2020.
- [85] G. Lyons, J. Jain și I. Weir, *Changing times – A decade of empirical insight into the experience of rail passengers in Great Britain*, Bristol: Elsevier, 2015.
- [86] P. Qiu, Z. Zhou și D.-J. Kim, *A New Path of Sustainable Development in Traditional Agricultural Areas from the Perspective of Open Innovation—A Coupling and Coordination Study on the Agricultural Industry and the Tourism Industry*, Liuzhou: MDPI Journals, 2021.
- [87] Y. Yang, W. Chen și R. Gu, *How does digital infrastructure affect industrial eco-efficiency? Considering the threshold effect of regional collaborative innovation*, Tianjin: Elsevier, 2023.
- [88] S. L. Pan și B. Tan, *Demystifying case research: A structured–pragmatic–situational (SPS) approach to conducting case studies*, Sydney: Elsevier Journal, 2011.
- [89] V. Barba-Sánchez, A. Meseguer-Martínez, R. Gouveia-Rodrigues și M. L. Raposo, *Effects of digital transformation on firm performance: The role of IT capabilities and digital orientation*, Elsevier Ltd, 2023.
- [90] K. Sabbagh, R. Friedrich, B. El-Darwiche, M. Singh și S. Ganediwalla, *Maximizing the impact of Digitalization*, World Economic Forum, 2012.
- [91] I. Costa Melo, G. A. Queroz, P. N. Alves Junior, T. B. de Sousa, W. F. Yushimito și J. Pereira, *Sustainable digital transformation in small and medium enterprises (SMEs): A review on performance*, Coquimbo: Celpres, 2023.

- [92] S. Pantea, A. Sabadash și F. Biagi, *Are ICT displacing workers in the short run? Evidence from seven European countries*, Brussel: Elsevier Ltd, 2017.
- [93] J. Reis și N. Melao, *Digital transformation: A meta-review and guidelines for future research*, Lisbon: Celpres, 2023.
- [94] P. C. Verhoev, T. Broekhuizen, Y. Bart, A. Bhattcharaya, J. Q. Dong, N. Fabian și M. Haenlein, *Digital transformation: A multidisciplinary reflection and research agenda*, Groningen: Elsevier Ltd, 2021.
- [95] B. Kindermann, S. Beutel, G. G. de Lomana, S. Strese, D. Bending și M. Brettel, *Digital orientation: Conceptualization and operationalization of a new strategic orientation*, Dortmund: Elsevier Ltd, 2021.
- [96] H. Gatignon și J.-M. Xuereb, *Strategic Orientation of the Firm and New Product Performance*, Thousand Oak: Sage Publications Ltd, 1997.
- [97] D. R. Cavalcanti, T. Oliveira și F. S. De Oliveira, *Drivers of digital transformation adoption: A weight and meta-analysis*, Lisbon: Celpres, 2022.
- [98] V. Barba-Sanchez, R. Gouveia-Rodrigues și A. Meseguer-Martinez, *Information and communication technology (ICT) skills and job satisfaction of primary education teachers in the context of Covid-19. Theoretical model*, Ciudad Real: EPI, 2022.
- [99] V. Govrer și M. K. Malhotra, *A Framework for Examining the Interface between Operations and Information Systems: Implications for Research in the New Millennium*, Wiley Online, 2007.
- [100] D. M. Stoel și W. A. Muhanna, *IT capabilities and firm performance: a contingency analysis of the role of industry and IT capability type*, Oxford: Elsevier Ltd, 2009.
- [101] Y. Lu și K. R. Ramamurthy, *Understanding the Link Between Information Technology Capability and Organizational Agility: An Empirical Examination*, Minneapolis: Management Information Systems Research Center, University of Minnesota, 2011.
- [102] K. Afridi, J. A. Turid, B. Zaufishan și J. Rosak-Szyrocka, *Impact of digital communications on project efficiency through ease of use and top management support*, Islamabad: Celpres, 2023.
- [103] D. F. Engstrom, D. E. Ho, C. M. Sharkey și M.-F. Cuéllar, *Government by Algorithm: Artificial Intelligence in Federal Administrative Agencies*, New York: SLS Publications, 2020.
- [104] M. J. Ahn și S. Bretschneider, *Politics of E-Government: E-Government and the Political Control of Bureaucracy*, North Dartmouth: JSTOR Publications, 2011.
- [105] I. Mergel, N. Edelman și n. Haug, *Defining digital transformation: Results from expert interviews*, Konstanz: Elsevier Ltd., 2019.

- [106] C. Andersson, A. Hallin și C. Ivory, Unpacking the digitalisation of public services: Configuring work during automation in local government, Cambridge: Elsevier Ltd, 2022.
- [107] C. Vrabie, „Artificial Intelligence Promises to Public Organizations and Smart Cities,” *Digital Transformation. Lecture Notes in Business Information Processing*, vol. 465, 8 12 2022.
- [108] C. Vrabie, „E-Government 3.0: An AI Model to Use for Enhanced Local Democracies,” *Sustainability*, 2023.
- [109] M. Tegmark, Life 3.0: Being Human in the Age of Artificial Intelligence, Penguin books, 2017.
- [110] L. Mureșan, Intrarea Europei în România, Iași: Euristic, 2001.